

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:

Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:

Főszerkesztő és kiadásért felelős: **Rubinek Gyula** az OMGE. igazgatója.

Felelős szerkesztő: **Buday Barna**.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Köztelken.

- 1909 december 14. d. u. 4 órákor. Földmivelési és növénytermesztési szakosztály ülése.
- " " 19. d. e. 10 órákor. Évi rendes közgyűlés.
- " " 20. d. e. 10 órákor. GEOSz. XIV. nagygyűlése.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”
1909. évi

rendes közgyűlésére,

amelyet folyó évi december hó 19-én, vasárnap délelőtt 10 órákor tartunk meg az egyesület székházának (Budapest, IX., Köztelek-utca 8., II. emelet) nagytermében.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Jegyzőkönyv hitelesítők és jegyző kiküldése.
3. Szövetségi tagok kiküldötteinnek bejelentése.
4. Szavazatszedő-bizottság kiküldése.
5. Kilépés folytán megüresedő 19. elnökké választás folytán megüresedett 1 és betöltetlen 1 igazgató-választmányi tagsági helyre: 6 évre husz, 2 évre egy, összesen 21 igazgató-választmányi tag választása. (Alapszabályok 35. §)
6. Számvizsgáló-bizottságba 1 évre öt tag választása. (Alapszabályok 24. §)
7. Igazgató-választmány jelentése az 1908-1909. évi egyesületi működésről.
8. Jelentés az egyesületi tagok létszámában beállott változásról.
9. Az 1907 július 1. — 1908 december 31-iki költségvetési időszak zárószámadásainak bemutatása és a felmentvények megadása.

10. Az 1910. évi költségvetés megállapítása.
 11. Segédtitkár részére az igazgató-választmány adományozta titkári czim megerősítése.
 12. Emlékbeszéd néhai Cserhádi Sándor tiszteleti tagról. Mondja Kerpely Kálmán gazd. akad. igazgató, az igazgató-választmány tagja.
 13. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjainak az igazgató-választmány útján a közgyűlés elé terjesztett, írásba foglalt esetleges beadványai.)
- Budapesten, 1909 november hó 3-án.
Károlyi Mihály gróf s. k.
elnök.

Meghívó

a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének

XIV. nagygyűlésére,

mely folyó évi december hó 20-án (hétfőn) délelőtt 10 órákor az OMGE. székházának (Budapest, IX., Köztelek-utca 8. sz.) nagytermében fog megtartatni.

Tárgyak:

1. Elnöki megnyitó.
2. Jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése.
3. A földmivelésügyi miniszter és a szövetségi tagok képviselőinek bejelentése.
4. Tagsági ügyek.
5. Jelentés a szövetségi iroda működéséről és a szövetségi évkönyv bemutatása.
6. Az 1907/8. évi zárószámadás előterjesztése.
7. Az 1910. évi költségvetés megállapítása.
8. A cigányügy rendezése. Előadó: *Törley Gyula*.

*) Alapszabályaink értelmében az egyesületi tagoknak csak olyan beadványai és indítványai vihetők a közgyűlés elé, amelyek a közgyűlés előtt legalább 10 (tíz) nappal az elnökhöz, vagy annak helyetteséhez, vagy az igazgatóhoz írásban benyújtottak.

9. A mezőgazdasági termények értékesítése. Előadó: *Szilassy Zoltán*.
 10. A szövetségi tagok esetleges indítványai.
- Budapest, 1909 december hó 3.

Károlyi Mihály gróf s. k.,
elnök.

A MÁV. és a kezelésében levő helyierdekű vasutak vonalaira érvényes, kedvezményes utazásra jogosító igazolványokat legkésőbb december hó 12-ig bezárólag jelentkező tagjainknak személyenként 40 fillér postabélyeg előzetes beküldése ellenében küldünk. Kérjük a lakezim és a kilindulási vasúti állomás pontos közlését, valamint gyorsabb elintézés czéljából válaszborítékot.

Felhívás.

Hagyományos szokás szerint egyesületünk ezidei rendes közgyűlése alkalmából, *folyó hó 19-én, vasárnap déli 1 órákor* barátságos

társaslakomát

rendezünk a *Royal nagyszálló* (VII., Erzsébet-körút 45.) *külön termében*, amelyen való részvételre van szerencsém ezennel meghívni az OMGE. igen tisztelt tagjait, valamint a társ-egyesületeknek a f. hó 20-iki szövetségi nagygyűlésre kiküldött képviselőit.

A lakomán egyesületünk tanácsának felkérésére *Desseuffy Aurél gróf mond a Károlyi-bilikommal emlékbeszédet Károlyi Sándor grófról* és már e kegyeletes, ünnepi alkalomra való tekintettel is óhajtandó, hogy a lakomára minél többen jelentkezzenek.

A lakoma *részvételi díja* — italt és kenyeret beleértve — *terítékenként 7 (hét) korona. Jelentkezhetni — csakis a részvételi díjnak és 20 fillér postaköltségnek előzetes beküldése mellett — f. hó 17-ig bezárólag az OMGE. titkári hivatalánál, amely a lakomán való részvételre jogosító jegyeket kívánt czimre a jelentkezések sorrendjében fogja szétküldeni. Ajánlatos a*

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám.

Ajánlja a legtökéletesebb vízfürdőszékes anyagokat.

pálinkafőző-készüléket, borszivattyukat és borszűrőket, valamint a szűréshez és derítéshez szükséges anyagokat. **szénkénegezőket.**

➔ Árjegyzékkel és külön árajánlattal készséggel szolgálunk. ➔

részvételi díjnak mielőbbi beküldése, hogy a résztvevők számára idejében tájékozódhassunk; előzetesen megváltott jegy nélkül a lakomán senki részt nem vehet.

Budapest, 1909 december 1.

Károlyi Mihály gróf s. k.,
elnök.

Jelzalogkölsön.

Felhívjuk a gazdák közönség figyelmét arra, hogy az OMGE. üzemi osztályának működési terét újabb azzal bővítettük ki, hogy azon gazdák érdekében, akik birtokukra jelzalogos kölcsönöket óhajtanak felvenni, ha ez ügyben hozzánk fordulnak, erre a célra alkalmazott szakértőnk ilyen kölcsönök előnyös megszerzésében kezükre jár és az ezzel járó teendőket elvégzi.

Igazgató.

Az OMGE. igazgató-választmányának, ugyanis mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége végrehajtó-bizottságának ülése.

(1909 december 3.)

Jelen voltak Károlyi Mihály gróf elnöke alatt Bujanovics Sándor és Pallavicini Ede ögróf al-elnökök, Armos Jenő, Bücher Emil, Baross János dr., Barcza Károly, Beliczey Géza, Bernát István, Bujanovics Gyula, Bolla Mihály, Bogáthy József, Czobor László, Darányi Gyula dr., Darányi Béla, Elek Henrik, Elek Ernő, Emödy József, Eszterházy Móricz gróf, Falussy Árpád dr., Gaal Jenő dr., Emich Gusztáv, Galgóczy Károly, Günther Ferencz, György Endre, Hermanáinger Hermann, Horváth Jenő, Hoyos Miksa gróf, Hutyra Ferencz dr., Hammersberg Jenő, Kodolányi Antal, Kosutány Tamás dr., Koritsán Zsely János, Kúszler Henrik, László László, Lachne Hugó, Löhrer Andor, Matla Árpád dr., Mezey Gyula, Meskó Pál, Nick Ede, Nyegre László, Ollik Iván, Pirkner János, Paikert Alajos, Perczel Ferencz, Sándorházy Lajos, Rácz István dr., Sierbán János, Székács István, Szilágyi Gyula dr., Világossy Gáspár, Zalesky Jenő, Zongor János igazgató-választmányi, illetve végrehajtó-bizottsági tagok, a tisztviselők részéről Rubinek Gyula igazgató, Buday Barna szerkesztő-titkár, Jeszenszky Pál ügyvezető-titkár, Krolopp Hugó ipari szakosztályi titkár, Seilassy Zoltán szövetségi titkár, Mutschenbacher Emil dr. titkár, Kirchner Lajos pénztáros és Fabricius Endre segédtitkár.

Az ülésről való távolmaradásukat kimentették: Máday Izidor, ráthonyi Reusz Henrik és Jeszenszky Andor.

Károlyi Mihály gróf elnök üdvözlővén a megjelenteket, a végrehajtó-bizottsági ülést megnyitja.

Seilassy Zoltán szövetségi titkár bemutatja a múlt végrehajtó-bizottsági ülés s az elnök és két kiküldött hitelesítő által aláírt jegyzőkönyvét,

mely a Köztelek lapban is egész terjedelmében közzé volt téve.

Tudomásul szolgál.

Jegyzőkönyvhitelesítők.

A mai ülésről felveendő jegyzőkönyv hitelesítésére a végrehajtó-bizottság az elnök ajánlatára Nick Ede és Bernát István tagokat kérte fel.

A XIV. szövetségi nagygyűlés napjának és tárgysorozatának bemutatása.

Szövetségi titkár előterjeszti az egyesületi tanács javaslatát, amely szerint a folyó évi szövetségi nagygyűlés az OMGE. közgyűlését követőleg december 20-án hétfőn d. e. 10 órakor tartasák meg.

A nagygyűlés tárgysorozata a következő: (A tárgysorozat lapunk mai számában egész terjedelmében közzé van téve.)

A végrehajtó-bizottság a folyó évi szövetségi nagygyűlést december 20-án d. e. 10 órára tűzi ki a szövetségi titkár által előterjesztett tárgysorozattal.

Az 1908/909. évi szövetségi évkönyv bemutatása.

Szövetségi titkár bemutatja az 1908/909. évi működéséről szóló évkönyvet, amely a szövetség összes tagjainak el fog küldetni.

Előterjeszti ezután, hogy a Magyar Gazdaszövetség a folyó évi közgyűléssel egyidejűleg a középirtokos-osztály védelme tárgyában az OMGE.-vel karöltve országos értekezletet kívánt tartani, melyhez az egyesületi tanács is hozzájárult, minthogy azonban a jelenlegi politikai helyzet egy komoly és objektív tárgyalás lehetőségét kizárja, az egyesület tanácsa a Magyar Gazdaszövetséggel karöltve az országos értekezlet elhalasztását határozta el, ennél fogva az értekezletre való kiküldetés ezidő szerint tárgytalanná vált, felhatalmazást kér azonban az elnökség arra, hogy a Magyar Gazdaszövetség ezen mozgalmához hozzájárulhasson és a később megtartandó értekezlet rendezésében részt vehessen.

A végrehajtó-bizottság az előterjesztéshez hozzájárult.

A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének beadványa.

Szövetségi titkár: A Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete legutóbb a földmivelésügyi miniszterhez kérvényt intézett, melynek támogatását a szövetségtől mint szövetségi tag kéri. Az egyesület t. i. azon sérelmet panaszolja fel a földmivelésügyi miniszternél, hogy a Gazdatisztek Országos Egyesülete cím használata az eddig Gyakorlati Gazdatisztek Országos Egyesülete címet viselő egyesületnek engedélyezte. Ezen egyesület vezetése ellen többféle kifogás merült fel és egyúttal ez az egyesület a 30 év óta fennálló Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületét is folytonosan támadja és a régi egyesület tagjait kvázi elhódítani óhajtja. Miután a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete mintegy 30 év óta a köztudatban a Magyar Gazdatisztek Országos Egyesülete

név alatt ismeretes, ennek következtében igen könnyen zavarok támadhatnának a két egyesület nevének összetévesztése folytán és így a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete kifogásolja azt, hogy a földmivelésügyi miniszter egy már 30 év óta a köztudatba átment cím használatát egy más egyesületnek engedélyezte, valószínűleg az illetékes minisztériumi ügyosztály elnézéséből.

Miután az már magában véve helytelen eljárás, hogy egy később alakult egyesület egy jóval régebbi idő óta működő egyesület uzsualis címét felvehesse, miután továbbá a földmivelésügyi minisztérium több konkrét esetben figyelemmel volt arra, hogy régi egyesületek címét új egyesületek fel ne vehessék, hogy így a megtévesztések kizárassanak, a régi Magyar Gazdatisztek Országos Egyesülete azt kéri a földmivelésügyi minisztertől, hogy a Gyakorlati Gazdatisztek Országos Egyesületétől az engedélyezett Gazdatisztek Országos Egyesülete cím használata vonja meg. A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete az eziránt a földmivelésügyi miniszterhez intézett kérvényét pártolás végett a Szövetséghez is beterjesztette. A tanács e kérvényt tárgyalván, azon meggyőződésre jutott, hogy a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete teljesen jogos és helyes alapon áll s 30 éves működésével teljesen kiérdemelte azt a támogatást, melyben eddig a magyar gazdatiszti kar részéről részesült s amely támogatás nem lehet esetleg a jövőben eléggé hatásos, ha az eddig Gyakorlati Gazdatisztek Egyesülete hasonló cím alatt működne és így a két cím összetévesztésekre adhat alkalmat, ennek következtében a tanács azt a javaslatot teszi, méltóztassék a magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének ezen kérvényét pártolni, annyival inkább, miután jogsérelem senkin sem esik és miután a Gyakorlati Gazdatisztek Egyesülete az új címet kétségkívül csak azért vette fel, hogy a régi egyesülettel való összetévesztését előidézze s oly zavarokat idézen elő, amelyek a régi egyesület hátrányára szolgálnak. Kéri szülő az egyesületi tanács javaslatának elfogadását.

Kodolányi Antal azt kívánja csupán megjegyezni, hogy a miniszter részéről ott történt a tévedés, hogy ennek a gazdatiszti egyesületnek, amelynek címre eddig nem okleveles, majd gyakorlati gazdatisztek egyesülete volt, ezen jelző elhagyásának engedélyezésével a megtévesztésre okot szolgáltató Gazdatisztek Országos Egyesülete címének használatát megengedte, mely címen ösmerték több évtized óta a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületét s ez a címengedélyezés e régi egyesületet szerzett jogaiában valóban sérti és nem kívánatos összetévesztésekre szolgáltat alkalmat. Nem lehet kétség abban, hogy a minisztérium a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének kérelmét okvetlenül teljesíteni fogja, miután a minisztérium részéről történt a tévedés.

Hammersberg Jenő szerint nem feladata az egyesületnek, két a gazdaság terén működő

egyesület között akár az egyike (Zaj. Ellentmond egyesülettel sincs nem ismeri. (Eg minisztérium elnöknek régebbi bír mindenestre m tévedést korriga hogy az egyes logba, hanem adott kérvényt.

Hoyos Miksa felfogását, mert van szó, hanem junk el a teki országos egyesületes nem bit a tanács inditva

Szövetségi titk azt füzi, hogy Magyar Gazdatis Egyesületének t miután ez az és mint ilyen jo meivel a szövete kérjen azokra.

A végrehajtó és Kodolányi Ar Magyar Gazdatis Egyesületének k terjesztés intézés ügyi miniszterhez

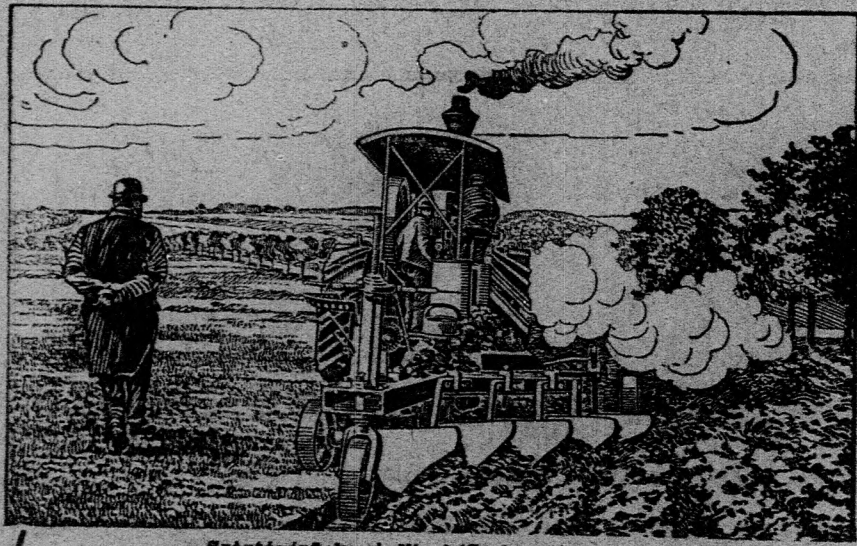
Dohánybevá

Szövetségi titk miniszter 1907. a dohánybevéltők érdekeinek k leték kijelölése a Országos Szövets vezzen ki. A foly órszére hivatott ügyében az előte ternek megtette s s szakértőkül a j is nevezte. A sz lapban közzé vol

A végrehajtó bi lentését tudomás

Ellenőrző jelent Szövetkezet

Jeszenszky Pál Mútrágyát Értékes kiküldött két egye Egyesületünk két e kesítő Szövetkeze melynek értelméb a szövetkezet min tagja utján ellenő sokba és az árny egyszóval kiküldö den működésében döttjeink a szövet és ellenőrzési sz terjesztettek a tan egész terjedelmé számában közzé v

Szántógépként a Jedlnai (Csehország) uradalomban.

Hazánkban és Ausztriában mindenféle talaj- és terepviszonyok között sokszorosan kipróbált

MAGÁNJÁRÓ GŐZEKE

(1 ölet fogó 7-vasu ekével). Egyedüli gyártója

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T.

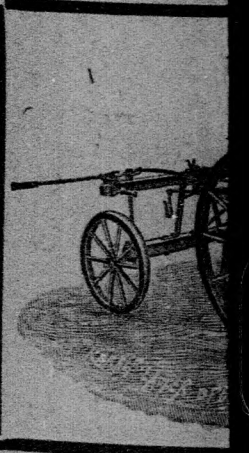
Budapest, V., Váci-ut 19.

Csekély befektetés!

Olcsó üzem!

Tökéletes munka!

Referenciákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

egyesület között levő vitás ügyben fellépni és akár az egyiket, akár a másikat protezsálni (Zaj. Ellentmondások.) Előreboasítja, hogy egyik egyesülettel sincs összekötöttségben, működésüket nem ismeri. (Egy hang: Ez a baj!) Ha a minisztérium elnézésből adott egy címet, melynek régebbi birtokosa egy másik egyesület, mindenesetre maga a miniszter fogja ezt a tévedést korrigálni. Szólónak az a véleménye, hogy az egyesület ne avatkozzék bele a dolgba, hanem vegye tudomásul a hozzá beadott kérvényt.

Hoyos Miksa gróf nem osztja előtte szóló felfogását, mert a kérdésben nem bíráltról van szó, hanem arról, hogy álláspontot foglaljunk el a tekintetben, hogy egy már létező országos egyesület nevét egy később alakult egyesület ne bitorolja. Szóló Kodolányi, illetve a tanács indítványához hozzájárul.

Szövetségi titkár Hoyos megjegyzéséhez még azt fűzi, hogy a szövetségnek kötelessége a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének támogatásával segítségére jönni, miután ez az egyesület a szövetségnek tagja és mint ilyen jogosítva van ahhoz, hogy sérelmeivel a szövetséghez forduljon és orvoslást kérjen azokra.

A végrehajtó-bizottság a szövetségi titkár és Kodolányi Antal előterjesztését elfogadva, a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének kérvénye ügyében pártoló fölterjesztés intézését határozta el a földmivelésügyi miniszterhez.

Dohánybevéltási gazdasági szakértők kinevezése.

Szövetségi titkár előterjeszti, hogy a pénzügyminiszter 1907. évi rendeletével elrendelte, hogy a dohánybevéltő hivatalokhoz a dohánytermesztők érdekeinek képviselőit a gazdasági egyesületek kijelölése alapján a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége gazdasági szakértőket nevezzen ki. A folyó évi dohánybevéltások ellenőrzésére hivatott gazdasági szakértők kinevezése ügyében az előterjesztést a szövetség a miniszternek megtette s a miniszter azt el is fogadta s szakértőül a javaslatba hozott egyéneket ki is nevezte. A szakértők névsora a *Köztelek* lapban közzé volt téve.

A végrehajtó-bizottság a szövetségi titkár jelentését tudomásul vette.

Ellenőrző jelentés a Műtrágyát Értékesítő Szövetkezet folyó évi működéséről.

Jeszenszky Pál ügyvezető-titkár előterjeszti a Műtrágyát Értékesítő Szövetkezet ellenőrzésére kiküldött két egyesületi tag ellenőrző jelentését. Egyesületünk két évvel ezelőtt a Műtrágyát Értékesítő Szövetkezettel megállapodásra jutott, melynek értelmében az egyesület jogosítva van a szövetkezet minden működését két kiküldött tagja útján ellenőrizni, betekinteni a számadásokba és az ármegállapításban is résztvenni, egyszóval kiküldöttjeink a szövetkezetet minden működésében ellenőrizni jogosultak. Kiküldöttjeink a szövetkezet folyó évi működéséről és ellenőrzési szerepükről részletes jelentést terjesztettek a tanács és választmány elé, amely egész terjedelmében a *„Köztelek”* lap 84-ik számában közzé volt téve. Szóló röviden ismer-

teti a jelentés főbb adatait, melyek szerint az 1909. évi tavaszi és őszi idényben 14,200 vagon műtrágyát hozott forgalomba a szövetkezet a múltévi 10,600 vagonnal szemben, vagyis az ideai emelkedés 3600 vagon, ami 34% emelkedést jelent. Amióta az egyesület kiküldöttjei az egyesület megbízásából a szövetkezetnél az ellenőrzés szerepét teljesítik; a műtrágya ára 56 fillérről 52 fillérré csökkentetett. Jelentik a kiküldöttök, hogy az ár ilyen kedvező alakulását több körülmény idézte elő, így elsősorban a foszfát árának csökkenése, de előnyösen befolyásolta a verseny is, amelyet a külföldi műtrágya okoz; legfőbb faktor azonban az ár leszállításánál az értékesítés központosítása, amely lehetővé teszi a központosított gyáraknak az eddigi drága közvetítési s az egyes gyárak által történt eladási árak üzleti költségeinek resztringálását, úgy hogy mindezen tényezők hozzájárulnak ahhoz, hogy a műtrágya q-kénti ára 4 fillérral csökkent. Tisztelettel kéri szóló a jelentés tudomásul vételét s a választmány multévi határozatából folyólag javasolja, hogy a két ellenőrző szerepet végző kiküldöttnek fáradságos működéséért 1500—1500 kor. tiszteletdíjat és ülésenként 100 kor. díjat megállapítani méltóztatassék.

Günther Ferenc bár a legnagyobb tisztelettel viseltetik a kiküldöttök személye iránt, de kénytelen kijelenteni, hogy nem tartja működésüket és egyáltalán az egész MÉSz. működését az OMGE-re és annak tagjaira nézve kedvezőnek. Elpanaszolja ezután a Bácsbodrogvármegyei Gazd. Egyesület szövetkezetének sérelmeit. Nehezen sikerült nekik a szövetkezetnél a műtrágya árát 55 fillérről 53 fillérré, majd 52 és végül 50 $\frac{1}{2}$ fillérré kialakítani. Szerinte a műtrágya árát nem az OMGE. nyomta le — ugymond — hanem mi nagy küzdelemmel s az OMGE. kiküldöttjei nem voltak képesek a gazdatársadalom érdekeit megóvni. Másik sérelme, hogy a szövetkezet a vizontelárusítóknak olcsóbban adja a műtrágyát, mint a szövetkezeteknek.

Az alábbi indítványt terjeszti a végrehajtó-bizottság elé:

„Tekintve, hogy az OMGE. vezetősége az általa erkölcsi támogatásban részesített Műtrágyát Értékesítő Szövetkezetnél a gazdatársadalom és annak szervezetei jogos érdekeit megóvni képtelen, tekintve továbbá, hogy a Műtrágyát Értékesítő Szövetkezet jelenlegi vezérigazgatója a gazdatársadalmi szervezetekkel, nevezetesen a műtrágya értékesítésével is foglalkozó fogyasztási szövetkezetekkel szemben a legellenségesebb indulattal viseltetik,

tekintve továbbá, hogy a Műtrágyát Értékesítő Szövetkezettel szemben az OMGE. vezetőségének hatástalan és eredménytelen befolyása a vagononkénti 2 koronás jutalék elfogadásából származó lekötelezettségéből ered:

mondja ki az igazgató-választmány, hogy az OMGE. vezetőségének a Műtrágyát Értékesítő Szövetkezet pártolásában kifejtett közreműködését helyteleníti, a jutalékok elfogadását megtiltja.”

Loehne Hugó, mint a Nyugatmagyarországi Földmivelői Gazdasági Egyesületének vezetője, szintén konkrét panaszokat sorol fel. Szóló egyesülete 52 filléres árban kötött szerződést a szövetkezettel 30 vagon műtrágyára s az történt, hogy a szövetkezet szombathelyi ügynöke 50

fillérért, sőt később 48 fillérért kínálta a műtrágyát a gazdáknak. Az egyesület kénytelen volt külföldi műtrágyagyártót ajánlatot bekérni, míg végre a szövetkezet is leszállította az árat 48 fillérré. Szóló hozzájárul Günther indítványához.

Emőd József mindenekelőtt kijelenti, hogy az OMGE.-től a megbízatást a szövetkezet ellenőrzésére csak úgy vállalta el, midőn megnyugtatót nyert arra nézve, hogy a szövetkezet azért alakult, hogy a központi értékesítés útján a műtrágyaárakat leszállítsa a gazdaközönség előnyére.

Szóló jelentéséből kitűnik, hogy két év alatt sikerült a műtrágya árát 56 fillérről 52 fill.-re leszorítani, ez vagononként 72 kor. megtakarítás a gazdák javára.

Szóló igyekezett a Bácsmegyei Gazd. Egyesület és a szövetkezet közötti differenciákat kiegyenlíteni, 51 $\frac{1}{2}$ fillérért kapta a bácsmegyei szövetkezet a műtrágyát, sőt külön provízióban is részesült. Szóló kieszközölte a bácsmegyei szövetkezet részére 10 ezer korona előleget is. Az anyagi differenciákat nagyrésztben sikerült elsimitania, de természetesen a személyi differenciákba be nem avatkozott.

Hoyos Miksa gróf azt a körülményt, hogy két év alatt a műtrágya ára 4 fillérral leszállott, nem az OMGE. és kiküldöttjei közreműködésének tudja be, hanem annak, hogy a nyersanyag olcsóbbodott. Arra kéri az egyesületet, hogy hasson oda, miszerint országrészenként és vármegyenként egyöntetűen szabályoztassanak a műtrágyaárak.

Emőd József: Előtte szólónak a műtrágyaárak fix megállapítására vonatkozó kívánalma nem valósítható meg azért, mert a vidékenkénti árkülönbözetet a vasuti szállítás költségei idézik elő. A MÉSz.-nek egyébként a külföldi versenyével is számolnia kellett s nekünk nem érdekünk, hogy külföldi műtrágya jöjjön forgalomba.

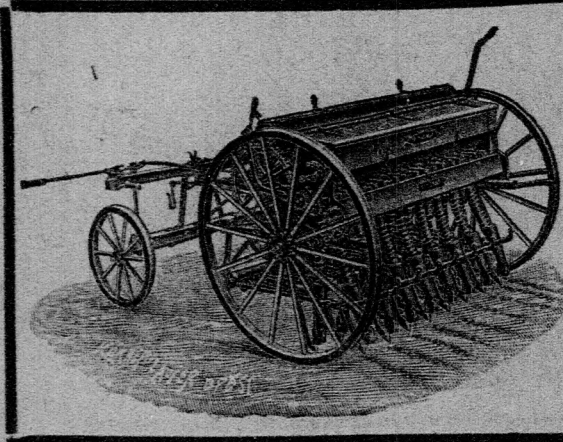
Esterházy Móricz gróf nem fogadja el sem Hoyos gróf, sem Günther indítványát, hanem mivel gazdasági életünkbe mélyen belevágó vádak hangzottak el, kérje fel a végrehajtó-bizottság az elnökséget, hogy egy bizottsággal és a kiküldöttökkel vizsgálta felül a Műtrágya Értékesítő Szövetkezet egész ügyvitelét s az elhangzott panaszok mibenlétét és a legközelebbi ülésen tegyen jelentést.

Emőd József a vizsgáló-bizottság kiküldését személye iránt való bizalmatlanságnak tekinti s amennyiben előtte szóló javaslata elfogadtnék, szóló megbízatásáról lemond.

Günther Ferenc jegyzőkönyvbé kéri venni, hogy indítványa megtételével nem kívánta a bizalmatlanság kérdését felvetni s indítványának e pontját visszavonja. Elfogadja Esterházy Móricz grófnak a bizottság kiküldésére tett indítványát, de kéri, hogy a bizottságba kereskedelmileg képzett egyének is kiküldessenek.

Küszler Henrik abban a véleményben van, hogy az egyesület kiküldöttjei nem vehetik bizalmatlanságnak azt, ha a végrehajtó-bizottság felkéri őket, hogy egy bizottsággal karöltve, tüzetesen vizsgálják meg a felmerült panaszokat.

Rubinek Gyula röviden ismerteti az egyesület és szövetkezet között létrejött egyezmény mibenlétét. A Műtrágyát Értékesítő Szövetkezet 10 évig köteles a szerződést fenntartani, míg az egyesület keze nincs megkötve, mert három hónapi elő-

Szab. „Rekord II.” sorvetőgép

Lozonczi gyártmány.

Sorba vet — sorba trágyáz!

Hivánatra szívesen küldünk árjegyzéket.

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

Budapest, V., Váci-körút 32. szám.

zetes felmondással bármikor felbonthatja a szerződést.

Az OMGE. belátván, hogy e téren a gazdasági társadalmi szervezkedés sikertelen maradt, elhatározta, hogy a szövetséggel szerződést kötve, központilag ellenőrzi az árképződést és szerződésileg biztosította magának a jogot, hogy a maximális mütrágyárat megállapíthassa az egész országra nézve. Ami azt a kifogást illeti, hogy az ország egyes vidékein az ügynökök olcsóbban kínálják a gazdáknak a mütrágyát, ez azért történik, mert privíziójuk egyrésztének elengedésével akarják elhódítani a szövetségtől a vásárló tagokat.

A szerződés értelmében az OMGE. mást nem tehet, minthogy a választmány két illusztris tagját kiküldi az ellenőrzésre s kötelessége, hogy a kiküldöttek nyilatkozatait úgy vegye, mint két zsentlemén megbízható nyilatkozatát. Szóló egyébként betekintést szerzett maga is a Bácsbodrogvármegyei Gazdasági Egyesület panasza folytán a szövetséget összes ügyvitelében s azt a meggyőződést szerezte, hogy a Mütrágyát Értékesítő Szövetségnek van igaza.

Ha a választmány úgy látja, hogy nem előnyös az egyesületre a szerződés további fenntartása, bontsa azt fel a szövetséggel, ha azonban a gazdasági társadalom szempontjából továbbra is fenn kívánja tartani a szerződést, akkor méltóztassék hozzájárulni Esterházy gróf javaslatához. Szóló az újabb, tüzetes vizsgálat elrendelését a fölmerült konkrét panaszokból kifolyólag nem találja sértőnek a két kiküldöttre nézve; képviseltesse magát a vizsgálatnál a Bácsbodrogvármegyei Gazdasági Egyesület is saját elnökségével és ne az elfogult igazgatója útján s a vizsgálat eredményével a legközelebbi választmányi ülés foglalkozhat. Hoyos gróf indítványát nem abban a formában fogadná el, amint az tételt, hanem szükségesnek tartaná, hogy az összes gazdasági egyesületek és szövetségek kiküldöttjei értekezletre összejöven, kötnének egységes megállapodást a Mütrágyát Értékesítő Szövetséggel s ezt a megállapodást ellenőrizték a kiküldöttek.

Arra kéri tehát a választmányt, hatalmazza fel az elnökséget, hogy az általa leghelyesebbnek talált módon a Bácsbodrogvármegyei Gazdasági Egyesület ügyét vizsgálja felül a két kiküldött bevonásával, egyúttal pedig az OMGE. indítson mozgalmat az összes gazdasági egyesületek és szövetségek kiküldöttjeinek bevonásával és foglaljon egységes álláspontot a gazdasági társadalom a mütrágyagyárak kartelljével szemben s ha megállapodás létre nem jöhetne, akkor együttesen forduljanak külföldi beszerzési forrásokhoz a mütrágyaárak leszorítása végett. Hoyos gróf indítványa ebben a formában volna megvalósítható.

Kosztány Tamás dr. felhossa, hogy a vegykísérleti állomások által megvizsgált mütrágya minták 40%-ánál a garantált minőség nincs meg, sőt a Fiumén át behozott mütrágya 100%-ban nem felelt meg a garanciáknak. A gazdasági bizalmatlan a vegykísérleti állomások iránt s nem közli velük a mütrágya beszerzési forrását.

Károlyi Mihály gróf elnök kimondja ezután a végrehajtó-bizottság határozataiként, hogy Günther Ferencz indítványának mellőzésével Esterházy Mór és Hoyos Miksa grófok indítványait fogadja el oly értelemben, amint azt Rubinek Gyula igazgató interpretálta, hogy t. i. az elnökséget felkéri a végrehajtó-bizottság, hogy a különböző érdekkörök bevonásával a panaszok megvizsgálására bizottság küldessék ki s a szövetséget ellenőrzésével megbízott kiküldöttek is vegyenek abban részt a Bácsbodrogvármegyei Gazd. Egyesület elnökségével együtt. Felkéri egyúttal az elnök Emödy Józsefet, hogy ellenőrző szerepéről való lemondását visszavonni sziveskedjék.

Emödy József a megítélt megbízatást az OMGE. részéről csakis a teljes bizalom alapján hajlandó elfogadni s ennek folytán lemondását a vizsgálat tartására fenntartja.

Pénzügyminiszter leirata a dohánybevéltási árak és szabályzat tárgyában.

Szövetségi titkár jelenti, hogy a pénzügyminiszter az egyesület fölterjesztésére a dohánybevéltási árakat felemelte az 1910., 1911., 1912. évi ciklusra s az árak a „Köztelek” lapban közzé is tétettek. Midőn szóló ennek tudomásul vételét kéri, egyúttal jelenti, hogy a pénzügyminiszter a három évre megállapított új dohánybevéltési szabályokon bizonyos változtatásokat létesített s kéri a végrehajtó-bizottságot, hogy az új szabályzatot tárgyalás és véleményadás végett a dohánytermesztési bizottságnak adja ki.

A végrehajtó-bizottság ez értelemben határoz.

Szövetségi tagok kiküldöttjei a végrehajtó-bizottságban.

Szövetségi titkár bejelenti, hogy a szövetségi alapszabályok értelmében a szövetségi tagok részéről a végrehajtó-bizottságba kiküldöttek mandátuma a folyó év végén lejár s a szövetségi iroda az összes szövetséges gazdasági egyesületeket felszólította, hogy a következő három évre a végrehajtó-bizottságba képviselőket kiküldeni sziveskedjenek.

A végrehajtó-bizottság a szövetségi titkár bejelentését helyeslőleg vette tudomásul.

A közgazdasági szakosztály javaslatai.

Szövetségi titkár előterjeszti, hogy a közgazdasági szakosztály a közutakról és vámokról szóló törvényjavaslat-tervezettel legutóbbi ülésében foglalkozott, javaslatot azonban a tervezetre vonatkozólag egyelőre nem tesz, hanem egy szűkebbkörű bizottságot küldött ki, amely a törvénytervezet tárgyában folyt vita alapján újabb javaslatot fog a szakosztály elé terjeszteni, amelylyel a szakosztály január folyamán tartandó ülésén fog behatóan foglalkozni.

Előterjesztette ezután a szakosztály javaslatát a Somogyvármegyei Gazdasági Egyesületnek az abrakakarmányok kivitelének korlátozása tárgyában tett indítványára nézve.

A Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület ugyanis fölterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez, amelyben kérte, hogy az abrakakarmányoknak, különösen a korpának külföldre való kivitelét kiviteli vámokkal, vagy prémiumokkal akadályozza meg, hogy ezáltal a hazai korpa

a hazai állattenyésztők javára hasznosítható legyen. Ezen kérvényének a kereskedelmi miniszternél leendő pártolását kérte a Szövetségtől.

A szövetség végrehajtó-bizottságának legutóbbi ülése a kérdést a közgazdasági szakosztályhoz utalta tárgyalás és jelentéstétel végett. A közgazdasági szakosztály Somssich László gróf, a Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület alelnökének különindítványa alapján elhatározta, hogy mivel a kiviteli prémiumokat a fennálló kereskedelmi szerződések miatt életbeléptetni nem lehet, a kereskedelmi minisztertől azt kérje, hogy a korpáknak a hazai tenyésztők számára való hasznosítása érdekében a minisztérium a lehetséges legnagyobb szállítási díjkezdményeket engedélyezze.

A végrehajtó-bizottság a szakosztály javaslatát elfogadja és határozattá emeli.

Az állattenyésztési és állategészségügyi szakosztály javaslatai.

Ügyvezető-titkár bejelenti, hogy az állattenyésztési és állategészségügyi szakosztály legutóbb tartott ülésén újjáalakulván, elnökül Teleki Arvéd gróft, alelnökkül pedig Semere Hubát és Hutya Ferencz dr.-t választotta meg.

Előterjesztette ezután a szakosztály javaslatát az osztrák állatértékesítő központ és a mai állattenyésztés érdekei tárgyában. (Az előadói javaslat a „Köztelek” lap folyó évi 88. számában egész terjedelmében közzé volt téve.)

Pallavicini Ede ögróf elfogadja a szakosztály javaslatát, csak előadó előterjesztésének azt a részét rektifikálja, hogy az osztrák agráriusok megegyeztek volna az osztrák kormányval a hatmillió ellenszolgalmányra nézve. A dolog úgy áll, hogy az osztrák Centralstelle azon állásponton van, hogy helyteleníti a kontingensemélet, sőt a román szerződést sem hajlandó elfogadni, anélkül, hogy kompenzáció ne adatnék.

Löherer Andor szerint az előadó helyesen mutatott rá arra a veszedelemre, amely ezen újabb kísérlet által a magyar állattenyésztésre hárulna, szerinte a leghatározottabban állást kell foglalni ebben a kérdésben, amely a magyar állattenyésztés fejlesztése elől ily elháríthatlan akadályokat gördít s ezért a javaslat második pontját módosítani kéri s beszúrní kívánja e pontba: „törvénytelen és alkotmányellenes” intézkedés ellen leghatározottabban tiltakozunk.

Kérdezi továbbá az elnökséget, hogy a szakosztály által előterjesztett határozati javaslat 5. pontja miért módosított? Szóló az előző ülésen sürgette, hogy mivel az országos állatvásári telep felállítására nézve a fővárossal a egyesület megegyezésre nem jutott, a telepnek a szentlőrinczi határban leendő felállítását kell szorgalmazni.

Károlyi Mihály gróf hozzájárul Löherernek a második pontban tett módosításához, hogy erélyesebben fejezzük ki tiltakozásunkat. A tenyészállatvásári telep létesítése ügyében azt a felvilágosítást adja, hogy az 1908. évi XLIII. t. cz. úgy szövegeztetett, hogy e telep vagy Budapesten vagy Budapest határán kívül létesítendő. Szóló szorgalmazta a földmivelésügyi miniszteriumban az ügy mielőbbi elintézését s ott azt a felvilágosítást kapta, hogy a főváros

hatósága volt a földmivelési állított fel de válasz megad lejárt, remény minisztériumból a vásári telep.

Hammersbe osztályi javaslat azon indítványába felvétel ellenes” kifejezseben kifejez.

György Ernő sításához, de arra a tényre áll, nevezete osztrák agrár ellen foglalt szöveget kiv.

Bernát István fogadja. Előtt agráriusok a helyezkedtek meg. Szóló ok, midőn a ról szóló törvényes állás bizottságot, közbenjötté melyek mellé esetleg elfo

szó, azonban ték, hogy a minden reko nem járulna tott összkor agráriusok Szerbiával s désre lépni, hogy állap Szóló szerin határozatot

men kívül i lyek ezen h emelhetik, k ban, hanem is. Az osztr kal határoz foglaltak e szóló a bö

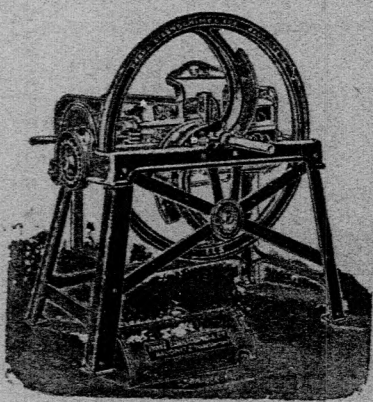
tözsdetörvé Meg kell utolsó kiegy hetett volt osztrák ag

Tény az, h osztrák agr kezűk, de kurrencziát nak lisztün

tehát ha leh kérdéseken befolyásuk kötelességü

FOY Ajánlom m vasi szűk hozzám for szállítás id hessen, a b mények

FOY Ajánlom m vasi szűk hozzám for szállítás id hessen, a b mények

Szeeskavágók,

Rukoriczaszártepők

Répvágók,

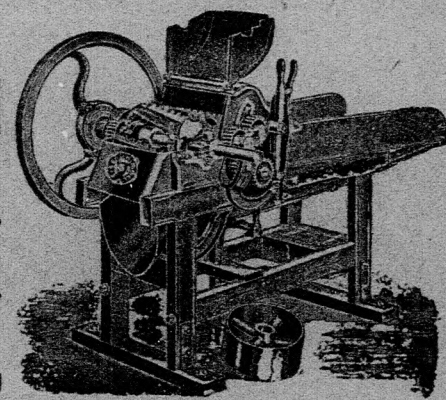
Darálógépek

legtökéletesebb és legjobb kivitelben

Bächer-Melichár

Magyarországi vezérképviselő: **Szűcs Zsigmond**
Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

hatósága vonakodik határozott választ adni, a földművelésügyi minisztérium tehát ultimátumot állított fel december elsejére a fővárosnak a válasz megadására. Miután ezen időpont már lejárt, remény van arra, hogy a földművelésügyi minisztériumtól hamarabb választ kapunk a vásártelep helyének eldöntése tárgyában.

Hammersberg Jenő szintén elfogadja a szakosztályi javaslatot, de nem fogadja el Löherer azon indítványát, hogy a javaslat második pontjába felvéssék a „törvénytelen és alkotmányellenes” kifejezés és elégnék tartja, ha erélyesebben kifejezzük tiltakozásunkat.

György Endre hozzájárul Hammersberg módosításához, de felhívja a választmány figyelmét arra a tényre, amely a jelen javaslat háta mögött áll, nevezetesen azon körülményre, hogy az osztrák agráriusok e kérdésben a mi érdekeink ellen foglaltak állást s szóló ezt a tényt leszögezni kívánja.

Bernát István a szakosztályi javaslatot elfogadja. Előtte szóló azt állította, hogy az osztrák agráriusok az utóbbi időben oly álláspontra helyezkedtek, mely a mi érdekeinknek nem felel meg. Szóló tudomása szerint az történt, hogy ők, midőn a kormány a hat millió szubvenzióról szóló törvényjavaslatot előterjesztette, igen erélyes állást foglaltak ez ellen s kiküldtek egy bizottságot, melynek feladata volt a kormány közbenjöttével megállapítani azon feltételeket, melyek mellett ők a kereskedelmi szerződéseket esetleg elfogadnák. Eleinte 20 millióról volt szó, azonban az osztrák agráriusok kijelentették, hogy a román szerződéshez, melyhez mi minden rekompensáció nélkül járultunk hozzá, nem járulnak hozzá az esetre, ha a megállapított összkontingens felemeltetik. Az osztrák agráriusok mai álláspontja tehát az, hogy Szerbiával sem ohajtanak kereskedelmi szerződésre lépni, nem lehet tehát mondani róluk, hogy álláspontjuk a magyar érdekeket sérti. Szóló szerint nem elégséges, hogy az egyesület határozatot hoz e kérdésben, hanem ezen termen kívül is keresni kell azon elemeket, amelyek ezen határozat erkölcsi és politikai súlyát emelhetik, keresni kell nemcsak benn az országban, hanem az osztrák agráriusok táborában is. Az osztrák agráriusok sok kérdésben sokkal határozottabb, intranzingesebb álláspontot foglaltak el, mint mi s erre nézve utal szóló a börzsekérdésre, melynél úgy vagyunk, hogy ők fognak kényszeríteni bennünket a tőzsdetörvény megalkotásának szorgalmazására. Meg kell engednünk azt is, hogy a legutolsó kiegyezésben az agrárérdekeket nem lehetett volna annyira megvédenünk, ha az osztrák agráriusok segélyünkre nem jönnek. Tény az, hogy vannak érdekek, melyekben az osztrák agráriusok érdekei a mieinkkel ellenkezők, de ne feledjük el, hogy gyilkos konkurrencziát csinálunk az osztrák mezőgazdaságnak lisztünkkel, állatainkkal, gabonáinkkal stb., tehát ha lehetséges szolidaritásra jutnunk egyes kérdésekben és azt az osztrák agráriusok az ő befolyásukkal támogatják, nekünk ezt honorálni kötelességünk. Éppen ezért javasolja, hogy miután

az osztrák Centralstelle holnap közgyűlést tart, melyen ezen szerződések kérdése is szóba kerül, mai ülésünkből folyólag vagy átirattal, vagy távirattal biztosítsuk az osztrák Centralstellét arról, hogy amennyiben a mi érdekeinket az ő álláspontjuk nem sérti, velük közösen fogunk működni, különösen a szerb szerződésben. Ezzel nagyban erősítenék az ő álláspontjukat is; kéri szóló indítványának elfogadását.

György Endre Bernát indítványával szemben utal arra, hogy az osztrák és magyar agráriusok között az elválasztó vonal ott van, hogy bár oly kérdésekben támogatnak bennünket, amelyekbe az ő érdekeik is belevágnak, de az osztrákok által tervbevett állatértékesítő központ halálosan vág a mi érdekeinkbe s ezen nagy kérdésben egymással konkurrenssek vagyunk. Minthogy a dolog így áll, ezt szóló konstatálja és a mag részéről semmiféle átirat vagy sürgöny intézését el nem fogadhatja.

Pallavicini Ede ögróf melegen pártolja Bernát indítványát s azt elfogadásra ajánlja.

Baross János dr. szintén támogatja Bernát indítványát, mert a szerb szerződés elsősorban a magyar gazdákra nézve káros és mivel Magyarország sokkal inkább agrikulatállam, mint Ausztria, a Balkán-politika számlájának nagy része Magyarországra esik. Az, hogy az osztrák és magyar agráriusok között ellentétes érdekek is vannak, ez a nemzetközi élet természetes folyománya, nem zárja ez azonban ki azt, hogy amidőn a két állam érdekei teljesen fedik egymást, ily kérdésekben vállvetve működjenek.

Rubinek Gyula úgy fogja fel Bernát javaslatát, hogy amidőn a Centralstelle közgyűlése alkalmából az osztrák agráriusokat üdvözljük, amint azt tettük a Bund der Landwirthe közgyűlése alkalmával is, csakis azt a nemzetközi agrárszolidaritást dokumentálnánk, ami kétségtelenül az összes nemzetek agráriusai között fennáll. Bernát indítványának lényege az, hogy egy táviratban üdvözljük általánosságban a Centralstellét és korrekten fejezzük ki azt, hogy midőn ők is határozottan állást foglalnak a szerb szerződés ellen és minden oly szerződés ellen, amely a két kormány között megállapított összkontingens emelni kívánja, a magyar agráriusok támogatására számíthatnak. Ily értelemben pártolja Bernát javaslatát.

György Endre oly értelemben, amint Rubinek igazgató mondotta, szintén elfogadja Bernát javaslatát.

Bernát István Baross János megjegyzéséhez fűzve szavait, még azt jegyzi meg, hogyha az egyes nemzetek agráriusaival bizonyos kérdésekben, melyekben az érdekközösség megvan, együtt működünk, akkor több kilátásunk van arra, hogy az összeütőköző kérdésekben is összeköttetést birunk létesíteni. Az utóbbi években sikerült a magyar agrármozgalmat bekapcsolni a hatalmas nemzetek agrármozgalmába, melyek Középeurópában a gazdasági politikát intézik s ha ott megjelennek a magyar gazdasági társadalmi szervezetek, oly elbánásban része-

sülnek, amely nemcsak azon nemzetek lovagiaságát igazolja, de nekünk is becsületünkre válik. E szempontból is ajánlja a távirat intézését.

Károlyi Mihály gróf elnök kimondja a végrehajtó-bizottság határozataként, hogy az állat-tenyésztési szakosztály javaslatát egyhangulag elfogadja s az osztrák Centralstelléhez a Bernát István által indítványozott formában holnap közgyűlése alkalmából táviratot intéz.

Az irodalmi és tanügyi szakosztály javaslatai.

Szerkesztő titkár bejelenti, hogy az irodalmi szakosztály legutóbbi ülésében újra alakulván, elnökül Kodolányi Antalt, alelnökkül pedig Bernát Istvánt és Rodiczky Jenő dr.-t választotta meg. Előterjeszti ezután a szakosztály javaslatát a vidéki gazdasági előadások helyének kijelölése és a köztelevízió előadások ügyében. (A javaslatot a „Köztelevízió” folyó évi 92. számában egész terjedelmében közzé voltak téve.)

A végrehajtó-bizottság a szakosztály javaslatához hozzájárult.

Mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi és üzemi szakosztály javaslatai.

Krolopp Hugó szakosztályi titkár bejelenti, hogy a szakosztály legutóbbi ülésében újra alakulván, elnökül Gaál Jenő dr.-t, alelnökkül pedig Bernát Istvánt és Bolla Mihályt választotta meg. A szakosztály keretébe tartozó műszaki bizottság elnökül Bolla Mihályt, az üzemi bizottság pedig Ráthonyi Reusz Henriket választotta meg.

Előterjesztette ezután a szakosztály javaslatát az élelmiszerhamisítások ellenőrzése ügyében, a szeszélesztőkeverés, a komlóforgalom súlygyeége, Franciaországba és Amerikába irányuló bakkivitelünk védelme ügyében és komlótermesztés tájékoztatása ügyében a külföldi terméskilátásokról. (A szakosztály javaslatát a „Köztelevízió” lap 86. számában egész terjedelmében közzé voltak téve.)

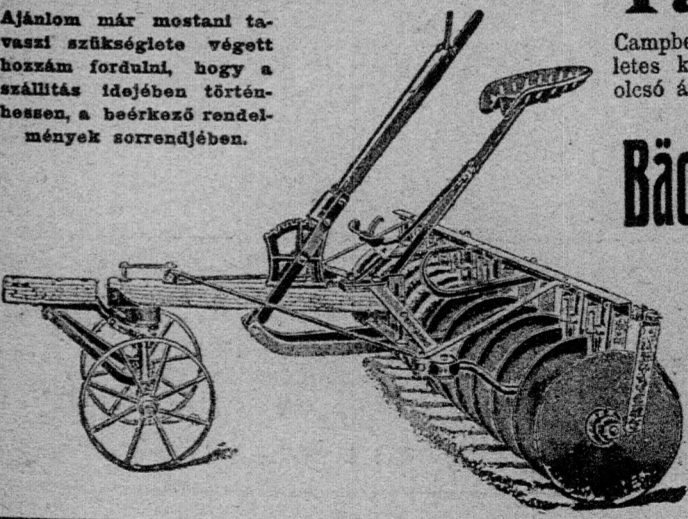
Krolopp Hugó ipari szakosztályi titkár jelenti, hogy a szakosztály december 2-án tartott ülése az ipartörvénytervezet behatóan tárgyalta s megjelölte azokat a szakaszokat, amelyek a gazdákra nézve sérelmes rendelkezéseket tartalmaznak. Ezután a szakosztály nevében alábbi határozati javaslatot terjeszti a választmány elé:

Intézzék az egyesület felterjesztést a kereskedelmiügyi miniszterhez, melyben követeli, hogy 1. A házilag kezelt mezőgazdasági ipari vállalatok kapcsoltassanak ki az ipartörvény rendelkezése alól, mert az ilyen iparvállalatoknál alkalmazott munkások foglalkozása oly természetű (cselédek, napszamosok), hogy reájuk a törvénytervezetben kontemplált munkásvédelmi intézkedések ki nem terjeszthetők.

2. Hasonló okból vétessenek ki a törvény rendelkezése alól, úgy amint most is ki vannak véve, a gazdaságokban alkalmazott mesteremberek (kovács, bognár, gépész stb.), ha azok csakis az illető gazdaság szolgálatában állanak.

FONTOS!

Ajánlom már mostani tavasszi szükséglete végett hozzám fordulni, hogy a szállítás idejében törtenhessen, a beérkező rendelmenyek sorrendjében.

Tárcsásboronák,

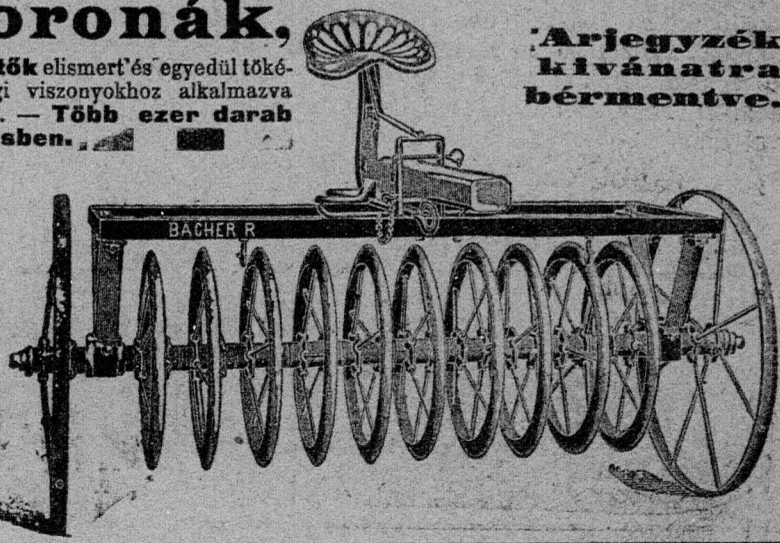
Campbell-rendszerű **altalajtómörítők** elismert és egyedül tökéletes kivitelben, a magyar gazdasági viszonyokhoz alkalmazva olcsó ár és teljes szavatosság mellett. — **Több ezer darab már működésben.**

Bächer-Melichár

Magyarországi vezérképviselő:

Szües Zsigmond

BUDAPEST, VI.,
Nagymező-utca 68. sz.

Arjegyzék kívánatra bérmentve.

3. Földbérlo és földvásárló társaságok tekintésének alkalmi egyesüléseknél, amint a most érvényben levő kereskedelmi törvény értelmében annak tekintetnek és ne essenek az ipartörvény rendelkezése alá, mert ezek a társaságok rendszerint ideiglenesek és tevékenységük nem iparszerű.

4. Tiltakozunk az ellen, hogy iparüzésnek tekintessék, ha a gazdasági egyesületek és gazdakörök tagjaik részére árukat közvetítenek.

5. Más érdekeltségek részéről felhangozó kifogások dacára kívánja az egyesület, hogy a közhivatalnokok és papok a szövetkezetek élére állhassanak, úgy amint erről a törvénytervezet 14. szakasza intézkedik.

6. Ugyancsak kívánja az egyesület, hogy fenntartassék azon törvényes rendelkezés (15. §), melynek értelmében oly helyeken, ahol vizsgázott patkoló kovács nincsen, a katonai gyógykovácsok és kovácsok a patkolást korlátlanul mellékfoglalkozásként gyakorolhassák.

7. Követeli az egyesület, hogy a kosárfonóipar, ha háziiparszerűleg üzemel, a képesítéshez kötött iparok sorából kitöröltsék és a háziiparok közé soroztassék.

8. Követeli, hogy gazdasági épületeknél mindennemű tatarozást és kisebb javítást a gazda jogosított iparos alkalmaztatása nélkül ezután is házilag végezethessen, továbbá, hogy falusi vagy tanyai földszintes egyszerű épületek bármily építési anyagból ugyancsak jogosított iparos bevonása nélkül legyenek emelhetők; oly községeken pedig, melyekben közegészségügyi és tűzrendészeti szempontból a vármegyei szabályrendelet a község belterületén az építkezést építési engedélyhez köti, egyszerű gazdasági épületek jogosított iparos alkalmaztatása nélkül legyenek emelhetők.

9. A telepengedélyhez kötött iparok közül vétessenek ki a gazdasági agyag-, föld-, homok- és kavicsbányák, szemét- és trágyatelepek és komlószáritók, mert ha előbbiek csak a gazdaság részére állítanak elő termékeket, ma sem tartoznak az ipartörvény rendelkezése alá és különben is ezek felállítására helyhez van kötve; csak ott állíthatók fel, ahol erre alkalmasak a talajviszonyok. A trágyatelepek közül a mezőgazdasági trágyatelepek semmiféle iparjelleggel nem bírnak, rájuk tehát mint a földmívelés fontos tartozékaira az ipartörvény ki nem terjeszthető. A komlószáritók a gazdaság terményeit teszik forgalomképesé és szintén nem tekinthetők iparüzleteknek.

10. Kívánja az egyesület, hogyha a miniszter a háziiparok közül valamelyik iparágat közérdekből ki akarja csatolni, mielőtt ezt elrendelné, kérje ki a földmívelésügyi miniszter véleményét és hozzájárulását.

11. Követeli végül az egyesület, hogy munkabérbiztosítás és építkezésben résztvevő iparosok követeléseinek biztosítása céljából ne az építető legyen kénytelen a vállalati szerződés összegének 10%-át az állampénztárnál letétbe helyezni, melyet onnan csak akkor kap vissza, ha az építés befejezésétől számítva egy hónap már letelt, anélkül, hogy az ipari körök részéről követelés jelentetett volna be, további 14 nap pedig letelt anélkül, hogy az iparhatóságnál hasonló célból valaki jelentkezett volna, hanem az építési vállalkozó, mert építetőnek minősíthető a gazda is, aki vagyoniilag nem szavatolhat azért, hogy az alvállalkozóknak a vállalkozóval szemben nincs-e követelésük.

A pálinkamérgezés ügye.

Ipari szakosztályi titkár előterjeszti, hogy a metilalkohollal kezelt pálinkamérgezések

hatásáról Szilágyi Gyula dr. az ipari szakosztály decz. 2-iki ülésén előadást tartott, melyben az erre irányuló kísérletek felemlítésével bebizonyította, hogy a pálinkában előforduló tisztátalanságok nagy mértékben fokozzák a pálinka mérgező hatását. Hazánkban a pálinka mérgező hatásáról csak 1888. év óta tudnak a szakkörök, amióta ugyanis a szesznek denaturálását faszesszel (metilalkohol) és piridinnel törvényes uton biztosították. Ez a jelenség Franciaországban, Amerikában és Oroszországban is észleltetett, sőt Oroszországban oly nagy mértékű volt a pusztítás, hogy a denaturált szesz forgalombahozatalát beszüntették. Előadó ezután érdekesítő módon kifejtette, hogy a faszesszel hamisított pálinka mérgező hatása minő tünetekkel jár, hogyan végződik és végül kiemelve a kérdés fontosságát, az előadó az alábbi határozati javaslatot nyújtotta be a választmány elé való terjesztés végett:

1. Intézzen az egyesület felterjesztést a pénzügyminiszterhez, melyben követeli, hogy a metilalkohol termelése és forgalombahozatala pénzügyi ellenőrzésnek vetessék alá.

2. Követeli a szeszfinomítási kényszer behozatalát.

A végrehajtó-bizottság a szakosztály javaslataihoz hozzájárult.

A mezőhegyesi motoros szántógépversenyt bíráló-bizottságának jelentése.

Ügyvezető-titkár bejelenti, hogy Mezőhegyesen egy igen nagyjelentőségű és jól sikerült nemzetközi szántógépversenyt rendezett az egyesület a nyár folyamán, amelyről szóló jelentés ismeretes a végrehajtó-bizottság tagjai előtt, amennyiben egész terjedelmében megjelent a „Köztelek”-ben. Javaslatba hozza, hogy a szántógépversenyt rendezésében közreműködött Bolla Mihály műszaki bizottsági elnöknek, Karkovány Ákos, ifj. Sporzon Pál, Herdlicska Ernő és Ordódy János tanároknak sok fáradsággal járó munkájukért és szives közreműködésükért a végrehajtó-bizottság köszönetét fejezze ki. (Helyeslés.) Bejelenti ezután, hogy a földmívelésügyi miniszter a verseny céljaira 10,000 korona államszegélyt engedélyezett, mely összeg azonban kevésnek bizonyult és a kiadásokban némi túllépés mutatkozik. A versenyrendező-bizottság elhatározta, hogy a szántógépversenyre vonatkozó részletes jelentést megírta és magyar és francia nyelven megjelenteti, tekintettel a verseny eredménye iránt a külföldön megnyilatkozott nagy érdeklődésre. Ezt azonban — nem rendelkezvén megfelelő fedezettel — csak az esetben tehetjük, ha a földmívelésügyi miniszter a munka készítési költségeit fedezni fogja.

A végrehajtó-bizottság a nemzetközi szántógépversenyt rendező-bizottságának jelentését tudomásul veszi s köszönetét fejezi ki a földmívelésügyi miniszternek az államszegély adományozásáért, melylyel a nagyjelentőségű verseny megtartását lehetővé tenni szives volt. Köszönetet szavazott Bolla Mihály elnöknek, Karkovány Ákos és ifj. Sporzon Pál tanároknak, továbbá Herdlicska Ernő és Ordódy Jánosnak a szántógépversenyt összes munkájában való szives közreműködéséért, egyúttal a nagy jelentőségű kiadás érdekében megfelelő anyagi támogatást határoz kért a földmívelésügyi kormánytól.

Az OMGE. belügyei.

Jeszenszky Pál ügyvezető-titkár bemutatja a mult igazgató-választmányi ülésről felvett jegyzőkönyvet, mely az elnök és két kiküldött hite-

litő által aláírva, a *Köztelek* lapban egész terjedelmében közzé volt téve.

Tudomásul szolgál.

Jegyzőkönyvhitelesítők.

A mai választmányi ülésről felveendő jegyzőkönyv hitelesítésére a választmány az elnök ajánlatára Bolla Mihály és Kúszler Henrik tagokat kéri fel.

Elnöki jelentés az egyesületi tisztviselők legfelsőbb kitüntetésére ügyében.

Károlyi Mihály gróf elnök: Az egyesületi tanács határozata folytán van szerencsém a t. igazgató-választmányunk jelentést tenni arról az örvendetes körülményről, hogy egyesületünk két érdemes tisztviselője: Jeszenszky Pál ügyvezető-titkár és Murányi Nándor orsz. törzskönyvezető királyi kitüntetésben részesültek, amennyiben Ő Felsége Jeszenszky Pálnak a kir. tanácsosi czimet, Murányi Nándornak pedig a koronás arany érdemkeresztet adományozta. Midőn e kitüntetés ténye örvendetes tudomásul szolgál, az elnöki székből újlag üdvözlöm a kitüntetetteket. (Eljenzés.)

Tagsági ügyek.

Mutschenbacher Emil dr. titkár terjesztette elő ezután jelentését a tagsági ügyekről. Az 1909 október 21-én tartott igazgató-választmányi ülés óta tagok jelentkeztek a következők, akiket a tanács javaslata alapján felvételre ajánl:

Évdiájak 1909 július 1-től: Krajsik Jenő, László László, Pejacevich Mikó, Andre gróf, ifj. Velicsek Gusztáv, Zsivanovits Béla.

Évdiájak 1910 január 1-től: Baross László, Bónis Elemér, Boskovits Ottó, Brachfeld Sándor, Burg Ferencz, Gardos Géza, Glück Frigyes, Kaufmann Armin, Kepes Ferencz, Koller Ferencz, Leitner Elek, Pelzmann Ferencz, Polakovits Ödön dr., Timkó Jordán, Veisz Gáspár, Vitéz Győző dr., Wittmann János, Wolf József, Wamoscher Lajos.

Elhunytak a tagok sorából: Oláh Elemér dr. alapító, Bányász Mór, Makkay László, özv. Pejacevich Arthurné grófné, Polakovics Mátyás, Spitzer Ignác, Rimler Lajos és Schnell Lajos évdiájak.

Törölendők a tagok sorából: Birkszi urad. tisztartósága, Belcsák Andor, Püspöki Géza, Seydel Domonkos.

Tagsági kötelezettségük lejártával kilépnek a tagok sorából: Antal Sándor, Blau Sándor, Both László, Engelhardt Aladár, Fellner Henrik, Freund Sándor, Gombosi magyar olvasókör, Graenzstein Béla, Hámos László, Hermann Antal, Hirschfeld Andor, Huber Lajos, Pallini Inkey Béla, Kramer Tivadar dr., Lukács György, Ostffy Miklós, Reich Armin, Saborsky Ede, Schrank Gyula, Szeberényi Lajos dr., Szentmiklóssy Bertalan, Szojka Kornél, Wighardt Ernő, Wimpffen Siegfried gróf jószágigazgató-sága, Wolf Testvérek.

A mai taglétszám tehát 372 alapító, 4305 évdiás, összesen 4677 tag.

Az igazgató-választmány a jelentés tudomásul vételével az újonnan jelentkezetteket a tagok sorába felvenni határozta.

Az 1909. évi közgyűlés napjának és tárgysorozatának megállapítása.

Ügyvezető-titkár az egyesületi tanács nevében javaslatba hozza, hogy az 1909. évi közgyűlés december hó 19-én (vasárnap) d. e. 10 órára tüzessék ki az alábbi tárgysorozattal: (A köz-

gyűlés tárgysorozatában egész

Az igazgatónak elfogadás

december hó

A folyó évi

gató-választma

következő tag

Bethlen István

Bujanovics G

Ignác dr., I

dr., Galgóczi

Jeszenszky P

Antal, Koppe

Adolf, Makfal

István, Reusz

Iványi Zoltán

Kálmán, Szil

Wittmann Ján

Jelentés Kár

alapítván

Igazgató j

Károlyi Lajos

mazója Károl

nagyatyjának

elnök ur Ö

egyesület pén

hogy az igazg

latot terjesz

hogy ezen a

tudomásul ve

kedjük, hogy

át mint „Kár

tessék.

Az igazgat

hozzájárult.

Jelentés Sz

százados

Igazgató je

ban lesz 50

gróf halálána

gróf kiváló é

tása s az a

mezőgazdasá

század első

nevéhez fűz

ezt az évfor

ünnepele me

felhatalmazni

a diszközgyű

is, hogy az e

lásban részes

nelmi becsü

Az igazgat

hozzájárult.

Az állator

tett ingyene

igazgató-vála

főiskolai hall

A Turinba

rendezésben

mány Jeszen

Hugó titkáro

Igazgató j

nemzetközi

javaslatot a

a szabad tá

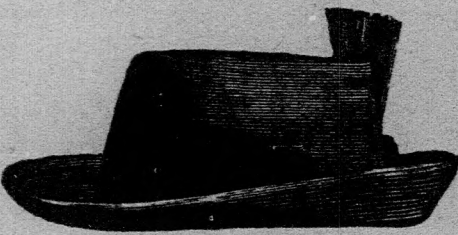
ményekkel

szövetség a

ülés az indi

dés előkész

mely abban

VADÁSZKALAPOT, MELLÉNYT és ALSÓ RUHÁT, ajánl elsőrendű minőségben

„**LUKÁCS**” kalap és uridivat különlegességek üzlete Budapest, IV., Kecskeméti-u. 7.

A „Köztelek” előfizetői 5% engedményben részesülnek.

A MA

RES

BUDAP

gyűlés tárgysorozata a „Köztelek” lap 95. számában egész terjedelmében közzé volt téve.)

Az igazgató-választmány a tanács javaslatának elfogadásával a folyó évi közgyűlés napját december hó 19 én d. e. 10 órára tűzi ki.

A folyó évi szövetségi nagygyűlésre az igazgató-választmány az egyesület képviselőiben a következő tagokat küldötte ki: Bernát István, Bethlen István gróf, Bolla Mihály, Buday Barna, Bujanovics Gyula, Darányi Gyula dr., Darányi Ignác dr., Dessewffy Aurél gróf, Gaál Jenő dr., Galgóczy Károly, Hutya Ferencz dr., Jeszenszky Pál, Kerpely Kálmán, Kodolányi Antal, Koppély Géza, Kvassay Jenő, Libits Adolf, Makfalvay Géza, Mérey Lajos, Rakovszky István, Reusz Henrik, Rubinek Gyula, Szent-Iványi Zoltán, Széchenyi Viktor gróf, Széll Kálmán, Szilassy Zoltán, Teleki Arvéd gróf, Wittmann János, Wekerle Sándor dr.

Jelentés Károlyi Lajos gróf 100,000 K.-ás alapítványának készpénzben történt befizetéséről.

Igazgató jelentést tesz arról, hogy néhai Károlyi Lajos gróf örököse és egyenes leszármazója Károlyi Lajos tótmegyeri nagybirtokos nagyatyjának 100,000 K.-ás alapítványát az elnök ur Öméltósága közbenjárására folytán az egyesület pénztárába befizette. Javaslatba hozza, hogy az igazgató-választmány oly értelmű javaslatot terjesszen a folyó évi közgyűlés elé, hogy ezen alapítvány befizetését a közgyűlés tudomásul venni s azonkívül elrendelni sziveskedjék, hogy ezen alapítványi összeg örökidőkön át mint „Károlyi Lajos gróf alapítványa” vezetessék.

Az igazgató-választmány az előterjesztéshez hozzájárult.

Jelentés Széchenyi István gróf halála félszázados évfordulójának megünneplése tárgyában.

Igazgató jelenti, hogy a jövő évi április havában lesz 50 éves évfordulója Széchenyi István gróf halálának. Miután néhai Széchenyi István gróf kiváló érdeme egyesületünknek megalapítása s az a nagy tevékenység, amely a magyar mezőgazdaság felvirágoztatása körül a múlt század első felében kifejtett, kiválóan az ő nevéhez fűződik, az egyesület kötelessége, hogy ezt az évfordulót diszközgyűlés megtartásával ünnepelje meg. Méltóztassék tehát az elnökséget felhatalmazni, hogy az általa jónak talált időben a diszközgyűlést összehívja s gondoskodjék arról is, hogy az elhunyt érdemei megfelelő méltánylásban részesüljenek és működéséről egy történelmi becsű tanulmány irattassék.

Az igazgató-választmány az előterjesztéshez hozzájárult.

Az állatorvosi főiskola diák-asztalánál létesített ingyenebéd-alapítványt a folyó évre az igazgató-választmány Bothar Dávid állatorvosi főiskolai hallgatónak ítélte oda.

A Turinban 1911. évben tartandó kiállítás- rendezésben való részvételre az igazgató-választmány Jeszenszky Pál, Szilassy Zoltán és Krolopp Hugó titkárokat delegálja.

Igazgató jelenti, hogy Paikert Alajos egy nemzetközi gazdaszövetség szervezésére tett javaslatot az egyesületnek oly irányban, hogy a szabad társuláson alapuló országos intézményekkel Budapesten egy nemzetközi gazdaszövetség alakíttassék. Az előző választmányi ülés az indítvány megvitatására, illetve a kérdés előkészítésére egy bizottságot küldött ki, mely abban állapodott meg, hogy miután a

római mezőgazdasági intézet december havi közgyűlése kedvező alkalmul szolgál arra, hogy az OMGE. és a Gazdaszövetség kiküldöttjei tájékoztatást szerezzenek az ottan megjelenő 48 állam képviselőjének e kérdésbeni véleménye felől, csak a római közgyűlés megtartása után fog a bizottság határozni s illetve érdemleges javaslatot terjeszteni az igazgató-választmány elé.

Paikert Alajos kérelmére az igazgató-választmány a bizottságban való részvételre felkéri még Bujanovics Sándor, Pallavicini Ede ögróf, Zselénski Róbert gróf alelnököket, Dessewffy Emil gr., Szilassy Zoltán és Hertelendy Ferencz tagokat.

Szabó Gyula indítványa az állattenyésztési és értékesítési kérdésekről.

Ügyvezető-titkár előterjeszti, hogy Szabó Gyula krasznabélteleki földbirtokos, egyesületi tag az állattenyésztés fejlesztése érdekében részletes és terjedelmes javaslatot terjeszt a választmány elé. A javaslattevő oly utmutatás kidolgozását kéri javaslatában az egyesülettől, hogy az adott viszonyok között a gazdáknak mily fajta állat tenyésztése jövedelmezőbb, továbbá, hogy hol szerezhetnek be a gazdák jobb tenyészanyagot, mi módon értékesíthetők, az egyes vidékekre megszabott tenyésziránytól eltérő állatok s az állattenyésztés jövedelmezésére vonatkozólag ugy a termelés, mint értékesítés költségeire nézve jövedelmezőségi számításokat dolgoztasson ki.

Az egyesületi tanács a javaslat felett napi-rendterét hozza javaslatba a választmányának, miután ily speciális kívánságokra a „Köztelek” megfelelő rovataiban készséggel ad felvilágosítást a szerkesztőség; egyébként pedig az egyesület üzemi bizottsága megkeresés folytán készséggel szolgál véleménynyel minden egyes előforduló esetben.

A választmány a tanács javaslatához hozzájárult.

Az egyesületi ügyész jelentése.

Darányi Gyula dr. egyesületi ügyész terjesztette elő ezután szokásos évi jelentését az egyesület peres és perenkívüli ügyeiről.

Az igazgató-választmány az ügyészi jelentést tudomásul véve, az egyesületi ügyésznek az egyesület peres ügyeiben kifejtett tevékeny munkásságáért köszönetet szavazott.

Ezzel az ülés végett ért.

Küzdelem a szárazság ellen.

(A billingsi kongresszus.)

Saltlake City Utah, 1909 nov. 17.

„Égető szükség van fokozott mezőgazdasági termelésre már a jelenben és ez a szükség növekedni fog, amint a népesség szaporodik. Az emberek kenyér után fognak éhezni s a földnek meg kell hoznia a termést ennek az éhségnek a kielégítésére. Jövőben a sokaság megvándorlásának csodáját megtenni minden darab földnek, bármiféle rendszer mellett legyen is az termővé tehető, a legmagasabb fokú mivélése fogja!”

Norris E. L. urnak, Montana állam kormányzójának, a negyedik dryfarming-kongresszus elnökének, a kongresszus megnyitását elhangzott ezen szavai élesen világítanak bele a dryfarming-kérdés lényegébe. Élesen világítják meg a tényt: nincs már több gazdátlan éden, földözni, elfoglalni való Kánaán; ismerjük már az egész földkerekséget és az emberiség egyre

szaporodó millióinak táplálására termővé, vagy ha már terem hát többet termővé kell tenni annak minden darabját, ami csak teremhet, még az aszályos sivatagot is!

Ez a parancsoló kényszerűség hozta össze az Egyesült-Államokban a dryfarming-kongresszust, ennek a kényszerűségnek a fölismérése vezetett egyszerű gazdákat, szaktudósokat, államférfiakat mind az öt világrészről az utóbbi két kongresszusra. Mert jelenthet ez a kérdés mást a gazdának, mást az államférfinak, mást az iparúzó Németországnak, mást a kereskedő Angliának, mást a gyér népességű afrikai- ausztráliai-amerikai sivatagoknak és mást nekünk, de mindegyikre nézve égető kérdés az, amelylyel szembe kell nézni.

A billingsi kongresszus komolyan nézett e kérdéssel szembe; ülésein sorra emelkedtek szólásra, akiknek tudásuk, tapasztalásuk egy-egy adatot nyújthatott a sikeres megoldáshoz. Hogy ez a tudás nagyon sokféle ágazó, hogy ezek a tapasztalások nem mind egyformák, hogy e téren több és egymással ellentétben állónak látszó rendszer is fejlődött, az természetes következménye annak, hogy a legkülönbözőbb talajokon, a legváltozatosabb geográfiai, éghajleti, magassági, esőzési, altalajviz stb. viszonyok között, ezer és ezer kilométernyi távolságokra, tényleg az egész föld kerekére terjed ma ki, egyszerűbb ősi vagy okszerűbb mai formájában, az esőben szegény és nem öntözhető vidékeken való gazdálkodás, mit a dryfarming szó jelöl.

Ezek közül a rendszerek közül az érdeklődés központjában a kongresszuson a Campbell-rendszer állott. A magyar gazdaközönség sokkal többet s behatóbban foglalkozott Campbell rendszerével, semhogy itt annak részletes ismeretelésére szükség lenne. Ez a rendszer nem a költött marsrutának, nem az előirt recept szerint való gazdálkodásnak rendszere, hanem esetről-esetre gondolkozásra, a helyzet elbírálására kötelezi a gazdát. „Csinald azt, amire látod, hogy földednek a cél érdekében éppen szüksége van!”

Ez a rendszer legfőbb tétele. Szüksége van pedig a talajnak: egyenletes üledett struktúrában, állandó nyerses állapotra, mert csak a nyers-nedves talaj áll a tevékenység csúcspontján. E cél érdekében szem előtt kell tartani, hogy:

a talaj legyen nyers, ha szántjuk,
a mag ágy legyen finom és tömör, mire a vetést elvégezzük és
a földszint tartsuk lazán, míg a termés nő s azután is!

A többi: a packerozás, tarlóhántás, az újabb értelemben vett ugarolás, két évben egy termés stb., azok az eszközök, melyeket a gazda belátása s a viszonyok szerint fog alkalmazni vagy nem alkalmazni.

Kitűnő férfiak nagy csoportja nem mindenben ért egyet Campbellrel és eltérő módon, de szintén fényes eredménnyel demonstrálja azokat a lehetőségeket, melyeket a kaliforniai egyetem ősz tanára: Hilgard dr., a Földnek ma talán legalaposabb ismerője, az aszályos vidékek talajára évtizedek előtt elméletileg megállapított. Ezek közül:

Cooke dr., Cheyenneben a Wyoming állami dryfarmingkísérletek igazgatója, évek óta ejti bámulatra a wyomingi gazdákat kat. holdanként 14 métermázsza őszi buza, 17 $\frac{3}{4}$ métermázsza rozs, 19 métermázsza kopaszárpa, 15 métermázsza tavaszi buza termésével ott, ahol az évi csapadék 350—400 milliméter. Ő a közép-mélyszántás, a fekete ugar és a tavaszi fogasolás-

**A MAGYAR ÁLTALÁNOS
KÖSZÉNBÁNYA
RÉSZVÉNYTARSULAT
BUDAPEST, V., ERZSÉBET-TÉR 19.**

**Ajánlja csépléshez, gőz-
ekeszántáshoz és gazda-
sági üzemekhez:
tatai briketteit.**

A tatai brikett teljesen pótolja a porosz szenet, és az azonban jóval olcsóbb. A báró Hatvany-uradalomban megéjtett gőzekepróbnánál 11 és háromnegyed hold fölhasználásához szükségelt 914 kg. szőlő-tatai brikettel szemben csak 1000 kg. tatai brikett kellett!

porhanyításra alapította rendszerét, a packer mellözésével s mondhatom, szebb őszi búzát, mint e nyáron, nála tán sohase láttam 20 esztendő praxisomban az Alföldön.

Utahban, a sokat megítélt, de sok elösmérést, sőt tiszteletet érdemlő mormonok földjén, ahol a csapadék zöme nem nyáron, hanem a téli időszakban jön, a tapasztalás a mélymívelést bizonyította a sikeres drifarming kulcsának — és a ritka vetést! *Merrill* professzor előadásában kitűnően megvilágította *Farrell T. L.* urnak, e rendszer őszi megalapítójának meggyőző eredményeit.

Mr. Parsons, a coloradói dryfarming utörője, délafrikai praxisából hozta magával ezelőtt 26 évvel a bátorságot, hogy gyümölcsöst ültessen a coloradói sivatag közepére és évi csekély 350 mm. csapadékból a talaj okszerű művelésével évek folyamán olyan *vízkezelést* gyűjtött össze talajában, hogy az ma 15 láb mélységig egyenlően nedves és ha egy évig egy csepp eső nem esik, akkor is képes zavartalan növekedésben s termésben tartani a fákát. Ó mélyen, 7—8 hüvelykre szánt, packert nem használ, de mélyen, 4 hüvelykre kultivál.

E vezérferfiak mindegyike körül a gyakorlati gazdák egy-egy serege csoportosul.

De különlegese a viszonyai és különleges rendszert igényel *Mexikó*, melynek tudós agronomusa, *Don Romulo Escobar*, a kongresszus egyik alelnöke, előadásában rámutatott, hogy 250 q évi csapadék és az ott uralgó száritó tavaszi szelek, kései fagyok mellett mily csekély azon növények száma, melyeket természetien képesek; rájuk nézve *aszálytálló* növények főkutatásában és tenyésztés útján honosításában s nemesítésében áll a dryfarming kérdésének megfejtése.

Ily növények után az Egyesült-Államok kormányának megbízása folytán számos szakember kutat évek óta. Közülük érdekes előadást tartott *Hansen* professzor, ki Szibériát kutatta át, a kongresszuson szintén jelenlevő orosz szaktudós, *Krystophovich* ur társaságában; a magával hozott luczerna- és herefélék, takarmánynövények most folyó kísérletek tárgyát képezik s különösen a létesített hybridéktól a legjobb eredmények várhatók.

Carlton professzor, az U. S. kerealistája, gabonafélék után járta be az orosz birodalmat; bemutatott kísérletei érdekesen illusztrálták, hogy száraz éghajlat alatt miképp emelkedik s öntözés alatt miképp csökken a gabonafélék proteintartalma, ugyanazon magból vetve.

Show professzor a pillangósok szerepét a dryfarmingban tárgyalta; az ő kísérletei s tapasztalása szerint ezek közül négy — a luczerna, a baltaczim, a canadai borsó és a bab — a legmegfelelőbbek. *A bükköny nem adott jó eredményeket az aszályos vidékeken!*

Gazdasági kollégiumok tanárai, kísérleti állomások vezéreiből számoltak be tapasztalataikról meggyőző részletességgel; köztük

Fairfield professzor Kanadából kápráztatta szemünket olyan terméssadatokkal, hogy tavasz-buzából kat. holdanként 11²/₄ métermázsát, őszi buzából 22 métermázsát és zabból 17 métermázsát aratott, míg

Shepherd professzor, a northdakotai gazd. kollégium aligazgatója kat. holdanként 25 q zab és 150 q burgonyatermésről számolt be. Mindez 400—500 mm. évi csapadékkal.

Briggs dr. az U. S. Depart. of. Agric. fizikai laboratóriumának munkálataiból, „A csapadék és elpárolgás”-ról szóló értekezésében adatokat hozott föl e másik rendkívül fontos, de sokszor nem eléggé méltányolt tényezőnek: az elpárolgásnak nagyságáról az Unió aszályos vidékein.

Tatcher igazgató Washington állam pullmani kísérleti állomásáról a növények vízszükségletéről értekezett a növények *aszályt-álló* (drought resistance) voltánál e főmomentumáról.

A tudós szakferfiak felsorolását, kiknek sorában *Yardine*, az U. S. Depart. of. Agric. másik

kerealistája is szerepelt, rekeszszük be két névvel; ezek egyike

Buffum professzor, a jeles növénytenyésztő azon keretben, hogy jövő gazdálkodásunknak két irányban lesz előmenetele ha:

jobb *eszközöket s eljárásokat* teremtünk növényeink művelésére és

jobb *növényféléseket* teremtünk, bejelentette, hogy a buza és tönköly között sikerült oly hybridet létrehozni, mely óriás terméseket ígér.

A másik a török kormány küldötte, a palesztinai, haifai kísérleti állomás tudósa, *Aaronsohn dr.*, aki az általa Palesztinában talált vadbuzát (*Triticum dicoecoides*) mutatta be, mint mivelte búzánk valószínű ősét és mint keresztezésekben, továbbtenyésztésekben be sem látható reményekre alapot nyújtó tényező.

És amit a gyakorlati gazdák rendszerbe foglaltak, amit a szaktudósok buvárlataikkal, kísérleteikkel megerősítettek, előbbre vitték: az államferfiak felismerve annak nagy jelentőségét, a *dryfarmingot* beiktatták az állam, az emberi közösség életének *elsősorú tényezői közé*. A kongresszus folyamán kormányferfiak, szenátorok, a nyilvános élet szereplői, vasutkirályok — akik messziről csahis fizetembereknek, de közletről az élet jóval fontosabb tényezőinek látszanak — egymásután adták elő a dryfarmingmozgalomhoz fűződő tapasztalásaikat, nézeteiket, számításait, reményeiket, anélkül, hogy az *aktív politika* csak egy percze is szőnyegre került volna, ami a kongresszus vezetésének igaz nagy érdeme.

Statisztikai adatokkal világította meg *J. J. Hill*, a Great Northern Railway „királya”, hogy 40 év alatt Amerikának *meg kell dupláznia mai buza-termését*, hogy akkori leendő népességét eltarthassa és nekünk, akik magunk is azon a határon járunk, hogy megszűnhetünk *export-állam* lenni, amit 40 év előtt ugyan el sem hittünk volna, ez nem is látszik abszurdumnak!

Harcourt ur, a canadai földmiv. kormány tagja, *Norris* kormányzó, *Dixon* szenátor, *Mondell* wyomingi képviselő, ki az 5-ik dryfarming kongresszus megválasztott elnöke, világos képét adták a dryfarmingmozgalom nagy jelentőségének a telepítés, a városi és vidéki lakosság számarányának kedvezőbbé tétele s az egész állam fölvirágzása tekintetében.

Midőn pedig *Kaufmann* ur a német kormány képviselőjében előadásában rámutatott arra, hogy mily haladást tett s mily eredményeket ért el a „tudományos” mezőgazdaság Németországban, ezzel a mezőgazdasági lehetőségeknek oly csábító képét festette meg hallgatói előtt, amely után sok delegátus sóhajtott egyet vágyakozva!

Vajmi halvány vázlat az, amit a fentebbiekben a *billingsi kongresszusról* nyújtani tudtam, de e töredékek, amelyek mindegyike külön részletesezt érdemel, mutatják, hogy itt egyszerű gazdák, buvárkodó szaktudósok, komoly államferfiak vállalva közérdekű munkát végeztek — mondhatjuk: *sikeresen!*

A siker fényéből egy sugár esik két, zajtalanul működő buzgó dryfarmerre: *Burns* kongresszusi titkárja és *Okm* professzorra, a kongresszus kitűnő rendezésének csendes munkásaira!

A siker dertjét vitték szét magukkal a kongresszus 300-nál többet számláló tagjai, buzditásul a további munkára s zálogul a jövőendő haladásnak.

Safáry János.

Munkásügyek. Szociálista mozgalmak.

A norvégiai választások eredménye. A legutóbbi időben szomorú nevezetességre tett szert *Norvégia*. Két hónapig tartó országos sztrájk volt a norvégeknél, amelyet igaz, hogy letörték, de a kár mérhetetlen és súlyos anyagi, gazdasági megrázkodtatással sújtotta az országot.

Ezzel kapcsolatban a világ összes nemzetközi sajtója hozsannát zengett a norvég romboló állapotokról. Egyhangú volt a vélemény abban, hogy Norvégia már ezután egészen vörös ország lesz, ahol az általános sztrájk tekintélyes és korszakalkotó sikere együttes erővel törjék meg a szociálista eszme lesz a hatalmas ur a kis északi ország fölött.

A választások majd mindent megmutatnak (mondották az elvtárs vezérek) s alig várták, hogy Norvégiában a képviselőválasztások megkezdődjenek. Szentül meg voltak arról győződve, hogy a polgári társadalom is a nemzetközieskedel fog tartani, hogy együttes erővel törjék meg a szerintük már tarthatatlan borzsuázia és kapitalista rendszert. Az ország keserű hangulata azonban a szociálisták ellen döntött, sőt még nagyszámu munkásság is a polgári jelöltek mellett szavazott. Norvégiában egyébként a nők egy része is szavazati joggal bír, akik szintén a drágaságot okozó nemzetközieskedel ellen szavaztak.

Norvégiában eddig az ugynevezett erős *balpárt* megfoglykozott. A jobbpárt s a vele szövetségben levő szabadelvűiek képezik az új stording többségét; ezek 65 mandátummal bírnak. A balpárt 47 mandátumot szerzett s a nemzetközi szociálisták mindössze 11 kerületet tudtak meghódítani. A tizenegy képviselő között van: aranyműves, szedő, cipész, lapszerkesztő, munkás, asztalos, tanító, lámpagyújtó, lelkész, kertész és postamester. Szóval a sokat remélt nagy sztrájk után csak egyetlen egy mandátummal tudtak a nemzetközieskedel többet szerezni; ezelőtt ugyanis 10 kerülettel rendelkeztek.

Pedig nagy volt a harci riadó, az erőszakosság, a féktelen terrorizmusnak minden nemét kieszelték, hogy a vörös lobogót diadalra juttassák Norvégiában. Sajátságos azonban, hogy a nagy kudarc után mégis földet rengető diadalról beszél a nemzetközi szociálista sajtó.

Német kritika a magyar szociáldemokratákról. Csak nemrég az a meglepetés érte a magyarországi szociáldemokrata pártot, hogy midőn a berlini elvtársak a lipcei kongresszust összehívták, minden habozás nélkül ajtót mutattak a magyarországi szociálista vezéreknek, akik azóta nem igen mernek Németország nagynevű szociálistáinak helyei után vadászni s ezért tartják fenn az ausztriai szociálista vezérekkel a nagy barátságot, mely az ellenünk való izgatásban soha se merül ki.

A lipcei kudarcnak ugyanis az az oka, hogy eddig a magyarországi nemzetközi szociálista pártot a németek pénzelték ellenünk, amíg azt nem látták, hogy a vezérek tollasodnak, gazdagodnak s a szervezetek palotákat építenek. Megmlítésre méltó, hogy a *Népszava* vállalatban is van 10 erer korona német pénz.

Bokányi urék az idén ismét pumpolni akartak és Berlinbe irtak tizezer korona pénzsegélyért. A német szociálista párt azonban erre a kérésre már erélyes visszautasítással felelt. Tudára adta a budapesti pártvezetőségnek, hogy egy pártnak, amelynek a szervezetei százezreket harácsolnak össze a jóhiszemű munkásoktól s amely párt négy- és ötszáz korona havifizetéses állásokat biztosít alkalmazottai részére s az így kiűrtett pénztárt idegen pénzzel akarja fizetéképessé tenni, egy filért sem ad s nem is akar az ilyen nemzetközi szociálista pártól tudni.

Ezt bizony be kellett venni a tisztelt vezetőségnek. Sőt, a lelepezések tovább folynak. Ujabbán a lipcei „Leipziger Volkszeitung” szociálista újság a következőkről rántja le a leplet:

„A magyarországi szociáldemokratapártban a konfliktus új stádiumba jutott. A budapesti pártbizalmiférfi-testület az ellenzéki szakszervezeti közlönyöknek a jövőre nézve a pártkritikát a legnyomatekosabb formában megtiltotta. A bizalmiférfi-testület ezen határozatával szemben az ellenzéki szakszervezeti lapok határozott hangú felhívásban felszólítják a párt- és szaklapokat, hogy a nyilvánvaló pártpanamák kérdésében foglaljanak állást. A felhívás e jelentős szavakkal végződik:

Es ha a pártfegy visszsa egyes tisztess nyilt állásfoglalástól. társunkra hivatkozunk nemzetközi kongressz párt alapelvei a pá Eljen a sajtószabad cziáldemokrata pártó polgári korrupcióva

Agrárszociálista ban. Hivatalos uton a hir jön, hogy péld a czári birodalomba világgal, hogy a for nek az agrárszoczia már végképp megsz

Pedig a nagy sze földmivesosztályban kisbirtokososztály, legnagyobb része ke teszi Oroszország b

Az országos nyug forradalmárok ezrei bebörtönözése. A — akik legtöbbnyir könnyen és kegyetlen országban, de az ag kal nehezebb elbán részét már me tehetetlenül áll a m lemmel szemben.

Az októbrát, a birtokos, a dumáná tettek be, hogy a d a rend fenntartásár azért, hogy agrársz ben megvalósítható ban az ujonnan sz a forradalom agrársz megakasztani s ha Az agrárius forrad ban észlelhetők Be mányzóság nyugati területein, ahol mákat és hadiszereke

Baj van a polit is, *Jenisejskben* és *rinoszlavban* a tran ban veszedelmes a agrárszociálista m

Az idei rossz te hozzájárul az orosz hoz. Ha az orosz gel, nem pedig an nyomni a veszedel a pár évvel ezelő lázadásnál sokkal vérhullás fogja su

Szociálista tartó a német tartomány közti szociálisták ság mellett a *bade* ban kapott erős lá olyannyira, hogy elnöke szociálista

A kis német tar fő a fejük a szoc Mint a meiningert tartománygyűlés kesztőt választott, hogy teljesíti az kötelességeket, an nemzetközi szoc mindenké ámulat magas megtiszteltel való érintkezést, hitvallásnak.

Másképpen van alelnökével, *Feisz* ségek álltak elő. jelenni a nagherc tartománygyűlés az etiket-üg-et tartva ugy intézt lista alelnök a n leg fog érintkez

És ha a pártfegyelem szempontja tartana vissza egyes tisztességes elvtársakat a férfias, nyílt állásfoglalástól, úgy *Kantsky* Károly elvtársunkra hivatkozunk, ki az utolsó stuttgarti nemzetközi kongresszuson kijelentette, hogy a párt alapelvei a pártfegyelem fölött állanak. Éljen a sajtószabadság a magyarországi szociáldemokrata párton belül is! *Le, nemesak a polgári korrupcióval!*"

Agrárszocialista mozgalmak Oroszországban. Hivatalos uton Oroszországból mindig az a hír jön, hogy példás rend és nyugalom van a csári birodalomban. Azt akarják elhítenni a világgal, hogy a forradalmi mozgalom, melynek az agrárszocializmus képezi az alapját, már végképp megszűnt.

Pedig a nagy szegénység, mely leginkább a földmivessztyában vált tarthatatlanná és a kisbirtokososztály, amelyből a forradalmárok legnagyobb része kerül, állandóan veszélyessé teszi Oroszország belbékéjét.

Az országos nyugtalanságot csak fokozza a forradalmárok ezreinek kivégzése és a százezrek bebörtönözése. A nemzetközi szocialistákkal — akik legtöbbször csak igazi munkások — könnyen és kegyetlen kézzel bánnak el Oroszországban, de az agrárszocializmussal már sokkal nehezebb elbánni, mert ez a parasztság nagy részét már meghódította s így a kormány tehetetlenül áll a mindinkább terjedő veszedelmekkel szemben.

Az októberták, akik között legtöbb a kisbirtokos, a dumánál törvényjavaslatot terjesztettek be, hogy a csendőrség működése csupán a rend fenntartására szorítkozzék, természetesen azért, hogy agrárszocialista terveik szép csendben megvalósíthatók legyenek. A kormány azonban az ujonnan szervezett csendőrséggel éppen a forradalom agrárszocializmus terjedését akarja megakasztani s ha kell, vérrel is elnyomni.

Az agrárius forradalmi mozgalmak nagy arányban észlelhetők *Beszarábiában*, a *vologdi* kormányosság nyugati részén, a *Don* folyó északi területein, ahol már fegyvereket, robbanóanyagokat és hadiszereket is találtak.

Baj van a politikai bűnösök telepítési helyein is, *Jemisejében* és *Turnhanban*. Továbbá *Jekaterinoszlavban* a *transbaikáli* területen, az *Uralban* veszedelmes arányokat öltött a forradalmi agrárszocialista mozgalom.

Az ideálisszermés okozta nyomor nagyban hozzájárul az oroszországi szomorú állapotokhoz. Ha az orosz kormány csupán csendőrséggel, nem pedig anyagi segítséggel igyekszik elnyomni a veszedelmes áramlatokat, akkor lehet a pár évvel ezelőtt lezajlott, romániai parasztlázadással sokkal nagyobb parasztlázadás és vérhullás fogja sújtani Oroszországot.

Szociálista tartományi alelnökök. Mint tudjuk, a német tartományokban egyre terjed a nemzetközi szociálistizmus. A szászországi vörös királyság mellett a *badeni* és a *meiningeni* tartományokban kapott erős lábra a nemzetköziség szelleme, olyannyira, hogy mindkettő tartománygyűlés alelnöke szociálista férfiu lett.

A kis német tartományi gyűlésnek ugyancsak fő a fejük a szociáldemokrata alelnökök miatt. Mint a meiningeni jelentés mondja, az ottani tartománygyűlés *Wehrer* szociáldemokrata szerkesztőt választotta alelnökéül azon feltétel alatt, hogy teljesíti az állásával járó reprezentációs kötelességeket, amit egyébként tilt a demokrata nemzetközi szociálista tilparancsolat. Azonban mindenki ámulatára az elvtárs ur elfogadta a magas megtiszteltetést és teljesíti is az udvarral való érintkezést, dacára a szigorú demokrata hitvallásnak.

Másképpen van ez a badeni tartománygyűlés alelnökével, *Feisz* elvtárs urral, itt már nehézségek álltak elő. Az új alelnök vonakodott megjelenni a naghercegi udvarnál. A helyi kupak tartománygyűlés azonban nem eset kétségbe s az etiket-ügyet a demokrata elveket szemelőtt tartva úgy intézte el, hogy a nemzetközi szociálista alelnök a nagherceggel ezentúl írásbelileg fog érintkezni.

Gazdatársadalmi mozgalmak.

Rovatvezető: *Fabritius* Endre.

Az **Abaujtonnavármegyei Gazdasági Egyesület** f. é. október hó 25-én *Schell* Gyula baró elnöke alatt ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy a földmivélsügyi kormány által rendelkezésre bocsátott államsegélylyel Szászán, Nagyidán és Abaujszinán kosárfonó tanfolyamot, Hidvégdárdón, Somodiban, Alsóvadászón, Abaujszinán, Vilmányon és Szurdokon gazdasági előadásokat rendez. Tudomásul vette a választmány, hogy az egyesület kebelében sikerült *heremagtisztítótraktárt* létesíteni, amelynek szabályzatát elfogadván, megbizta az elnökséget, hogy azt több száz példányban küldje szét a gazdaközönségnek. Az *állattenyésztésre vonatkozó törvényjavaslatot* illetőleg elhatározta, hogy az állattenyésztési szakosztály javaslatát elfogadja és ezen értelemben fog a földmivélsügyi miniszterhez felterjesztést intézni. Elhatározta, hogy a *juhtartó hamisításának megállítására* érdekében törvényhatóságilag intézet feliratot a földmivélsügyi kormányhoz, hogy jövő évi január hó 1-től *önálló gazdasági szakkaput* indít. *Unger* Arthur titkár indítványára elhatározta, hogy tekintettel a cserebogárpajor által okozott óriási károokra és gyenge takarmánytermésre, feliratilag keresi meg a kereskedelemügyi kormányt a *szálas- és abraktkormány, valamint tengeri és burgonya kedvezményes vasúti szállítása* érdekében. *Dobozy* István indítványára elhatározta, hogy az igazságügyminisztertől kérelmezni fogja, hogy utasítsa a járásbírókat, miszerint az árverésekről az egyesület esetről-esetre értesítsék. Megbizta a titkári hivatalt, hogy a birtokososztály körében tegyen kísérletet a *rétek és legelők feljavítására*, továbbá *Koós* Béla indítványára megbizta az elnökséget, hogy a vármegye lótenyésztésének fejlesztése érdekében *legelőbérlet* iránt az előkészítő munkálatokat megtegye.

A **Baranyavármegyei Gazdasági Egyesület** folyó évi november hó 27-én igazgatóválasztmányi ülést tartott Pécsen *Országh* Lajos elnök elnöke alatt. A választmány beható tárgyalás alá vette az *állattenyésztésről szóló törvényjavaslat* tervezetét s a következő módosító indítványt határozta az Országos Magyar Gazdasági Egyesülethez terjeszteni: „Kimondandó a törvényben, hogy a községi előjáróságok csak érvényes tenyészigazolvánnyal bíró bikákat szerezhettek be; a törvényhatósági állattenyésztési bizottság által kiküldendő járási apaállatvizsgáló-bizottságok a tenyésztők iwaréit bikái részére a rendes évi apaállatvizsgálatok alkalmával állítják ki az igazolványokat s a köztenyésztés céljaira alkalmas bikákról nyilván tartást vezetnek.” Ezen intézkedés folytán szükségtelemmé válnak az utóvizsgálatok és ami a fő, a kistenyésztők érdekei, melyek jelenleg a községi előjáróságoknak inkább a rosszul alkalmazott takarékoság, mint a szakértelem alapján eszközölt bevásárlásai által lényeges kárt szenvednek, kellőleg megóvatnak. A választmány helyesítőleg tudomásul vette a *svájci tenyészállatimportról*, az év folyamán tartott 13 állatdíjazásról, a *szőlő- és trágyakezelési versenyek* eredményéről, a műtrágyázási kísérletek bevezetéséről, valamint a tél folyamán 100 vármegyei közönségben rendezendő népies előadásokról és háziipari tanfolyamokról szóló titkári jelentéseket. Elhatározta továbbá, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel elősegíti azon terv megvalósítását, mely Pécsen egy *női háztartási és gazdasági iskola* létesítését célozza. A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének nagygyűlésére *Országh* Lajos elnök, *Benyovszky* Móricz gróf, *Jeszzensky* Imre, *Mándy* Samu és *Förster* Jenő egyesületi titkár, igazgatóválasztmányi tagok küldettek ki.

A **Beregvármegyei Gazdasági Egyesület** igazgatóválasztmánya f. hó 1-én Beregszászban *Horthy* Gyula g. e. elnök elnöke alatt ülést tartott. Elfogadta az OMGE-nek az *állattenyésztésről szóló törvényjavaslat* tervezetét. Tudomásul

vette a földmivélsügyi miniszternek két háziipari tanfolyam és 20 gazdasági előadás rendezésére adományozott 1700 K. államsegély kiutalását és helyesnek találta a badalói harisnyakötő és a nagyberegai fafaragó háziipartanfolyam rendezése körül kifejtett előmunkálatokat. A választmány örömmel vett tudomást a *községi állatbiztosító szövetkezetek szervezése* körül kifejtett tevékenységről és a szőlészeti szakosztálynak a szőlőbirtokosok érdekeit legközelebről érintő nagyfontosságú kérdések melletti állásfoglalásról. A választmány legérdekesebb tárgyát az állattenyésztés alapját képező *legelőrendtartások* tárgyalása képezte, amely szerint az egyesület, bár a legelőterületek nagyságához képest az állatlétszám túlsok, a rendterások nagy részét jóváhagyásra ajánlotta és egyben az állattenyésztési érdekek előmozdítása céljából elhatározta, hogy a nagyobb vagyonos közönség legelőrendezését, apaállatgondozását a közigazgatási hatóság közbejöttével rendezni fogja. Az 1909. év telén rendezett sikeres gazdasági előadások előadójának közreműködéséért, valamint *Z. Zboray* Bertalan ungvári m. kir. gazdasági felügyelőnek a tenyészállatjuttalmazások rendezése körül kifejtett tevékenységéért és ifj. *Fedák* István g. e. titkárnak a tenyészállatjuttalmazások és a márokpapi gazdakör tenyészállatvásárlása körül kifejtett tevékenységéért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Végül 10 jelentkező új tagot vett fel és örvendőlesen vett tudomást a gazdakörökbe csoportosult kisgazdaközönség érdekében kifejtett üdvös mozgalmakról.

A **Biharvármegyei Gazdasági Egyesület** választmánya f. é. november 21-én *Markovits* Antal elnöke alatt ülést tartott, amelyen tudomásul vette *Weingärtner* Andor titkárnak a télen tartandó háziipari tanfolyamok s szakelőadásokról beterjesztett tervezetét. Elhatározta a választmány, hogy a módosított alapszabályok értelmében betöltendő harmadik alelnöki állást a jövő évben tartandó általános tisztújítás alkalmával fogja betölteni. Elhatározta, hogy a *Weingärtner* Andor titkár által ismertetett gazdasági tanácsadó-bizottságok szervezetét, valamint az állattenyésztés fejlesztéséről szóló 1908 évi XLIII. t.-cikket a gazdasági szakelőadások keretében ismertetni fogja. A GEOSz. f. é. nagygyűlésére az egyesület képviselőjében kiküldettek *Telegdy* József, *Des* Echerol'es-Kruspér Sándor, *Eröss* Rezső, *Papp* Imre, *Pekonovits* Imre és *Weingärtner* Andor titkár. Az OMGE. által az állattenyésztésről szóló megküldött törvényjavaslat tervezet *Papp* Imre, *Kornstein* Hermann, *Molnár* Imre és *Weingärtner* Andorból álló bizottságnak adatott ki. *Molnár* Lajos javaslatára elhatározta, hogy a szőlőtermelés érdekében feliratban kéri a földmivélsügyi minisztert, hogy az *agrarkölcsönök behajtása függesztésük fel* és azoknak visszafizetésére a törvényhozás útján kedvező feltételek állapíttassanak meg. Elhatározta a választmány, hogy az *egyleti szakközlönyt* a jövő évtől kezdve havonta kétszer jelenteti meg. Foglalkozott még a választmány a *nagyváradi cukorgyár* ügyével, valamint a gazdasági felügyelőség előterjesztése kapcsán a város által tervbe vett tejkövezetvám felemelésének kérdésével.

A **Hevesvármegyei Gazdasági Egyesület** Kállay Zoltán dr. elnöke és negyyszámu gazdaközönség részvétele mellett f. évi november hó 30-án Gyöngyösön tartotta meg igazgatóválasztmányi üését, amelyen Egerben egy *bolgárkertészmeintelep felállítására*, a kisgazdaknak öt év alatt törleszthető államsegélyen leendő *anyatenyészteszarvasmarha beszerzése* és a folyó egyesületi és mezőgazdasági bizottsági ügyek tárgyalattak.

A **Nógrádvármegyei Gazdasági Egyesület** igazgatóválasztmánya folyó évi november hó 15-én *Mailáth* Géza gróf elnöke alatt ülést tartott, amelyen a választmány egyhangú lelkesedéssel üdvözölte *Baintner* Ottó választmányi tagot, aki a mezőgazdaság terén szerzett érdemei elismeréséül a magyar nemességgel tüntettetett

ki. Elfogadta a választmány *Siklaci Iván* titkár által bemutatott 1910. évi költségvetést és elhatározta, hogy a mutatózó 6200 korona hiány államszegély úján való fedezése végett a földmívelésügyi miniszterhez felterjesztést intéz. Kimondta a választmány, hogy az egyesületi szőlőtelepek állami kezelésbe leendő átvétele iránt intézett felterjesztés megsürgendő és nemleges elintézés esetén a szőlőtelep bérbeadandó. Targyalta a választmány az OMGE. által megküldött állattenyésztési törvényjavaslatot, amelynek 3., 4. és 6. szakaszait a választmány módosítárdónak találta. A választmány elhatározta, hogy az alispán által a nógrádi járási mezőgazdasági bizottságnak a *tenyészcspállatok vizsgálatairól alkotott vármegyei szabályrendelet* módosítására beadott javaslatát *Ruszinó Antal* kir. tan. módosításával a közgyűlésnek elfogadásra fogja ajánlani. Elhatározta, hogy a mutatózó jelenlékeny tagdíjbátralekokat bírói uton fogja behajtatni, *Gonda Béla* indítványára pedig kimondta, hogy a tagdíjak befizetésének megkönnyítésére a postatakarékpénztárnál számlalapot nyitatt. Targyalta ezután a választmány a balassagyarmati kereskedők egyesületének átiratát, amelyben arra kéri az egyesületet, hogy a hivatásos kereskedők rovására a Hangya szövetkezetet ne pártolja és ne támogassa. A választmány *Siklaci Iván* titkár javaslatára kimondta, hogy miután az egyesület az árak közvetítésével nem üzletszerűleg foglalkozik, hanem az az alapszabályaiban lefektetett kötelessége, a *Hangyát továbbra is támogatni fogja* annál is inkább, mert ezzel éppen azon cél érdekében munkálkodik, amelyet a balassagyarmati kereskedők egyesülete is maga elé kitűzött. *Ruszinó Antal* indítványára elhatározta a választmány, hogy az állattenyésztési alap terhére *fajbaromfit jog beszerezni* és azokat minden járásban hat-hat tanítónak ingyen fogja kiosztani.

Ugyanaznap délután közgyűlést tartotta az egyesület *Mailáth Géza* gróf elnöke alatt, amelyen a délelőtti folyamán tárgyalt határozatok elfogadtattak, megállapították a költségvetés és *Baintner Ottó* a közgyűlés által is meleg üdvözlésben részesült a balassagyarmati kereskedők egyesületének átiratára vonatkozólag elfogadta a közgyűlés az igazgató-választmány javaslatát, *Polaček Rezső* indítványára azonban megtoldotta még azzal, hogy az egyesület a közvetítést továbbra is eszközölni fogja, azonban csakis tagjai részére.

A Nyugatmagyarországi Földmívelők Gazd. Egyesülete f. é. november 21-én vasárnap Sárvár és vidékének mezőgazdasági munkásai előtt a sárvári munkásegylet helyiségeiben népes gyűlést tartott, melyen *Ensbredner János* elnök felkérésére *De Pottere Brunó*, a Nyugatmagyarországi Földmívelők Gazdasági Egyesületének igazgatója élénk figyelem közt tartott tartalmas előadást azon fontos kérdésről, vajjon gyakorlati gazdasági téren miként kell és mily uton lehet a munkásegyletek működését hatékonyabbá és eredményesebbé tenni? E célra elsősorban egy vidéki központ létesítését tartja szükségesnek.

Az ország különböző részeiben levő egyes munkásegyletek működése közben bevált programmpontokat, melyek közvetlen anyagi segínyt hoznak és csak általánosabb követésre várnak, az előadó a következőkben foglalta össze tömören:

1. Munkásházák építése.
2. Kis állattenyésztéshez tenyészállatok kedvezményes beszerzése.
3. A szükséges takarmánytermesztésre kisebb-nagyobb földtáblák szövetkezeti bérbevétele.
4. Gazdasági és házi szükségletek közös szövetkezeti beszerzése.
5. Téli háziipari foglalkozás meghonosítása és készült tárgyak értékesítése.
6. Bolgár konyhakertészeti telep létesítése.
7. Jó tejnek közös beszerzése.
8. Husnak önköltségen való kimérése.
9. Kenyérnek szövetkezeti kemencében való sütése.
10. Ingyenes jogvédelem.

Élénk vita után és nagy érdeklődés közt határozatba ment, hogy a sárvári mezőgazdasági munkások 100 munkásház építéséhez kéri a törvényhatóság közreműködését a törvény által előírt módok szerint. Erős visszhangra talált a *bolgár-rendszerű zöldségkertészet terve*, melyhez a földmívelési kormány nagymérvű támogatást helyezett kilátásba a Nyugatmagyarországi Földmívelők Egyesülete útján. A jó tej közös beszerzését és a husnak önköltségen való kimérését a sárvári munkásegylet már is bevezette munkástagjainak nagy előnyére. Végül *De Pottere* igazgató javaslatára elhatározott, hogy a sárvári munkásegylet az ujonnan megalakult gazdakörrel és fogyasztási szövetkezettel karöltve akciót indít egy népháznak Sárvárott való létesítése érdekében, hol a község összes népjóléti intézményei: gazdakör, fogyasztási szövetkezet, mintagépárta, tej- és húskimérő, könyvtár stb. nyerne célszerű elhelyezést. A népház felépítéséhez járni szokott államszegélynek kieszközölésére az érdekeltestületek *Baththyány Lajos* gróft fogják felkérni.

A Szilágyvármegyei Gazdasági Egyesület f. évi november hó 18-án *Kaiser György* dr. elnöke mellett tartotta igazgató-választmányi ülését, amelyen elhatározta, hogy az egyesületnek kormányhatósági jóváhagyást nyert módosított alapszabályait az egyesület közlönyében kinyomatja, a juhturó hamisításának megállítására ügyében kibocsátott földmívelésügyi miniszteri rendeletre vonatkozó véleményadásra *Fehrenthöl Frigyes*, *Nagy Béla*, *Szöke Dezső* és *Fényes Károly* által küldött bizottságot küld ki. Kimondta, hogy a miniszter által kiosztandó ingyen gépeket ott kell elhelyezni, ahol már gazdasági tanfolyamok tartottak vagy tartatnak. Elhatározta, hogy *Darányi Ignác* földmívelésügyi minisztert üdvözlí azon alkalomból, hogy a gazdasági egyesületi titkárok nyugdíjintézményének létesítéséhez hozzájárult, hogy a törvényhatósági közgyűléshez az állattenyésztési szabályrendeletnek oly módon való módosítása iránt kérvényt intéz, hogy vagy az állattenyésztési alapot adja a gazdasági egyesület kezelésébe, illetőleg annak kamatját adja át, vagy a kulturális célokra szánt és felszabadult pótdoból adjon a törvényhatósági közgyűlés segélyt. Végül elhatározta, hogy átir az alispánhoz a járási faiskoláról készített szabályrendelettervezetnek a közgyűlésen való mielőbbi tárgyalása érdekében.

A Zempléni vármegyei Gazd. Egyesület folyó évi október hó 29-én *Andrássy Sándor* gróf elnöke alatt ülést tartott, amelyen elhatározta, elnök indítványára, hogy a *konyhakertészet és zöldségtermesztés érdekében* nagyobb mozgalmat indít, hogy magáévá teszi a Zalavármegyei Gazd. Egyesületnek a *csizányügy rendezése* tárgyában küldött átiratát. Állást foglalt a *juhturó hamisítása megállítására* irányuló és a juhtejtermékek mikénti elnevezésének szabályozását célzó földmívelésügyi miniszteri rendelet mellett. *Fejér vármegyei törvényhatósági bizottságának* a *takarmánykivitel tilalomnak* felmerülő szükségére esetén minél szélesebb alapon történő érvényesítése tárgyában hozott határozatát a választmány magáévá tette. Elhatározta, hogy felitatót intéz a kormányhoz az *új cseléd-törvény revíziója* és méltányosságának megfelelő módosítása érdekében. Az OMGE. által megküldött állattenyésztési törvényjavaslat tanulmányozására és javaslatételre kiküldte az elnökség *Windischgrütz Lajos* herceg, *Sennyey Miklós* báró, *Semrecsányi Béla*, *Szilassy György* és *Révész György* tagokból álló bizottságot. Köszönetet szavazott *Darányi* földmívelésügyi miniszternek azon áldozatkészségéért, amelylyel a *gazdasági egyesületi titkárok nyugdíjintézményét* biztosítani segédkezett. Targyalván az egyesület jövő évi munkaprogramját, elhatározta a választmány, hogy *Berzevicsy Béla* titkár eddigi buzgó munkálkodásának elismerésével a szakosztályi ügykör önálló elintézésére 1200 korona évi javadalmazzal egy a szőlészet terén szakavatott magán fog alkalmazni. Ezt követőleg az egyesület *rendes őszi közgyűlést* tartotta, ugyan-

csak *Andrássy Sándor* gróf elnöke alatt. A közgyűlés a titkár által előterjesztett jövő évi munkatervet egész terjedelmében elfogadta, valamint a választmány azon javaslatát, hogy segédtitkár alkalmaztassék és az egyesület 1910. évi költségelirányzatát, mely szerint a jövő évi kiadásai 8762 koronát tesznek ki. Végül a közgyűlés a számvizsgáló-bizottság tagjaiul megválasztotta *Turánszky László* és *Diószeghy Pál* tagokat.

IRODALOM.

Gyakorlati útmutató gazdasági növényeink betegségeinek és ellenségeinek felismerésére s az ellenük való védekezésre. Összeállította *Pósch Károly* Grinádón (Pozsony vm.). Szerző sajátja. Ára 40 fillér.

A fenti című kis füzet szerzője községit tanító volt Pozsony megye egyik kis falujában és meglehetősen elzárva a nagy világtól, csupán saját erejéből évek óta a magyar mezőgazdaság érdekében olyan tiszteletreméltó munkát végez, hogy ezért a gazdaközönség valóban halás lehetne, ha ezen tevékenységéről eddig tudomást szerzett volna. Szerény az ember, szerény az eszköze is s így nem csoda, ha csak kevesen tudják, hogy a volt grinádi, ezidőszent már Pozsony városi tanító milyen lelkes és önzetlen munkása a magyar mezőgazdaságnak. Évek óta adja ki és bizony legnagyobb részben saját maga írja is a „*Magyar Gazdasági Növényvédelem*” cz. folyóiratát s évek óta jelennek meg egyes mező-, kert- és borgazdasági lapjainkban szétszórvva ismeretterjesztő cikkei is, amelyeknek mintegy *dióhéjba* szorított foglalatja a fenti című kis füzet. Nem új, hanem úgyszólván összegyűjtött és szerény alakjuk ellenére jól használható adatok ezek. A kártevők (gombák, állatok) rövid, szinte tárgymutatószerű felsorolása, főbb ismertető jeleinek kiemelése után, ugyancsak velősen szorítja össze a védekezés mikéntjét, valamint a védekezéshez szükséges anyagokat. Ahol kell, ad egy-egy szerény ábrát is (a 7., 14. és a 15. oldalon lévő a szedő fordítva állította be). Ezt a kis füzetet, melyet a szerzőnél Pozsonyban 40 fillérért lehet beszerezni, minden gazdának jó lélekkel ajánlom, a nagyobb szabású munkák mellett ez a 30 oldalas kis összefoglalás valóságos kis emlékeztetője az idevontatkozó teendőknél. *Jablonszky József*.

Magyar Gazdasági Szakkönyvek Jegyzéke 1910. E czímen most jelent meg kerek tíz nyomtatott ivnyi terjedelemben egy könyvtárjegyzék, melyet a „*Patria*” gazdasági szakkönyvkereskedés adott ki (Budapest, IX., Üllői-ut 25.) és a hozzáfutóló érdeklődőnek portómentesen küld meg. A füzet gazdag tartalmában félezernél több gazdasági szakiró egy emberöltőn át gyűjtött gyakorlati és tudományos szaktudása van összehalmozva; a gazdálkodási ágak mindenike egy kis könyvtárra való gyűjteménnyel képviselve. Nagy szellemi kincs ez! Vannak immár világhírű gazdasági íróink, akiknek művei talán több példányban forognak közközen az idegen kulturnemzeteknél, mint nálunk. *Cserháti, Cselkó, Kosutány, Rodiczky* és többek neve szakmájuk fogalmává vált úgy itthon, mint külföldön. *Cserháti Sándor* közelmúltban történt halálakor több fekete zászló lengett Németországban a gazdasági középületeken, mint itthon. Ma már nem oly drága a magyar gazdasági szakkönyv, mint évek előtt. Adnak már kisebb adagot is a szakmunkákból. A *Köztelek Olcsó Könyvtárában* a legelső magyar szakemberek írták meg tudásuk gazdag tárházából 50 filléres füzetekben a legszükségesebbeket. Kis és közepes viszonyok között a gazdának ez elég, a nagyobb tudásra utaltak számára pedig a Magyar Gazdasági Szakkönyvek Jegyzéke bőségesen kínálja a jobbnál-jobb olvasnivalókat. Vajha a közeledő karácsonyi ünnepekre minden karácsonyfa alatt legalább egy gazdasági szakkönyv foglalna helyet a földbirtokosok és gazdatisztek asztalán. Ez fogna képezni a legértékesebb, leghasznosabb ajándékot.

Naptár a kiadók. Egyeban kerülnek a földmívelőke valók tartal Most már negyesebb népnaptársadalom hár az Országos Magyar Gazdaszoz Hitelszövetkezeszerkesztve. Ez földbirtokosok sebb beszerzes is ajánlunk. A gazda tartalmatők. 12 pé K.-ért, 100 péld gazdasági szá Üllői-ut 25.). Természetu szer megjelen terjesztésére. A sult kiadása. talma a követ repülőgép. 18. Az alföld szik 3 képpel, irta folyóvizekben, hidrogén-, kál ügyek. Levélz mészettudomár évre 12 koron

Az e rovat rendelhető a kedésében Bud

Mészportrá kedónél birtol elporlott mész meg tőle a 25 fel a gazdasz azt megvenni azt alkalmazt vagy egyenesz terítsek belőle szántsam vagy ezen mészsze zab vagy teng Felet a 69 hatásában ne omlasztott ége ha olcsón ju szállítani, jól attól függ, ho a levegő hatá vizet vett-e f mennyi alakul ezek figyelem fillért bátra lenül érni fog igánkkal — s A mészport hordani nem okoz. Legjobb luczernásra, e A szántóföl osztott kis ku letesen szétsz tehát nem sz (vagy kupacsz szórás után u megelőzőleg m letes elosztás tehát télen át Ezt tavaszszal kellően megsz a szántásnak, nak) kell kö mennyiség füg por beltartal kell, mint köt mészportból tő ban véve jele

Naptár a kisgazdáknak és gazdasági cseléd-eknek. Egyes népnaptárak félmillió példányban kerülnek forgalomba Magyarországon, csupán a földmívelőket oktató, hasznos gazdasági tudnivalókat tartalmazó népnaptár hiányzott ezelőtt. Most már negyedik éve, hogy ez a legszükségesebb népnaptár is megvan, még pedig a gazdaságszolgálat három legnagyobb csoportosulásának, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, a Magyar Gazdaszövetség és az Országos Központi Hitelszövetkezet szellemi és anyagi támogatásával szerkesztve. Ez a *Nép Barátja Naptár*, melyet a földbirtokosoknak cselédjeik részére való tömegesebb beszerzésre, saját jól felfogott érdekében is ajánlunk. A *Nép Barátja Naptár* 1910. évi gazda tartalmu füzött példányai 50 fillérért kaphatók. 12 példányt 5 K.-ért, 50 példányt 20 K.-ért, 100 példányt 38 K.-ért szállít a „Patria” gazdasági szakkönyvkereskedés (Budapest, IX., Üllői-ut 25.).

Természettudományi Közlöny. Havonként kétszer megjelenő folyóirat közérdekű ismeretek terjesztésére. A K. M. Természettudományi Társulat kiadása. A most megjelent 23. szám tartalma a következő: Utazás a levegőben. II. A repülőgép, 18 képpel, írta Berget Alfonz báró. Az alföld szikesei és az ausztráliai salt-bush, 3 képpel, írta Moesz Gusztáv. Jégképződés a folyóvizekben, írta Pécsi Albert. A légköri levegő hidrogén-, kálium- és neontartalmáról. Társulati ügyek. Levélszekrény és mellékletek. A Természettudományi Közlöny előfizetési ára egy évre 12 korona.

Az e rovat alatt ismertett könyvek megrendelhetők a *Patria r.-t. gazd. szakkönyvkereskedésében* Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

LEVÉLSZEKRÉNY.

Mészportrágya. 694. kérdés. Egy mészkereskedőnél birtokomhoz igen közel van 200 mm. elporolt mész, rá akar beszélni, hogy vegyem meg tőle a 25 fillérével mm.-ként s használjam fel a gazdaságomban mint trágyát. Érdemes-e azt megvenni? És ha igen, milyen módon kell azt alkalmazni? A trágyadombra hordassam, vagy egyenesen a földön elterittem? Mennyit teritsek belőle egy m. holdra? Azonnal leszántsam vagy tavasszal? Milyen növény vetendő ezen mésszel borított földbe, búkköny vagy zab vagy tengeri? K. Zs.

Felelet a 694. sz. kérdésre. A mézpor — bár hatásában nem oly erélyes, mint a porrá omlasztott égetett mész — trágyázási célokra, ha olcsón jutunk hozzá és nem kell messzire szállítani, jól felhasználható. Általános értéke attól függ, hosszabb vagy rövidebb ideig volt-e a levegő hatásának kitéve, több vagy kevesebb vizet vett-e fel és a benne levő mésszioxidból mennyi alakult át szénsavas mésszé. De mindezek figyelembe vételével, 100 kg.-ért 20—25 fillért bátran lehet fizetni, mert ennyit feltétlenül érne meg, feltéve, hogy tengelyen — saját igánkkal — szállíthatjuk gazdaságunkba.

A mézport (egyáltalán meszet) trágyatelepre hordani nem szabad, mert nitrogénvesztéséget okoz. Legjobb a szántóföldön vagy löherészernásra, esetleg rétre felhasználni.

A szántóföldön egyenletes távolságokban elosztott kis kupaczkba rakjuk, azonnal egyenletesen szétszórjuk és leszántjuk. A mézstrágyát tehát nem szabad a szántóföldön eltergetve (vagy kupaczkban) fekvé hagyni, hanem a kiszórás után újabban leszántandó. Ha a szántást megelőzőleg még meg is fogasoljuk, ez az egyenletes elosztás szempontjából még jobb. Most tehát télen át kihordani a földre nem szabad. Ezt tavasszal kell végeztetnünk, ha a föld kellően megszikkadt, mert a teregetést nyomban a szántásnak, vagy grubberolásnak (extirpálásnak) kell követnie. A magyar holdankénti mennyiség függ a talaj minőségétől és a mézpor beltartalmától. Homokos talajra kevesebb kell, mint kötött földre, a rosszabb minőségű mézporból több, mint a jó minőségűből. Általában véve jelen esetben, homokos talajra 8—10,

kötött talajra 12—16 métermázsza számítható. A kalászosok közül a zab hálálja meg legjobban, de azért mégis a pillangós virágú növények főtrágyája. Első sorban ezek alá adandó, azután zab, takarmányrépa alá.

K. K.

Süldő- és marhahizlalás. 695. kérdés. 1. Milyen abrakolásban részesítem páronként 70 kg. és páronként 30 kg.-os malaczsaját, hogy lehetőleg a nyár elejére a lehető legnagyobb szulyszorulatot elérjék. Rendelkezésemre áll répa bőven, kukoricza, zab, buza, árpa, polyva, vehetek korpát (buza v. rozs), repcepogácsát, volna hajdinám (hajdinaszalma v. szeeska), tavaszi búkköny, tavaszi borsó, bár azt hiszem, utóbbi 3 takarmányemű kissé drága lesz! Van köszén, esetleg iszapolt kréta, vagy adható-e eredményesen égetett köszénmaradvány s ki is járnak legelőre. 2. Mit adjak fentiekből páronként 200 kg. szulyu hasas disznóimnak, páronként 200 kg. szulyu drb.-ként 8—900 kg.-os fehér ökreimnek, melyek elég rosszak, hogy tavaszra minél jobban feljavuljanak eladásra. Van fentiekben kívül zabosbúkköny, árpa, zab, szalma, békarokkás széna, kukoriczaszár és utóbbi zombolyázva. 4. Most őszszel elvermelt, szeeskával rétegezett nagy-tömegű répát el lehet-e tartani jövő télre vagy 1—2 évre, mert feletetni nem leszek képes és így meg sem szeretném kezdeni, mert van elég répám prizmában. W. M.

Felelet a 695. sz. kérdésre. Ha süldőinél a nyár elejéig nagy szulyszorulatot akar elérni, okvetlenül több fehérjét kell etetnie, mint amennyit a répa s tengeri tartalmaz. Hogy ezt olajpogácsával vagy hüvelyesmaggal éri-e el olcsóbban, önnek kell kiszámítania, mert mi nem tudjuk, hogy gazdaságáig szállítva mennyibe kerülnek azok. Ezért beérjük most annak a jelzésével, hogy táptartalomban, tehát növesztő és hizlaló képességben jelentéktelen közöttük a különbség. De repcepogácsát nem ajánlunk vásárolni, hanem vagy napraforgó- vagy lenmagpogácsát, mert azok inkább felelnek meg a sertés természetének. Adagolások gyanánt a következőket ajánljuk. A páronként 70 kg. szulyu süldők kaphatnak páronként s naponta 5 kg. répát, 0.3 kg. olajpogácsát vagy hüvelyesmagot és 1.5 kg. tengerit, a páronként 30 kg. szulyu malaczkok pedig 1.5 kg. répát, 0.15 kg. olajpogácsát vagy hüvelyesmagot és 0.75 kg. tengerit. E két adagolásra 1000 kg. élősulyra átszámítva 31 kg. és 32.1 kg. szárazanyagot, 2.6 kg. és 2.8 kg. fehérjét és 24.4 kg. és 26.2 kg. keményítőértéket tartalmaz. Azonkívül még annyi polyva adható nekik, amennyit meg tudnak enni, de az alig néhány tized kg. Köszéndarabkákat ajánlatos a még növekedő sertések öljába szórni, de az iszapolt kréta hatásosabb, míg ellenben köszénalakat nem szokás a sertéseknek adni. 2. A 200 kg. szulyu hasas koczkák kaphatnak naponta 8 kg. répát, 0.6 kilogramm olajpogácsát vagy hüvelyesmagot és 1.3 kg. tengeridarát. Ez 1000 kg. élősulyra átszámítva 13.1 kg. szárazanyagot, 1.2 kg. fehérjét és 9.7 kg. keményítőértéket tartalmaz. Azonkívül még polyva ad libitum. Az olajpogácsa vagy hüvelyesmag a répa csekély fehérjetartalma miatt kívánatos. Jó volna, ha a tengerit részben más gabonával helyettesíthetné, de kérdése bizonytalanságban hagy afölött, hogy a zabot és buzát magnak vagy polyvának tekintsük-e. A répát illetőleg megemlítjük, hogy azok a hasas koczkák, melyek malaczkorban megszokták, bátran kaphatnak 8 kg.-ot, míg ellenben, amelyek nincsenek hozzászokva, csak 4 kg.-ban részesítendők. Egyébként pedig az a jó hatása van a takarmányrépának, hogy a veszélyes székrekedésnek elejét veszi. 3. A 8—9 (átlag 8.5) q szulyu öreg ökrök feljavítására a következő adagolás alkalmas: 60 kg. répa, 5 kg. zabosbúkköny, 6 kg. polyva-szalma-szeeska és 4 kg. tengeridara. Ez 1000 kg. élősulyra 23.4 kg. szárazanyagot, 0.7 kg. fehérjét és 14.3 kg. keményítőértéket tartalmaz. Ha tehető, a tengerit részben olajpogácsával kellene legalább

a feljavítás első hónapjaiban helyettesíteni, mert eleintén fogékony a marha a fehérje iránt. Zombolyázott tengeriszárát csak akkor volna célszerű etetni, ha a marha kevesebb répát kapna, de utóbbi hatásosabb, mint előbbi. A békarokkás szénát kelleetlenül eszi a hizómarha; az inkább lónak való. 4. A jól besavanyított répa nem romlik ugyan el, ha 1—2 évig áll, de a folyton tartó erjedés, mely nyáronként fokozódik, annyira megfogyaszta, hogy végre alig marad a fele. Cselkó István.

Szőlőtrágyázás tőzegtörmelékkel. 696. kérdés. A turfaásásnál a turfa tetejéről lekerülő gyepréteggel többé-kevésbbé turfatörmelék is kerül le s ezen turfatörmelék a gyepréteggel együtt szeretném homoki szőlőbe trágyapótlás céljából felhasználni. Kérdem: lehet-e ennek a nyers turfatörmeléknek és savanyu füves gyepréteggel valami trágyaértéke, érdemes-e a 6—700 méternyi távolságu homoki szőlőbe elfuvarozni? U. I.

Felelet a 696. sz. kérdésre. A turfatörmelékes gyepréteggel mindenesetre javítaná a homokszőlő talajának fizikai tulajdonságait, de a trágya helyettesítésére korántsem volna elegendő, mert a fontos növényi tápanyagok, foszfor, káli és nitrogén vele alig pótolhatnának. Alkalmazása mellett ezeknek pótlásáról is kellene gondoskodni s megfelelő műtrágyákat is adni a szőlőknek, annál is inkább, mert a homoki szőlők műtrágyázásánál igen szép eredményekkel és tapasztalatokkal rendelkezünk. Homoki szőlők műtrágyázására kat. holdanként 200 kg. szuperfoszfátot és 75 kg. 40% os kálisót használnak két évenként és 100 kg. chilisalétromot évenként. Egyébiránt a legmegfelelőbb mennyiséget a gazda állapíthatja meg legjobban, ha azokkal próbát tesz. A szuperfoszfát és kálitrágya télen át, vagy legkésőbb a nyitás előtt hintendő el a sorok közé s a nyitáskor alátakarandó, a chilisalétrom pedig nyáron át két részletben s sekélyen kapálandó alá. P.

Svédországi képek.

(B.) A trollhattani híres vizesések körül hajnaltól délig lejártuk a lábunkat. Délután érkezünk Gothenburgba s az éjfélok induló vonattal szándékoztunk tovább utazni, hogy kora reggel kelhessünk át a helsingborg-helsingöri révén és kellő időben vonulhassunk be a dán fővárosba, Kopenhágába.

Miután a gothenburgi kikötő látványosság s maga a város is érdemes a megtekintésre, a vasutállomásra, podgyászunkat a portás őrizetére bízván, egyenesen a kikötőhöz siettünk s azután bebarangoltuk a várost azzal a föltett jó szándékkal, hogy ahol kocsmát érünk, megpihenünk. Végigjártuk a pompás boulevardokat, de kocsmát, kávéházat nem találtunk. Róttuk a belváros utcáit is eredmény nélkül. Végre fölmondották megviselt lábaink a szolgálatot s beültünk egy konflisba.

Nagynehezen sikerült megértetni a svéd kocsisal, hogy enni-inni akarunk. Kifuvarozott bennünket a vasutállomáshoz. Azt hittük, félreértett. Jelbeszéddel magyaráztunk, hogy mi nem a vasúti vendéglőben, hanem a városban akarunk enni-inni. Visszafuvarozott tehát bennünket a városba, nagy fényes hotel elé. Mi azonban nem hotelkosztra voltunk éhesek, hanem a jellegzetes svéd konyha kosztjára s miután a kocsisal nem boldogultunk, a hotelportást hívtuk segítségül. Ez világosított föl bennünket, hogy Gothenburgban minden 8000 lélekre csak egy vendéglő esik s a klubokat, hoteleket, bürzét, szabadkőmives páholyokat is beleértve csak 27 helyen szabad szeszes italt mérni; csak az ihatik, aki eszik is. Ez a rend.

Akkor ötlött elménkbe, hogy a híres gothenburgi rendszer szőlőföldjét tapossuk s az italmérés itt monopólium, még pedig lucus a non lucendo, a mértékletességi egyesület monopóliuma. A pálinkát azok mérik, akiknek érdekében áll, hogy minél kevesebb szeszt fogyasszon a nagyérdemű közönség. Furcsa állapot

ez, de most nemrég az augusztusi nagy sztrájk alkalmából fényesen bevált.

A svéd munkások országos nagy sztrájkja tudvalevőleg augusztus 4-től szeptember 6-ig tartott és szervezeteik példátlan erejét igazolja, hogy nagyobb százaléka sztrájkolt a munkás-elemnek, mint bárhol a világon. De viszont a szeszkimérés monopóliuma azzal igazolta az életrevalóságát, hogy az általános sztrájk alkalmával az egész országban sehol sem történt rendezavarás, mert sehol sem kaphattak a munkások semmiféle szeszest italt, hacsak az étkezéshez nem, mérsékelt adagban.

Történt pedig az Svédországban, mely még néhány évtized előtt a legitalosabb országa volt Európának. Nem kevesebb, mint 170 ezer volt a szeszfőzők száma; minden 14 lélekre egy esett s minden lélekre 46 liter ötvenszázalékos alkohol évenként. Akkor a gothenburgi magisztrátus minden 250 lakosra egy szesz mérési engedélyt adott ki; most 8000 lakosra esik egy s a szeszfogyasztás 46 literrel 9 literre csökkent évenként és fejenként.

Az 1855. évi svéd törvény, mely a házi szeszfőzést eltűntette, a szeszre magas adóterhet vetett, a korcsmaadóságot behajthatlan követeleknek minősítette s attól a vendéglóstól, aki kiskorunak vagy ittasnak szeszt ad el, megvonta az engedélyt, hatóságok bizonyultak falukon, de hatástalannak a városokban, noha utalta a municzipiumokat, hogy a szesz mérési jogot közhasznú társaságoknak adják bérbe. A törvény végrehajtása csakis 1874 óta kezd eredményt mutatni, mikor a gothenburgi mértékletességi egyesület leküzdte a közvégtanácsban a vendéglősök befolyását s az egész városra nézve megszerezte a szesz mérési jogot. 1874-ben még akkora volt Gothenburgban a szeszfogyasztás, hogy minden lélekre 22 liter ötvenszázalékos alkohol esett, ma már csak 8,5 liter esik évenként. Az egyesület tiszta jövedelme a szesz mérésből 1874-ben 50,000 korona, 1908-ban 1.698,088 korona. Nem kevesebb, mint harmincz milliót juttatott ez az egyesület 1874 óta Gothenburg város jótékony intézeteinek.

Ez az a híres gothenburgi rendszer, mely a nyolczvanas évek óta városról városra terjed Svédországban és lefokozta a szeszfogyasztást. Ma már mindenütt van Uiskänkingsaktiebolag s lehetővé vált az 1907 október 1-én kelt svéd törvény.

Ez a törvény jogot ad a hatóságnak a szesz kimérését tetszés szerint korlátozni vagy betiltani s ez a törvény életbelépett anélkül, hogy a közvégtanács hulláma fölcsapott volna. Szinte mesésen hangzik, hogy a 160,000 lakosú Gothenburgban, mely a legélénkebb kikötővárosok egyike, mindössze 17 korcsma van, a többi 27 nem a nép számára való (szállodák, étkezők, kocsinók, főzde stb.). Ez a 17 korcsma a mértékletességi egyesület saját üzemében reggel 8-tól este 8-9 óráig, vasárnap délután 1 és 3 óra között van nyitva. Két pohárka pálinkánál többet egy vendég sem kaphat. Az üzletvezetőnek 4000 korona az évi fizetése s nem áll érdekében a fokozottabb szeszfogyasztás, sőt ellenkezőleg.

A korcsmák falain számtáblázatok mutatják, hogy aki naponta egy pohárka pálinkával kevesebbet iszik, mint rendszeren szokott, milyen tökére vagy járadékra tehet szert bizonyos idő alatt. Képes ábrázolat mutatja továbbá az alkohol rombolását az emberi szervezetben. Az egészséges ember szíve és mája mellett ott az iszákosnak a szíve és a mája.

Tart fenn a mértékletességi egyesület a korcsmák mellett olvasótermeket is, de ezekben szesz nem kapható, csupán tej, kávé és tea. A boltokban egy liternél kisebb mennyiségű szeszt eladni vagy inni nem szabad. Limitálta a szesz italok árát nemcsak a szállodákban, de a borkereskedőknél is. A legolcsóbb pálinkát sem szabad poharanként olcsóbban adni 9 örenél, (12 fillér), míg a csésze kávé 6 öre (8 fillér).

Az általános sztrájk ideje alatt a szállodákban sem volt szabad szeszest italt kimérni,

csak az ott étkező vendégek részére. A pálinkásboltokat egyszerűen bezárta az egyesület s így folyt le a nagy sztrájk csöndben, nyugalomban, izgalom nélkül.

Ha meggondoljuk, hogy a szeszkereskedelmet közvetítő egyesületek nyereségének tizedrésze a kimérés nagymértékű korlátozása mellett is milliókra rugó összeg, mely tudvalevőleg a svéd gazdasági egyesületek jutalékát képezi s rendszeres kiadásaira bő fedezetet nyújt, nem bosszankodhatunk afölött, hogy Gothenburgban nehéz korcsmát találni s el kell ismenünk a gothenburgi rendszer életrevalóságát.

Kitüntetett francia juhászok.

A birkatenyésztés fénykorában hazánkban is nagyon megbecsülték a „tanult” juhászt. Azóta azonban nagyot fordult nálunk a világ. A jelen év tavaszán megesezt ugyan, hogy Kokas Jánost, a bábolnai ménesuralom érdemes juhász-gazdáját egy „blaská”-val kitüntették, de jól mondja a magyar, hogy „egy fecske még nem csinál nyarat”. Franciaországban ellenben nemcsak szóval hirdetik, hanem tettekkel is bizonyítják, hogy a „jó pásztor”-t meg kell becsülni, mert hát a juhtenyésztésnek újból való fellendülésének egyik alapfeltétele a jóra való juhász!

Ezt hirdeti többek közt *Mirande* és de *Boulet Manó*, a „Club français du Chien de Berger” érdemes elnöke, ki ebből kifolyólag nem pusztán a francia juhászok javításának kérdésével, hanem a jóra való juhászok kitüntetésével és az újabb juhásznemzedék serkentésével foglalkozik. Buzgólkodásának köszönhető, hogy a közvégtanács elnöke újból két juhászt tüntetett ki a „Mérite agricole”-rend lovagkeresztjével. Név-

241. ábra. Labasque juhász özvegye hat juhászfiával.

szerint *Maillard* Viktort, kinek már elődei is 109 év óta juhászoktak, maga pedig mint édes atyjának utódja 60 éve szolgált *Laurent Léonnál* May-en-Multienben. Új lovagvárosa *Brabant* Emil, ki 40 év óta áll *Bamigne-Recouvrence*ben, *Jobart-Fabry* özvegyénél szolgálatban.

A klub által ez idén Reimsben rendezett ebverseny alkalmából 17 juhász részesült a földművelésügyi miniszter dísztermében, élükön egy nővel, *Pintat* özvegygyel, ki már 60 éve, hogy közvégtanács juhász *Revigniben*. Díjakat nyertek oly juhászok is, akik a legtöbb és legjobb bojtárokat nevelték, de a legnagyobb óváció, érem és pénzdíj részese volt *Labasque* özvegye *Jully*-ből, ki mind a hat fiát juhásznak nevelte volt.

R. J. dr.

A társadalomtudomány és a nemzeti érzés.

E cím alatt a „B. H.” vasárnapi számában *Károlyi Mihály* gróf tollából magvas és magas színvonalu fejtegetés jelent meg, mely a tudomány érveivel bizonyítja azt a tételt, hogy a társadalmi fejlődés mint a multban történt, úgy a jövőben is csak faji és nemzeti alapon történhetik. Ennélfogva szükségesnek tartja a nemzeti élet kultuszát az összemberiség fejlődési szempontjából is. *Károlyi* gróf ezzel a megnyilatkozásával is azt a magas célt igyekszik szolgálni, amely egész gondolatvilágán és működésén átvonul, hogy tudniillik a szociológiát a

hazafias érzés és a nemzeti hagyományok alapjaira terelje. Gyönyörű okoskodásából e helyen is idézzük a következőket:

„A közmorál egyik legfényesebb megnyilatkozása az altruizmus, mely a szociálista tanításoknak legjellegzetesebb és legszebb vonása és amennyire szívesen adozom elismeréssel önmagának a tanításnak ezért a mélyéges gondolatáért, épp annyira el kell ítélnem azokat az agitátorokat, akik a rombolás művére mindig készek, de alkotni nem tudnak, mert maguk sem hisznek az általuk hirdetett tanításokban, melyekből csak azokat terjesztik, amelyek saját anyagi hasznukra kedvezők.

Fényes bizonyítékok erre azok a népbolondítók, akik ma is kommunizmusról, földfelosztásról beszélnek, csak azért, mert ez az ő zsebpolitikájuknak a legalkalmasabb. Hisz mindenki tudja, hogy a tudományos szociálistáknál ez már régen túlhaladott álláspont, melyet egy komolyan és őszintén gondolkodó szociálista sem vall magának.

Ezt azonban nem tekintve, egy másik és nagyon elterjedt hibába esnek a szociálisták és ez az, hogy a hazafiságot mint olyant, mely az altruisztikus tanításokkal ellentétben áll, üldözöbe veszik.

A szociálista tanítások elleni kifogásaim éppen ezekben állanak, mert azt tartom, hogy élettani törvényeket akar lerombolni a szociálisták akkor, midőn a nemzeti ési faji megnyitvánulások akarja lehetetlenné tenni és midőn altruizmusában odáig megy, hogy a közérdekre hivatkozva, a személyes szabadságot teljesen eliminálhatónak véli.

Tudományosan bizonyítani azt, hogy nem neveltséges babona az a helyhez kötöttség, az a szűkebb látkör, az az olyan nehezen meghatározható valami, ami teszi, hogy bizonyos emberek, bizonyos sajtószerep — mondhatnám egyéni — zárkózottsággal nézik a többi emberiséget — amit mi hazafiságnak nevezünk — első tekintetre nem könnyűnek látszó feladat, azonban a természettudomány segítségével igen könnyű, mert élettani oka van annak, hogy ez a partikularitás nemcsak kifejlődhetett, hanem teljesen meg sem is szűnhetik.

Az élettani ok, mely az embereknek eme sajátlagosságait adja meg, elsősorban az éghajlati viszonyokban található és ha elfogadjuk azt a ma már nagyon elterjedt és kísérleti uton is föltüntetett tanítást, hogy a fajok úgy az állat-, mint a nyövényvilágban a szükségesség elve szerint alakulnak át, el kell fogadnunk azt is, hogy az emberak faji bélyegüket elsősorban az éghajlati és talaji viszonyoknak köszönhetik.

Az ekkép kialakult faj természetesen minél tovább van ugyanazon körülmények között és minél kevésbé érintkezik a többi fajjal, annál inkább fogja megtartani jellegzetes mivoltát.

Ennek folytán föl lehet állítani azt a tételt, hogy a fajok, ha más körülmények közé jutnak, elveszítik ugyan részben faji jellegzetességüket életrevalóságuk veszélyeztetésével, de ugyanazon fajok akármilyen vérkeveredés mellett, vagy bármilyen más külső befolyás folytán sem fogják jellegzetességüket az ősi otthonjukban elveszíteni, mert a fajok különböző voltának alapját tévő éghajlati befolyások azt számukra megőrzik.

Az egyes külső okok inkább képesek kikapcsolítani némely fajt, semmint — ősi otthonában — az éghajlati viszonyok által nyert jellegzetességüktől megfosztani.

Akármilyen lesz is a jövő fejlődés, az a fajok nemzeti jellegét nem fogja érinteni, hogy ha a gazdasági szempontokat kikapcsoljuk, mert mindig megmarad az az élettani tétel, amelyet először fölláítottam, hogy t. i. a fajok az éghajlati viszonyok szerint fejlődtek és azoknak és az átöröklésnek köszönhetik, hogy ezt a sajátosságukat meg is fogják őrizni.

Mig földünkön éghajlati különbség lesz, addig lesz faji különbség is. Tudományosan uton is bebizonyítható, hogy a faji és nemzeti élet kultuszának művelése az összemberiség fejlődési szempontjából is szükséges.

Mal számun

Az OMGE közle

Küzdelem a szá

A társadalomtu

Kitüntetett fran

Munkástügyek

Gazdatársada

Irodalom —

Levélsekreny

Vegyesek —

A „Köztelek” m

agrárköz

belépése

tisztek B

vadászati

oktatása

gazdaság

ben. —

Kereskedelem

Szerkesztői t

A „Köztelek

ként adjuk

tanulmányát,

bérek, a föld

Amerikába in

függést teszi

együttal előa

szociális biz

A bécsi

lapunk más

igazgató-válas

határozta, ho

Zentralstelle

az osztrák a

kérdésében

öntetü eljár

folytán *Károly*

a következő

agrárközpont

Gazdasági Eg

agrárközpont

hogy ez alk

magyar és os

lidaritása, to

közönség is

Balkán-szerz

gazdaságára s

megállapított

emelése ellen

valamennyi B

két állam pa

alkotmányos

Gazdatársi t

állam mezőg

sikeri kívánva

nevében *Károly*

stelle közgyű

választávitató

osztrák agrár

nettel viszon

akkikkel teljes

két állam az

a vámkülföld

Auersperg Ká

Alapító ta

tisztek és E

telek egyik le

a Magyar Gar

Egyesülete ö

főuraink és fö

be. Így nevez

500 korona

herczeg, *Csák*

Budapesti Ál

Separator B.

alapítványi ö

gróf, *Mettern*

Festetic Tas

káptalan, na

talan, a zirc

czég. Ujabba

kul való bel

összeggel: C

VEGYESEK.

Maj számunk tartalma:	
Az OMGE. közleményei	2715
Küzdelem a szárazság ellen	2721
Svédországi képek	2725
A társadalomtudomány és a nemzeti érzés	2726
Kitüntetett francia jubászok	2726
Munkásgyök Szocialista mozgalmak	2722
Gazdatársadalmi mozgalmak	2723
Irodalom	2724
Levélsekrcény	2725
Vegyesek	2727
A „Köztelek” mai számának melléklete. — A bécsi agrárközpont üdvözlése. — Alapító tagok belépése a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Egyesületébe. — Első nemzetközi vadászati kiállítás Bécsben. — Gazdák oktatása Sopron vármegyében. — Népies gazdasági előadások Veszprém vármegyében. — Gözhajózási hírek	
Kereskedelem, tőzsde	2728
Szerkesztői üzenetek	2729

A „Köztelek” mai számának mellékletként adjuk *Buday* Barna felelős szerkesztő tanulmányát, mely a mezőgazdasági munkabérek, a földbirtokmegosztási viszonyok és az Amerikába irányuló kivándorlás közötti összefüggést teszi vizsgálódás tárgyává. E tanulmány egyúttal előadói előterjesztés, melyet az OMGE. szocialis bizottsága legközelebb tárgyalni fog.

A bécsi agrárközpont üdvözlése. Mint lapunk más helyén olvasható, az OMGE. igazgató-választmánya f. hó 3-iki ülésén elhatározta, hogy táviratilag üdvözlje a bécsi Zentralstelle f. hó 4-iki közgyűlését és felhívja az osztrák agráriusokat a Balkán-szerződés kérdéseiben a magyar gazdákkal való egyöntetű eljárásra. A választmány határozata folytán *Károlyi Mihály* gróf, az OMGE. elnöke, a következő szövegű táviratot intézte az osztrák agrárközpont elnökségéhez: „Az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület üdvözlétét küldi az osztrák agrárközpont mai közgyűlésének és reméli, hogy ez alkalommal ismét kifejezésre jut a magyar és osztrák mezőgazdasági érdekek szolidaritása, továbbá hogy az osztrák gazdaközönség is erélyesen állást fog foglalni a Balkán-szerződésnek mindkét állam mezőgazdaságára sérelmes megkötése vagy a közösen megállapított huszbehozatali összkontingens felemelése ellen, egyúttal pedig követelni fogja valamennyi Balkán-szerződésnek egyidejűleg a két állam parlamentje elé való terjesztését és alkotmányos módon leendő becikkelyezését. Gazdatiszti üdvözléssel és mindkét szövetséges állam mezőgazdasága érdekében a legjobb sikert kívánva: az OMGE. igazgató-választmánya nevében *Károlyi Mihály* gróf elnök.” A Zentralstelle közgyűlése az üdvözlésre a következő választáviratot intézte az OMGE.-hez: „Az osztrák agrárközpont közgyűlése hálás köszönettel viszonozza a magyar gazdák üdvözlését, akikkel teljesen szolidarisnak vallja magát a két állam azonos mezőgazdasági érdekeinek a vámkülfölddel szemben való védelmében. Auersperg *Károly* herceg elnök.”

Alapító tagok belépése a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Egyesületébe. A *Köztelek* egyik legutóbbi számában közöltük, hogy a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete örökös alapító és alapító tagjai sorába főuraink és főpapjaink közül számosan léptek be. Így nevezetesen beléptek örökös alapító tagul 500 korona alapítványi összeggel: *József* főherceg, *Csáky* *Károly* gróf váci püspök, a *Budapesti Állatvásárpénztár R.-T.* és az *Alfa Separator R.-T.* Alapító tagokul 200 korona alapítványi összeggel beléptek: *Máiláth* *György* gróf, *Metternich-Sándor* *Paulina* hercegnő, *Festéich* *Taszió* gróf, *pécsi* káptalan, *veszprémi* káptalan, a *zirci* apátság, *Dukasz* és *Herczog* czég. Ujabbán bejelentették örökös alapító tagokul való belépésüket 500 korona alapítványi összeggel: *Csekonic* *Endre* gróf és *Városvy*

Gyula *kalocsai* érsek, alapító tagul pedig 200 korona alapítványi összeggel *Almássy* *Imre* dr. gróf, *Chotek* *Rezső* gróf, *Kemény* *Kálmán* báró és *Zichy* *Gyula* gróf *pécsi* püspök. A szépszámu belépés kétségkívül bizonyítja annak, hogy főuraink a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének közhasznú működését nemcsak elismerik, de pártolásra is érdemesnek tartják és kívánatosnak tartják, hogy főuraink és főpapjaink közül még számosan lépjenek be nevezett egyesület alapító tagjai sorába.

Első nemzetközi vadászati kiállítás Bécsben 1910. Londonból vett értesítés szerint az elment hét folyamán Sandringham királyi kastély közelében vadászaton időzött az angol király és vele az udvari társaság javarésze. Részt vett e vadászaton egy bécsi uriember is, *Trancos* *Ernő*, a Royal Bio Co. igazgatója, még pedig a nemzetközi vadászati kiállítás megbízásából a sandringhami vadászat mozgófényképekben való megörökítése céljából. E vadászat kinematografikus felvétele — melleleg mondván több ezer méter — a következő programot tartalmazza: Sandringhami kastély és kert; Edward király üdvözlő vendégeit; a király lóra száll; a vendégek a walesi herceggel élükön gyalog követik a királyt; a vadászok a kijelölt helyekre vonulnak; a királyné megérkezése; Maud norvég királyné és a királyi család többi női tagjai; villásreggeli a sátorban; a vadászszákmányt képező 2000 fázán megtekintése. A kiállítás területén építendő mozgósínház műsorában, amelynek főpontját tudvalevőleg a mi királyunk ischli vadászata képezi, bizonyára érdekes gyarapodásnak nevezhető a sandringhami felvétel.

Gazdák oktatása Sopron vármegyében. A Sopronvármegyei Gazdasági Egyesület a mezei munkáknak téli szünetelését arra használja fel, hogy tervszerűen és széles körben terjessze a gazdasági ismereteket. A téli népies gazdasági előadásoknak most megjelent programja szerint a kispapok részére 40 községben 80 előadást fog rendezni, még pedig részben az egyesület által beszerzett vetítógép képeivel szemléltetve. A vármegye két községében, *Faradon* és *Lövön* négy héten át heti 2—3 órán gazdasági tanfolyamot rendez kispapok és azok fiai és az ismétlőkölások részére és ezeken a tanfolyamokon a gazdálkodás elméleti és gyakorlati ágában nyernek a hallgatók kiképzést. A *soproni fogházban* a foglyok részére ugyancsak két hónapon át rendszeres gazdasági tanfolyamot rendez. A soproni közös hadsereg és honvédség legénysége részére, úgy mint a múlt évben, ezen a télen is gazdasági előadásokat szándékoznak rendezni az egyesület. *Házipari tanfolyamokat* hat községben rendez az egyesület és pedig 3 községben kosárfonást, 2 községben faragókerekességet, 1 községben szalmafonást fognak tanulni. Mindezeket *Darányi* *Ignác* földmívelésügyi miniszter teszi az egyesület részére lehetővé az engedélyezett és hálával fogadott állami segítség engedélyezésével. A *tanult gazdák* részére is gondoskodni kíván az egyesület arról, hogy az utolsó évek kísérleteinek és tapasztalatainak eredményeiről tájékozódják. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesülettel karöltve Sopronban előadásokat rendez majd január hónapban és aztán külön előadásokat tart majd február hónapban, amely előadások egyikére sikerült megnyerni *Sedlmeyer* *Ernőt*, a bécsi mezőgazdasági főiskola tanárát.

Népies gazdasági előadások Veszprém vármegyében. A Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület, hasonlóan az előző évekhez, az idén is nagy tevékenységet fejt ki a gazdák mezőgazdasági oktatása terén. A tél folyamán 30 községben tart az egyesület népies gazdasági előadásokat a mezőgazdaság és állattenyésztés köréből. Az előadásokat *Kajdacsy* *Endre* egyesületi titkár és *Havas* *Jakab* törvényhatósági főállatorvos tartják. A vármegye enyingi járásában már elvégezték az előadók vándorútjukat.

Gözhajózási hírek. A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási R.-T. igazgatósága tekintettel az előrehaladott évadra, a menetrendszerű hajózási járatokat a Száván Bosnaraca és Mitrovicza

között — ha azt az időjárás előbb nem követelné — f. évi december hó 10-ikével megszünteti. Nevezett vonal állomásainak személy- és áruforgalma tehát a fentemlített napon a folyó évre megszűnik. Továbbá, a rendes hajójáratokat Vukovár és Ujvidék között, tekintettel az előrehaladott évadra — ha az időjárás azt előbb nem követelné — a f. évi december hó 10-én esedékes felfelé menettel megszünteti. A nevezett vonal állomásainak személy- és áruforgalma tehát a fentnevezett napon a folyó évre megszűnik. Végül pedig a kombinált hajózási és vasuti forgalomban 1908. évi augusztus 1-től érvényes 1. fűzethez f. évi december hó 1-től való érvénnyel az I-ső pótlék jelenik meg. Ez a pótlék — amely a fődíjszabás némi módosítását és kiegészítését tartalmazza — az igazgatóságnál 20 fillérért kapható.

„Köztelek Olcsó Könyvtára.”

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület könyvkiadó-vállalata, karöltve a „Patria” irodalmi és nyomdai részvénytársasággal megindította a „Köztelek Olcsó Könyvtárát”.

A „Köztelek Olcsó Könyvtára” minden fűzetét hazánk legkiválóbb szakírói, könnyen érthető, népies modorban írják; a modern gazdálkodási tudomány legújabb vívmányait felölelő, magas színvonalú értékes munka minden egyes fűzet.

A vállalat öt évre terjed és 60—100 fűzetből fog állani. Egy-egy évfolyamra az előfizetés csupán 5 K.-ba kerül s ezen kis összegért az 1—12. számú fűzeteket kapja az illető, bérmentesen megküldve. Az „Olcsó Könyvtár” 5 évfolyamában felöleli az összes mezőgazdasági termelési ágakat, hasznos tanácsokat ad az adóügyekre, a gazdaságban előforduló jogi kérdésekre vonatkozólag, foglalkozik a hitelkérdéssel, a biztosításra, eladásokra vonatkozó összes tudnivalókkal. Olyan általános, mindent felölelő könyvtárt szerez magának az előfizető, amelyből minden, a gazdaságban előforduló kérdésre, a legpontosabb, szakszerű felvilágosítást nyerheti.

Ezideig megjelent fűzetek: Az istállótrágya-irta: *Cserháti Sándor*. A szarvasmarha tenyésztése. 29 ábrával. *Irta* *Kovácsy Béla*. A gabonafélék termesztése. 19 ábrával. *Irta*: *Grabner Emil*. Baromfitenyésztés. 36 ábrával. *Irta*: *Hreblyay Emil*. Adóügyi tanácsadó. Az új adótervény alapján *Irta*: *Hollady Nándor*. A jó pinczegazda. *Irta*: *Pettenkoffer Sándor*. A takarmányozás alapvonalai. *Irta*: *Cselkó István*. Legközelebb megjelenik: Milyen gyógynövényeket természetesen a kispap? *Irta*: *Páter Béla* dr.

Felhívjuk igen tisztelt olvasóinkat, hogy a lapunkhoz mellékelte előfizetési lap felhasználásával minél előbb fizessenek elő a „Köztelek Olcsó Könyvtára”-ra. A nép vezetőit, a lelkészeket és tanítókat pedig kérjük, támogassák a vállalat nemes törekvéseit avval, hogy a kisebb gazdák körében is ismertessék és előfizetőket gyűjtsenek a „Köztelek Olcsó Könyvtára”-ra.

A mellékelte megrendelési lapot kérjük kivágni és borítékba tétel a „Patria” irodalmi és nyomdai részvénytársaságnak, Budapest, IX., Üllői-ut 25. beküldeni s egyidejűleg postautalványon az előfizetési díjat, 5 koronát.

Alábbi megrendelési lap kivágván, a „Patria” r.-t.-nak Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám küldendő.

K.

MEGRENDELÉSI LAP.

Alulírott ezennel megrendelem és az egyidejűleg postautalványon beküldött 5 korona összeggel előfizetek az Országos Magyar Gazdasági Egyesület könyvkiadó-vállalata kiadásában megjelenő „Köztelek Olcsó Könyvtára” 1909. évi évfolyamára.

Kérem az eddig megjelent fűzeteket postafordultával alantí ezimemre megküldeni.

Olvasható adataim:

Lakóhelyem:

Utolsó posta:

Szeszüzet.

A szeszüzletben a forgalom élénk volt és tartós kereslet mellett a szeszárak szilárdan és —50 K.-val drágábban zárukak.

Eikelt finomított szesz adóva nagyban 178.50—179.— K., adózatlanul 59.50—60.— K. azonnali és későbbi szállításra.

Élesztőszesz adóva nagyban 177 K.-ig, adózatlanul 58 K.-ig kelt el felsőmagyarországi vevők által vásárolva. Denaturált szesz nagyban hordóval együtt 50.50—51 koronáig kelt el kötésre.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersesz ab termelő állomás 53 koronáig került forgalomba fix árban és 2 K.-ig jegyzésen alul.

Budapesten a kontingens nyersesz ára 55.50—56.50 K. Bécsi jegyzés változatlan és 54.20—54.40 K. kontingens nyersszeszért.

Budapesti jegyzés

	nagyban	koronákban
Kontingens nyersszesz	55.50	58.50
Finomított szesz adóva	178.50	179.50
" adózatlan	59.50	60.50
Élesztőszesz adóva	177	177.25
" adózatlan	58	58.25
Nyersszesz adóva	176.50	177.50
Denaturált szesz	50.50	51

(Az adózott szesz a 20 korona pótdóval együtt értendő.)

Liszt, őrlemény és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete erőtakarmány-osztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Liszt. Az üzlet a búzapiacra uralkodott gyöngye irányzat folytán szintén igen lanya volt. A malmok készletei szaporodnak, miért is kényszerítik vevőiket az átvételre. A második kéz pedig kénytelen áruit jegyzésen alul eladni.

Ausztriában mutatkozott némi szükséglet, azonban a vevők tartózkodók voltak vásárlásaikban.

Heti lisztforgalom 131,915 q. volt.

A fővárosi malmok átlagos búzalisztjegyzései 100 kg.-ként Budapesten, elegysúly tisztasúlyként, szákoskul.

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K:	43.20	42.40	41.60	40.80	40	39.20	38.80	33.40
			7½	7¼	8			
			29.20	22.40	14.60			

Rozlisztárak:

Szám:	O.	O/I.	I.	WR.	II.	II/B.	III.
Ár K:	32	31.20	30.40	29.20		26.60	24.40

Korpa. A lefolyt héten uralkodott enyhe időjárás folytán az árak némileg csökkentek. A malmok bőséges készlet felett rendelkeznek és szorítják vevőiket az átvételre.

Heti korpaforgalom 32,351 q. volt.

A többi abraktakarmánycikkéi árai a következők voltak Budapesten szákkal, teljes vagonrakományok vételénél 100 kg.-ként.

Finom korpa 1909 decz. szállításra	10.40	10.50
Goromba	10.90	11
Finom korpa 1910 jan.—máj. szállításra	10.90	11
Goromba	11.30	11.40
Rozskorpa	11.30	11.40
Árpadára és árpaderce	12.30	12.40
Malomkonoly 1909 decz. szállításra	11.80	11.90
Budapesti gyári repczepogácsa 1909 decz. máj. szállításra	14.40	14.50
Budapesti gyári repczepogácsa decz. máj. szállításra		
Derby melasse ab Hatvan v. Pozsony	11.10	11.20
Szárított mosalék zsák nélkül	13.70	13.80
Szárított répaszelet " ab állomások	13.80	13.90
Szörplé 43—50% csukortart. hordó nélkül ab csukorgyár	7.80	7.90

Élelmiszerek nagybani árai a központi vásárosonokban.

Országos Gazdasági Bank részvénytársaság jelentése 1909 december 7-én.

A meleg időjárás meglehetősen lanyhaságot idézett elő, a legtöbb cikkben, nevezetesen húsfélék, tojás, burgonya, nemkülönbön gyümölcs is gyengébb kereslet mellett árban vesztett. Meszes tojást erősen kínálnak, a vételkedv e cikkben azonban minimális. Hűtött tojást is olcsóbban kínálnak. A külföldi jelentések szintén lanyhaságról számolnak be.

Mai árak:

Husnemlék: vidéki marhahús hátulja 1.24—1.44 K., eleje 1.—1.12 K., vidéki borjú bőrben, hosszan mérve, súlylevonás nélkül 1.12—1.20 K., helybeli borjúhús 1.30—1.40 K., sertésbűs szalonnával 1.54—1.56 K., lezuhott sertés 1.52—1.60 K., szalonna friss 1.56—1.60 K., szalonna sózott 1.58—1.62 K., szalonna füstölt 1.70—1.80 K., olvasztani való 1.56—1.62 K., hajt 1.70—1.72 K., sertészsír 1.76—1.80 K. kg.-ként. Füstöltbűs (vidéki) kg.-ja 1.40—1.60 K., hazai sonka 1.80—2.20 K., szalámi magyar 3.60—3.80 K., szalámi nyári 1.20—1.40 K., bárány párja ——— K.-ig.

Vad: őz 1.60—1.70 K., szarvas —70—80 K., dímvad —84—90 K., vaddisznó 0.90—1.— K. kg.-ként egészben, nyul nagy 3.20—3.40 K., nyul stüldő 1.80—2.20 K., fogoly 1.20—1.30 K., fácán 3.20—3.40 K., erdei szalonna 1.— K. kg.-ként. Fenyvesmadár kötegye 0.—0.— K.

Baromfifélék: 6lő rántani való csirke 1.20—1.60 K., sütni való 2.60—3.40 K., liba fiatal ——— K., kacsza sovány 3.60—5.— K., kacsza hizott 6.50—8.— K., lud hizott 11.—18.— K., tyúk 3.60—4.— K., pulyka 8.—10.— K., élő sovány liba ——— K. páronként. Vágott szépen tisztított baromfi, hizott lud 1.24—1.30 K., hizott rucza 1.30—1.50 K., hizott pulyka 1.—1.40 K., levestyúk 1.40—1.50 K., pulyka sovány 0.—0.— K. kg.-ként. Poulard 2.—2.40 K., gyöngytyúk ——— K. darabonként.

Tejtermékek: tevaj (centrifugált) I. 3.—3.20 K., II. 2.20—2.60 K., főzvaj (köpül) 1.80—2.— K., tehénturó 20—30 fill. kg.-ként, Valódi erdélyi juhturót és munkásturót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldségfélék: burgonya (vagonáru) sárga 6.40—7.— K., rózsá 4.80—5.20 K., fehér 4.20—4.60 K., kifli 14—16 K., sárgarépa 8—16 K., petrezselyem 9—10 K., vöröshagyma makói 14.—15.— K., vöröshagyma közönséges hazai 8—10 K., fokhagyma 40—44 K., káposzta 2.80—4.— K. 100 kg. Burgonya, új 0.—0.— K. Kalarábé 0.—0.— K. 100 db, spárga solo 0.—K., közép 0.—0.— K., levesspárga 0.—0.— K. kg.-ként. Zöldbab, hüvelyes 0.—0.— K., kifejtett 0.—0.— K., zöldborsó, hüvelyes 0.—0.— K., kifejtett 0.—0.— K., paradicsom ——— K. 100 kg.-ként. Uborka salátának való ——— K., ecetbe 0.—0.— K., savanyítani 0.—0.— K. 100 db.-ként. Paraj 0.—0.— K. kg.-ja.

Gyümölcsfélék: Szőlő 90—1.20 fillér kg.-ként. Alma: válogatott elsőrendű áru (aranypármén, ranett, Jonathán, Törökbálint, batul stb.) 50—70, másodrendű 30—32, harmadrendű apró áru 16—24 K., körte elsőrendű 80—100 K., másodrendű 40—60 K. q.-ként. Dió I. 50—60, II. 36—40 K. 100 kg.-ként. Görög dinnye ——— K., kantalup ——— K., szárított belföldi szilva ——— K., belföldi szilvaiz ——— K., ringló ——— K. 100 kg.-ként.

V. gyesárak: Bor és szeszitalokat minőség szerint különféle árakon értékesítünk. Méz 0.—0.— K. kg.-ként. (A szövetkezet — mint az Országos Magyar Méhészeti Egyesület vezérképviselője — minden mézértékesítési ügyben is ad felvilágosítást.) Gyümölcsíz 0.—0.— fillér kg.-ként. Gomba szárított 2.80—3.— K., szappan — fill., lenese (erdélyi) ——— K., bab apró 22—26 K., nagyszemű ——— K., lenese ——— K. 100 kg.-ként.

Tojás: bácskai 108—110— korona, hűtött áru 84—96— K., meszes 84—90— K. eredeti ládánként (1440 darab),

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertéshizláló telepének jelentése a „Köztelek” részére.

Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4% levonással vevő javára értendő.)

Öreg nehéz (páronként 400 kg. felül)	152—154 fillérig
Öreg közép	300—400 "
Fiatal nehéz	320 kg. felüli súly 153—155 "
" közép	250—300 kg. 153—155 "
Fiatal könnyű	350 kg.-ig 153—155 fillérig

A hizottsertészet nyugodt irányzatú.

Bécsi szarvasmarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1909 december hó 8.

Felhajtás összege:	Minőség szerint:
Hizott marhában felhajtás ——— 3707	Hizott marha ——— 3120
Csontozni való marhában felhajtás ——— 927	Legelőmarha (Wiedev.) 587
Csontozni való ——— 927	Csontozni való ——— 927
Osszesen ——— 4634	Osszesen ——— 4634
Kiadatlan maradt ——— 96	

Származási hely szerint:	Nem szerint:
Magyarországi ——— 3132	Ökör ——— 3141
Galicia s bukovina ——— 612	Bika ——— 527
Osztrák tartományokból ——— 890	Tehén ——— 797
Osszesen ——— 4634	Bivaly ——— 169

Árak (100 kilogrammonként élő súlyban, koronaértékben fogyasztási adó nélkül.)

	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	80—86—88	68—78	48—68
Galíciai hizott ökör	84—90—94	72—82	
Tarka hizott ökör	93—96—98—112	78—92	68—78
Bikák	54—78—80—82		
Hizott tehén	52—76		
Legelőmarha	46—78		
Boszniai marha	46—70		
Bivaly	34—50		
Kisgazd. hizó ökör	48—56		

Irányzat: lanya, hochprima és primaminőségű ökör 1 koronával, középminőségű 2 koronával olcsóbb. Többi minőség mint múlt héten, ugyiszintén olcsómarha is. Bika kisebb felhajtásnál fogva 1—2 koronával drágább.

Táviratczim: POKRO CZTELEP SOMOGYSZILL.

Lópokróc előnyárajánlat!

Legkisebb szükségletnél is gyári áron!

Hogy sikerrel küzdhessünk a külföldi verseny ellen, közvetlen a fogyasztókkal óhajunk összeköttetésbe lépni. Áraink még kisebb vételknél nem létezett alacsonytsága és árunk elsőrendű kiváló jósága reményleni engedi, hogy a hazafias gazdaközönseget állandó vevőinknek nyerjük meg. **Hogy ezt elérhessük, bármely posta- vagy vasútállomásra már két darab próbamegrendelést is bérmentve szállítunk.**

1. sz. legjobb minőségű, 185 cm. hosszú, 160 cm. széles, ára 4 frt 50 kr.
2. sz. legjobb minőségű, 175 cm. hosszú, 140 cm. széles, ára 3 frt 50 kr.
3. sz. jó minőségű, 170 cm. hosszú, 135 cm. széles, ára 3 frt darabonként, minden kívánt színárnyalatban.

Rendeléseket annak gondos eszközlése végéig az őszi szükségletre már most kérjük — ha utóbbi szállításra is — eszközölni.

Ilyen minőségben és mérethben ezen árért egyetlen bel- vagy külföldi cég nem szállíthat.

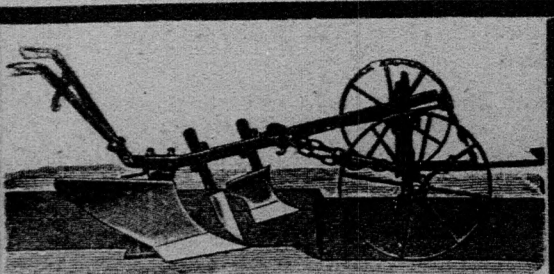
Kiváló tisztelettel

„SOHR” Magyar Lópokróc Szétküldési Telepe, Somogysszill.

Meinl Gyula
Budapest.
IV. Kossuth Lajos utczal.

Kávé behozatal = tea behozatal = kakaó és csokoládé.

Posta-küldemények Magyar-ország minden helységébe.
Árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Egyetemes- és mélyművelő-ekék

acélöntvény-testekkel, páncéllemezekkel

□ acél gerendelyivel

☛ állítható szarvakkal, önzvetéssel. ☛

Többvasú ekék.

Finom-, szántás-, csukló-, rét-horonák.

Háromtagu és egytagu hengerek.

Superior sorvetőgépek, triőrök.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcsohlókészletek 12 HP.-ig. Ipari mozdonyok 200 HP.-ig.

Gőzeke-készlet

20 lóerejű, 2 gépes rendszerű, Fowler-féle gyártmány, 3 éves, a vállalat felhagyása miatt eladó. Szíves kéredezések Mosse Rudolf hirdetői irodájához, Budapestre, V., Nádor-utca 11. kéretnék „Gőzeke 2300” jellege alatt. 3979

ÉRTESÍTÉS.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága értesíti az érdekelteket, hogy a Budapest nyugati pályaudvar állomásra nézve f. é. október hó 27-től kezdődőleg 6 nappali órára leszállított rakodási határidőt f. év december hó 2-től kezdve ismét 9 nappali órára visszaállítja.

Budapest, 1909. évi november hó 30.

A forgalmi főosztály igazgatója:
Kotányi.

Lukács Aladár Állatorvosi első segély

című könyve minden állattenyésztő gazdának nélkülözhetetlen. Ára a 33 képpel díszített műnek 3 korona. „Patria” r.-t. könyvkereskedése, Bpest, IX., Üllői-ut 25.

SZÉKASI SACCELLÁRY GYÖRGY BANK- ÉS GABONA-BIZOMÁNYI ÜZLETE

TELEFON 173-32. BUDAPEST, V., NÁDOR-UTCA 31. TELEFON 173-32.

foglalkozik hazai és külföldi tőzsdékre szóló megbízások, valamint effectiv gabona-üzletek lebonyolításával. 3793

interurbán-telefon. Cheque- és clearing-forgalom.

Budapesten

letelepedett, kiváló elméleti és gyakorlati képzettséggel, megfelelő kereskedői rutinnal és összeköttetésekkel bíró

uradalmi főtiszt

elvéllalja kommerziális téren nagyobb uradalmak képviselőjét, érdekeinek megvédését és mindennemű gazdasági termék, lábasjóság stb. legjobb értékesítését, úgy mindenféle szükségletek legjobb és legjutányosabb beszerzését. Giro-conto a Magyar Kereskedelmi Banknál. Czim a kiadóban. 3895

Vetőburgonya

Prof. Märker-féle faj, mely a magyarvári állomás elemzése szerint egészséges vetőmag gyanánt kiválóan ajánlva van, 23-4% keményítőtartalmu, eladásra került a királykúti uradalomnál. Érdeklődőknek a közp. iroda Budapest, IV., Váci-utca 4. szívesen ad felvilágosítást addig, amíg a készlet tart. 3944

MELÁSZT

(folyékony állapotban)

jutányos feltételek mellett szállít:

Sebők Emil és Társa

Budapest, V., Lipót-körút 2. 3840

1910. évi január hó 1-én

életbe lép az

Új üzletszabályzat

a magyar szent korona országainak területén levő közforgalmu vasutak számára

☛ Hivatalos kiadás. ☛

Ára 3 korona 90 fillér, mely összegnek előzetes bekioldése mellett bérmentve szállítja a „Patria” r.-t. könyvkereskedése, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

Eladó takarmány!

Erdélyben, Dés-, Beszterce állomásokra szállítva

40 waggon széna és 10 waggon szalma

eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt Kuhn Menyhért, Sajószentandrás, u. p. Somkerék (Szolnok-Doboka m.) 3950

GŐZEKE-SODRONYKÖTÉL

JÓTÁLLÁS MELLETT

elsőrendű svéd aczélból, 220 kg. törési szilárdsággal mm²-kint, olcsó áron kapható:

NEY DEZSŐ, Budapest, VIII., Főherceg-Sándor-utca 2/B. Telefon: 117-98. 3978

A MAC LAREN-féle magajáró gőzeke

egyedüli eladási képviselője Magyarországon: **Fleischl Samu** czégnél, Budapest, V., Szabadság-tér 16.

ELSO DIJ (állami nagy aranyérem) a mezőhegyesi ekeversenyen!
Legnagyobb teljesítőképesség, legkisebb összköltséggel!

(Holdanként mintegy 7¹/₂ korona.)

Munkában látható: Ő fensége Coburg herceg mendelbéli béruradalmában (Pest m.), a pusztá-hatrongyosi béruradalomban (Heves m.), Szilassy István ur tiszadzerzi uradalmában (J.-N.-K-Szolnok m.), a tiszadobi béruradalomban (Szabolcs m.) stb.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál a fenti vezérképviselő.

Prése buzaszalm és zabszalm

szállít elsőrendű minőséget és legolcsóbban

és legolcsóbban

Ehrenreich B Ba jmol

(Bácska).

MEGJELENT

A NÉP BARÁT

NAPTÁR 1910-ÉVFOLY

a tavalyinál ism gazdagabb és változatosabb tartalommal

Ara 50 fillér

Tizenkét darab

5 K-ért küldüni

☛ Szíveskedjék megrendelni és cselekedése között szétosztani.

“Patria” r.-t. gazdasági szakönyvkereskedése, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25

KELTETOGÉP

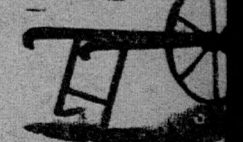
díjaztamul próbára. Keltetőgépek a legjobbak és legolcsóbbak. Keltetőgépek sok kitérő bizonyítvány és ajánlás Ausztria és Magyarországon, melyek bárkinek díjaztamul megkérdezzék. Keltetőgépek, liba-, fogoly-, fűszál- kacsajelzőkhez. Keltetőgépek részletekre. Keltetőgépek szabadalmazva Ausztria és Magyarországon. — Egy készítője G. Mücke, Berlin 2. szám, bei Wien Ezen szakmában egyedüli

Akar Ön a gazdasági mények és termékek szorszási és értékesítését javval megismerkedni? Igen, úgy ajánljuk Krotopp E

MEZŐGAZDAS KERESKEDELEM

című kézikönyvének beszerzése. E szakmunka új olcsó kiadás a legújabbakban tárgyalja összes erre vonatkozó kérdéseket. Ára az 524 oldalra felelő vaszkos kötetnek 6 korona. Megrendelhető a „Patria” r.-t. gazdasági szakönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

Gyors, pontos, olcsó földmérési munkák elvégzésére. Világhírű szabadalom 18 államokban.

Stádel-Tork FÖLDMÉRŐ-TAL

kapható

Stádel gépgyárban, Győr

**Préselt
buzaszalmát
és
zabszalmát**

szállít elsőrendű minőségben
és legolcsóbban

Ehrenreich Béla
Bajmok
(Bácska). 6880

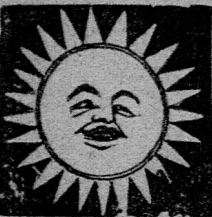
**MEGJELENT!
A NÉP BARÁTJA
NAPTÁR 1910-İK
ÉVFOLYAMA**

a tavalyinál ismét
gazdagabb és válto-
zatosabb tartalommal

Ara 50 fillér.
Tizenkét darabot
5 K-ért küldünk.

Sziveskedjék
megrendelni és cse-
lédsége között szét-
osztani.

"Patria" r.-t. gazda-
sági szakkönyvke-
reskedése, Budapest,
IX. ker., Üllői-ut 26.

KELLETOGÉPEK
díjtalanul próbára. Kellető-
gépek a legjobbak és legolcsó-
bbak. Kelletogépek sok száz
különböző típusú és ajánlatok
egész Ausztria és Magyarország-
ból, melyek bárkinek díjtalanul
megküldem. Kelletogépek
nyak-, lina-, fogoly-, fűző- és
kacstojásokhoz. Kelletogépek
részteljesítőre. Kelletogé-
pek szabadalmazva Ausztriában
és Magyarországon. — Egvedűli
készítője G. Mítoko, Reisen-
berg 2. szám, bei Wien. —
Ezen szakmában egyedüli gyár.
3441

Akar Ön a gazdasági ter-
mények és termékek be-
szerzési és értékesítési mód-
jait megismerkedni? Ha
igen, ajánljuk Krolopp Hugó

**MEZŐGAZDASÁGI
KERESKEDELEMTAN**

ezt a kézikönyvet beszerezését.
E szakmunka új olcsó kiadása
a legújabbakban tárgyalja az
összes erre vonatkozó kérdé-
seket. Ara az 324 oldalra ter-
jedő vastag kötetnek 6 ko-
rona. Megrendelhető a "Patria"
r.-t. gazdasági szakkönyvke-
reskedésében, Budapest, IX. ker.,
Üllői-ut 25. szám.

Gyors, pontos, olcsó földmérés
világhíru szabadalom
18 ábrával.

**Stádel-Torkos
FÖLDMÉRŐ-TALIGA**
kapható
Stádel gépgyárban, Győrött.

1000

szó módszere. Schidlof Aljai,
német nyelvű magántanulása
Német szöveg latin betűkkel. Meg-
jelent 10 füzetben. Ara 6 korona
Gyűjtőmappával 7 korona. Minta-
füzet ingyen. "Patria" r.-t. könyv-
kereskedése, Budapest, IX. ker.
Üllői-ut 25.

Vétel

Megvételre keresek egy 4-5
szobával bíró uri
lakot, gondozott udvarral, kert
és kellő gazdasági épülettel.
Ajánlatok Horváth Béla Duka,
u. p. Jánosheza címzendő. 2712

Tejtermelők figyelmébe! Bár-
mely mennyiségű
tejet veszek legmagasabb áron,
óvsdék mellett. Ifj. Fleischmann
Salamon Budapest, Király- u. 12.
2744

Egy jókárban lévő tengeri-
szártpéregépet, nemkü-
lönben egy géphajósos tengeri-
morzsólót (olyant, hol a szem
a csúszkával együtt folyik, tisztí-
tószerkezet és páternosztér nél-
kül) keresek egy-két óra köi-
csőbe, megfelelő díjért, esetleg
jutányosan örök áron is meg-
venném. Szives ajánlatok Sántay
József címre Aszódra kérlek.
2769

TELEFON 97-05
SERTÉSELADÁS ÉS VÉTEL
UGY SOVANY MINT HÍZOTT ÁLLAPOTBAN
A LEGJOBBAN ÉS LEGPONTOSABBAN ESZKÖZLTETNEK
URL REZSO
SERTÉSBIZOMANYOSNÁL
BUDAPEST, VIII.
NÉPSZINHÁZ-UTCZA 22.
POLGÁRSZERFÖZDE
- BÉRPALOTA -

Vadász-vizsla gyakorlati ut-
nevelés, tanítás, használat és
gyógykezeléshez. Irta: Stark
Dezso főredész. 10 képpel. Ara
bérmentes küldéssel 2 K 20 fill.
Megrendelhető a "Patria" r.-t.
gazdasági szakkönyvkereskedésé-
ben, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Bérbeadó birtok.

Zemplén megyében, megye székhelyétől vasuton husz percznyire,
vasuti állomással, elsőosztályu prima földekből álló, teljesen sik
fek-
1700 holdas birtok, melyből
vésű körülbelül
100 hold legelő, 100 hold rét, a többi szántóföld, 1910 január
1-től, esetleg 1910 október 1-től **10-12 évre bérbeadó.**
A birtokon igen jó lakóház és kellő mennyiségű teljesen jó kar-
ban lévő épületek vannak. A felszerelés értéke készpénzben kifize-
tendő. Czim a kiadóhivatalban. 3964

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kiadásában
most jelent meg:

**MEZŐGAZDASÁGI KÉPEK
ANGOLORSZÁGBÓL.**

Jelentés az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület tagjainak 1908.
évi június 14-től július 4-ig terjedő tanulmányutjáról.
110 eredeti fényképpel. **Ára 5 kor.**

A könyv Esterházy László gróf, a társaság vezető elnökének előszaván
kívül a következő tartalommal bír: **Nagybritannia lötenyésztése.**
Irták: Gróf Somssich László és Horváth Jenő. — **Nagybritannia
szarvasmarhatenyésztése.** Irta: Barsi Leidenfrost Károly. —
Nagybritannia juhtenyésztése. Irta: Szilassy Zoltán. — **Az
angolországi sertésekről.** Irta: Ujnépi Elek Ernő. — **Növény-
termesztés és kísérletügy.** Irta: Szilassy Zoltán. — **Gyümölcs-
termesztés.** Irta: Telegdy József. — **Nagybritannia mezőgaz-
dasági érdekképviselete.** Irta: Paikert Alajos. — **A mező-
gazdasági szövetkezés ügye Angliában.** Irta: György Endre. —
Gazdasági munkások Angliában. Irta: György Endre. — **Woburn
Abbey.** Irta: Gróf Esterházy László. — **A newcastle-i Royal
Show.** Irták: Ujnépi Elek Ernő és Szilassy Zoltán. — **Üti megfigye-
lések a szigetországban.** Irta: Horváth Jenő. — **Nagybritannia
mezőgazdasági viszonyainak vázlatja.** Irta: Szilassy Zoltán.

A könyvben levő 110 fényképet Paikert Alajos, Rakovszky Antal,
Schwarcz Andor és Szandtner Ernő vette föl.
A szerkesztés és sajtó alá készítés munkáját Szilassy Zoltán végezte.

Megrendelhető a
"Patria" r.-t. könyvkereskedésétől, Budapest IX., Üllői-ut 25.

Legujabb ismétlő-pisztoly.

CLÉMENT 1909.

modell, 6-35 kal.

Teljesen szétszedhető
szerkezet, a legponto-
sabb belővés, megbiz-
ható biztosíték leg-
kezeesebb forma, zavar-
talanul működő ismét-
lés, minden tekintetben
a legmodernebb javi-
tott önvédelmi fegyver

Ára 72 K. Havi részlet 4 K.

Levágandó és aláírva hozzánk beküldendő.

Ezennel megrendelem a fent körülírt 1909. modellű Clément-
pisztolyt

**ELEK ÉS TÁRSA czégnél
Budapest, Károly-körut 10.**

72.- korona árkban; fizetendő 4.- korona havi részletekben
Budapesten, Elek és Társa czégnél. Összesen 3 havi részlet el-
mulasztásaaz egész hátralékot esedékessé teszi. Első részlet után-
vétellel. Teljes kifizetésig tulajdonjog fenntartva.

Lakhely: _____
Kelet: _____
Név és foglalkozás: _____
Kiskorúság esetén vagy kellő fedezet híján kezesség
nyújtása szükséges.

Tessék legujabb terjedelmes fegyverárjegyzé-
künket kérni. (Törv. mintavédelem.)

**Nőtlen, keresztény
intéző kerestetik**

grófi birtokra, 1500 holdas homoki gazdaságra,
1910 február 15. esetleg márczius 1-re történendő
belépéssel. Körülbelül 2000 korona készpénzfize-
tés és teljes ellátásból (élelmezés, lakás, fűtés
világítással) álló évi javadalmazással. Pályázók,
kik gazdasági akadémiát végeztek s hasonló bir-
tokot már önállóan kezelték s a dohánytermelés-
ben is teljes jártassággal bírnak, kérvényeiket
egyszerű bizonyítványmásolatokkal, melyek vissza
nem küldetnek, nyujtsák be **Uradalmi Fő-
tiszttség** czimen **Hetesre**, Somogy m. 3998

Bérbeadó birtok.

Fejér megyében, vasuti állomástól 20 percznyire,
elsőosztályu prima földekből álló, teljesen sik fekvésű

2200 holdas birtok

1910 január 1-től 6-8 évre bérbeadó. — A fel-
szerelés értéke készpénzben kifizetendő. — Czim a
kiadóhivatalban „3994” jel alatt. 3994

Eladó tehenészet.

Néhai Schwarz Ignácz hagyatékához tartozó
szimmentháli, bonyhádi és montevoni fajból álló

80 drb fejős tehen,
20 „ üszöborju (rugott),
3 „ fajnika

továbbá a tehenészethez szükséges **öss-
szes berendezés és vajgyártáshoz tel-
jes felszerelés** azonnal eladó. — Előzetes
bejelentés esetén az állomásra kocsi küldetik.

**Özv. SCHWARZ IGNATZ NÉ
Keeskemét.** 3982

Hirdetési ár 25 szög minden szó 4 fillér, ... den szó 3 fillér A legkisebb hird...

Betöltendő birtokos va... KIS HI

Földbirtokosok figy... Díjmentes állásokr...

A Magyar Gazdák Erdősítésként Ország... (Budapest, IX. 25. sz.) felhívja a t. b... bérítő urak figyelmé...

állat közvetítő... hol gazdatiszta legül... állásokra elő vannak je... Az állásközvetítés dí... díjmentes — Meg... esetén az egyezőll... gatósga a betölté... lára megfelelő g... tet ajánl a tulajd... az illetők bizonyít... solatát és addigi l... sárra vonatkozó... megkötés.

Tisztelettel felkérj... birtokos és bérít... boggy gazdatiszti áll... tálkása esetén alulir... sítet állásközvetít... lyát igénybe venni... kezdjenek.

A Magyar Gazdák és... Országos Egyesülete

Felhívjuk Hochfeld... hály ar... hozzánk az 1905. t... tisztartói állás b... végett elkésve p... szolgálatát most... vennék. Vércsát... lom.

Betöltendő tanítzelet... gazdatiszt... belépésre felvétlik. N... gyobb gazdaságban sz... pszalatokkal bírókól... latát és bizonyítvány... kérem, Emödi Vilmos, Nógrád m.

Gépezőköves keres... áre... 650 kor., buza... rozsz 150 liter, árpa 80... 50 kg. tej 4 liter napon... föld 2400 [3-5], 3 kec... szaporítással legelőn... fűzfa és lakas, mely 7... konyha és 1 kamrából áll... egy inast egész éven és... det június 15-16i csépl... zésig saját költségen t... műhelyben saját szersz... goznt. Bizonyítványom... káldendők. Csörgő... uradalomnak, posta... Zemplén megye.

Vinczeller- és föld... iskolá... nagyobb szőlőtelep... ideig önállóan kezelt, v... vány készítéséhez értő, M... gazdasági gyakorlatl... zan, megbízható, szorg... máni tudó egyént ke... március 1-re leendő... Folyamodó ényhoz, m... bizonyítványommalokat... dóm vissza. Czim: F... Odön, Székely, Tem...

Kertész, szerényl... kertész úljakor val... keresik konyha- és... kezeléshez. Ajánlatok... vissza nem küldetnek, int... zetésig címzere, Ke... major, posta helyben (m... j.) küldendők.

Pályázat. Lovag W... ten béke... dalmában 1910 január... fizetéses gyakornoki... tisedésbe, melyre az... lőszelgázgatóságga ez... lyázatot hirdet. Pá... olyan egyének, akik az... XXVII. t. cz. rendel... megfelelnek és odve... listztek és a német n... szóban, mint írásban... érték és bírják. Díjaz... ellátás és havi 30 kor. A keilőleg felszerelt... az-uradalmi igazgatósá... u. p. Csallóköz-Csötö... denők. Kérvények ne... nek vissza.

Nagyobb, bérzadás... etik értelme... gozoko-gépezés, az... január 1-én betöltend... egyezség szer n, meg... pességü egyének biz... másolatokat sajátkez... pályázatuk kíséretében... vissza nem adatnak, s... sások. u. p. Görögszá... küldjék be.

Rendes és Komlós Székely-... híd, Biharmegye. 3893

Szénát, szalmát vesznek és eladok

bármily nagy mennyiségben, felpréseléshez modern ló- és gőzpresem adom. Ajánlatok: 3620

Schreier Béla takarmánynagykereskedő Budapest, Népszínház-utca 22. Telefon 20-52.

Hogyan örömlhetünk legolcsóbban?

Írta: Erdős E. Jenő. Ára 4 korona.

Megrendelhető a "Patria" r.t. gazd. szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-út 25. szám.

ACETYLEN VILÁGÍTÁS KASTÉLYOK SZÁLLO PAK, VENECIÁKOR, MAGA NOSOK RESZERE LAKOS SZEKELY MÉRNEKOR, GYŐR Budapest. VI., Lehel-utca 10.

Az állatok adásvételével foglalkozó gazdáknak nélkülözhetetlen

Dr. Hutyra Ferenc: Törvényességi állatorvostan című szakkönyve, mely részletesen ismerteti a különböző ügyleteknél köv... tendő eljárásokat és főleg tájékoztatja a gazdaközön... séget a szavatosságból folyólag őket terhelő köte... lezettségek, illetve az őket megillető jogok terjedelme és utóbbiak érvényesítésé... nek módozatai felől.

A könyv ára vászonba kötve 10 korona. Megrendelhető a "Patria" r.t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-út 25. (Köztelek.)

Eladó

saját termésünkből első osztályú duggyökzertű, bor- és csemegegyűtás

szőlőoltvány,

továbbá a kitünően bevált magán-teremtő fehér bori adó piros Dolavate-ből sima és gyökeres vessző, fajtiszaságért való szavatolással. Árak mérsékeltet. Kívánatra árjegyzékkel szolgálunk.

6 dbr vastáblás magtárablak, 6494 cm. rostélyval, teljes felszereléssel, továbbá 1 pár bossiba való oldal-acetillamp. 100 lépésre kiható fényvel és egy öntött aranytoll mint fölőleg igen jutányosan eladók. Mind-czek teljesen használható állap... potban vannak. Czim a kiadó-hivatalban. 2707

Tolgyfa mintegy 4000 szál, eladó. Le-élbeli megke... resések Pálffy Dezső intéző... címére Gernyesz, Maros-Torda megye intézendők. 2697

Ohio-i amerikai szártpó kesé... ket, kitanó acélból leg... olcsóbban és azonnal szállít Kovács Soma és Társa, Arad, Gépudvar. 2675

Akác 1-2 éves példányok. Gazdasági sorfának alkalmas 3-4 éves 3-3 és fél méter magas: jegyenyé-nyár, nyír, giedlosia, juhar, sófóra és egyéb ültetésre alkalmas facsemetét és könnyebb-nehezebb homoki borokat kis- és nagymennyiségben jutányos árban szállít Liptay Jenő szőlő- és falkolá... telepe Nyirpazony, u. p. Nyiregyháza, Szabolcs megye. 3969

Artézi kútforó szerszámok és csövek eladók. Eladja: Dr. Salgó József, Budapest, József-körm 3. 2764

Eladó ez évi bor: Rizling 160 hl., Mézes 290 hl., Kadarka 57 hl., Opporto 57 hl. Weisz János, Solt. 2797

1200 holdas legeslegprimább buzatermő szántóföld és kaszáló, csinos uriak park, kelő gazdasági épületekkel, czukorgyár közelében, 20 perc vasutól, 14 forint bér m. holdja, azonnal vagy tavaszkor bérelhető. Felsőrangú gazdának közelebbit Oesterreicher Bernát, Budapest, Rottenbiller-utca 5/a. 3964/b

Mit árul??

Klár Andor, Debreczen Áruosztály: Szenet. Messzet. Műtrágyát. Nyersolajat. Gépolajat.

Műszaki osztály: Modern malomberendezéseket. Gőzgéptelepeket. Diesel-Nyersolajmotorokat. Gazdasági gépeket.

Bankosztály: Kiszámközli: törlesztéses kölcsönöket, elad és vesz föld- és erdőbirtokokat, le... bonyolt parcellázásokat és mindenféle bankügyletet. Legjobb összaköttetés 1-397

Naptárak 1910. évre.

- Köztelek Zsebnaptár... 4-
- Borászati Zsebnaptár... 3-20
- Tejgazdasági Zsebnaptár... 4-
- Gazdasági Számviteli Naptár... 2-50
- Erdészeti Zsebnaptár... 4-
- Kodolányi-féle naptár... 2-80
- Vadász-naptár... 3-
- Kincses Kalendárium... 2-
- Athenaeum nagy képes naptára... 2-60
- Athenaeum közigazgatási naptára... 2-
- Megrendelhetők a "Patria" r.-társ. könyvkereskedéséből Budapest, IX., Üllői-út 25

Phosphor-pasta PATKÁNYOK

teljes kipisztítására szavatosság mellett üvegekben 50 fillér, 60 fillér és 1 koruna 50 fillér. DETSINYI FRIGYES Budapest, V., Marokkól-u. 2.

Borju-eladás.

Néhai Nagy Miklós utódánál, Nagy Dénes földbirtokosnál prima elsőrendű

1 1/2 és 2 éves erdélyi ökörborju

nagy választékban kapható. Levélczim: Nagy Dénes földbirtokos Torda (Torda-Aranyos megye). 3843

Eladó

40 db 4-4 1/2-5 éves, pirosarka, beállítási való 3877

ökörtinó

Értekezhetni JUHÁSZ ENDRE tulajdonossal, Zilah, Szilagy megye.

Vegyesek

Társat keresek 400 hold bérletemhez 30.000 koronával, olcsó, nyitramentli birtok, vasutállomás helyben, köves ut, gazdasági gyakorlat nem szükséges, ipari vállalatra alkalmas. Ajánlatokat "Mész" jelleg alatt a kiadóhivatal továbbítja. 2709

Eladó és bérbeadó birtokok minden országban, továbbá nálunk előjegyzésben levő birtokokra 1-2 évők és bérleti kerestetnek. Czim: Gazdasági Közvetítő Iroda, Nagykanizsán. 2785

Eladás

Alkalmi zongoravétel. Bösendorfer, Sohvelghoffer, Kora-Würtli kiváló mesterok gyártmányul 200 forinttól feljebb. Fianók 100 forint, új zongora vagy pianó 250 főtől feljebb, minden árban. Zongora, ezimbalomhangolások helyben és vidéken szakavatott munkások által gyorsan és olcsón eszközöl... tetnek. REMÉNYI MIHÁLY a Magyar Kir. Zeneakadémia szállítója, BUDAPEST, VI., Király-utca 63. sz. 1139

Vadászfegyver

legolcsóbb alkalmi vétéle. Kipróbált, jó Lankaszer kétsőrv: 15, 18, 20 ft. Legmodernebb szerkezetű Grenér keresztáras köztiük Pieper is, 30 frtért. Ugyanez Bayard acécsővelkel 35 Selbstspanner Hammerles, legkötelesebb szerkezetű 35 frt. Drilling, Winchester ismételő; legelegnsabb tölténykivetős, elektoros Selbstspanner Hammerles és több más finom kézimunka, mind garantált, 10 vadászpuskák, még eddig nem létezett olcsó ársin kaphatók Radonál, Egyetem-ter 5. (Nem Egyetem-utca, Jó fényképező gépet és vadászfegyvert vesznek és becserelek. 1944

Bérbeadás

miatt eladó teljesen jókarban lévő, vastengelyű, ökrök szekerek, acél-talppal felszerelt 150 m. sín; ekké és vasboronák Sivó Jenő Abony, Pest megye. 2743

Nyultenyésztőknek!

Andrássovich Géza: Házi-nyultenyésztés és értékesítés, 3-ik bővített kiadás. Számos művészi ábrával és egy színes műmelléklettel 2 K. — Dancs Gyula íj. — Népszerű nyultenyésztés. 1909 30 fill. — Mahacsek Ferenc: A belga örülai nyul tenyésztése és ápolása 1905. 1 K 20 fill. — Mikuska Félix: A házi-nyultenyésztés jövője hazánkban. Saját tenyésztésben szerzett tapasztalatok alapján. 1908. 1 korona. Megrendelhetők a "Patria" r.-t. könyvkereskedéséből, Budapest, IX., Üllői-út 25.

Erdélyi Kereskedelmi Társaság

Fodor és Társai

megbízásokat elfogadnak János ökrök, tinók, sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelőség mellett gyorsan és jutányosan dírekt forrásból közvetítik Czim: Erdélyi Kereskedelmi Társaság Kolozsvár, Szent-egyház-utca 2-ik szám. Telefon 311. 442

igen szép, válogatott vörö... tarka szimmenthái jellegű 1-2-3 éves

növendék-ökör és üszőborjakat

ugyszintén legprimább le... kötni való és jármosökreit legjutányosabb áron ajánlanak:

Klein Testvérek kereskedők

Czellődmölk. Megrendelések egyszög... szerint bármikor is elfo... radtatnak. 88

Elsőrendű vöröstarka ökör és üszőborjukat

1-2-3 éves korban, továbbá hízalásra v. járomba való tarka ökröket, ugy... szintén hasas vagy friss fejős teheneket a legjutányosabb árban egyszög szerint bármily mennyiség szállítására vállalkozunk. 269

SPITZER és WEILER Czellődmölk.

Gróf Teleki Arvéd

drassól uradalmában, posta Koneza, kaphatók: Magyar igásökrök Bikhák

Tehenek, üszők

Államilag olomzárólt aranka-mentes luezernamaq 24 táresás kétsoros boronák, kéregképző vetési hengerek és lánpanélküli csibe-heltető-gépek. 3331

Fényes Flaschner Sándor tehénkereskedő.

Levél- és sürgönyczim: Budapest, VII., Elemér-u. 17. Telefon 170-18. Istállóik: Kispeszt, Üllői-út 4. Telefon "Kispeszt 38."

Muraközi hidegvérű (nori) igás-tenyész-lovak

vásárlásánál közvetlen a tenyésztőktől, segédkezésemet felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lóvásárok jegyzékét kívánatra szívesen küldöm. Elsőrendű referenciák rendelkezésre állnak.

Czimem: IDŐSB HEINRICH MÓR

lóvásárló ügynöksége CSAKTORNYA (Muraköz), Törv. bej. czég. Sürgönyczim: Heinrich Senior, Csáktornya. 572

Interurban - Telefon 33. szám.

Elsőrendű fajjelegű vöröstarka ökör és üszőborjukat

1-2-3 éves korban, továbbá hízalásra v. járomba való tarka ökröket, ugy... szintén hasas v. friss fejős teheneket a legjutányosabb árban egyszög szerint bármily mennyiség szállítására vállalkozunk. 269

SPITZER és WEILER Czellődmölk.

Gróf Teleki Arvéd

drassól uradalmában, posta Koneza, kaphatók: Magyar igásökrök Bikhák

Tehenek, üszők

Államilag olomzárólt aranka-mentes luezernamaq 24 táresás kétsoros boronák, kéregképző vetési hengerek és lánpanélküli csibe-heltető-gépek. 3331

Eladó 1 dbr Mezőhegyesi ői való 4 1/2 éves, 171 cm. magas, világosfej, jegytelen kanca, kitűnő nyergeslő, spja angol feltér, ára 1600 kor. Mikló Pál Miske, vasutállomás Kaloosa. 2787

Uradalmakban

kiselejtezett, de még munkaképes, főleg nyugati fajtájú

igás-lovakat

megvételre keresek s közvetítést hono... rálok. Szikossy Aladár Budapest, Victoria-gőzmalom. 2784

Valódi bonyhádi friss fejős, hasas tehenet és mindenféle tenyészállatot

szállítok a legjutányosabb árban, a legjobb minőségben és bármily mennyiségben: a tejjhozamra nézve garanciát vállalom és a legszilidabb kiszolgálást biztosítom. — Istállómban állatok állandóan kap... hatók. 1118

Hoffmann Dávid

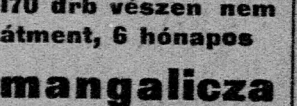
Pasza-Szentgyörgyi bérő Bonyhád, Tolna megye.

Eladó

170 dbr vészen nem átment, 6 hónapos mangalicza

süldő,

páronként 60 kiló súlyban. Értekezhetni Nagy Dénes földbirtokosnál, Torda (Torda-Aranyos m.). 3974

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket

hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállít: 3146

KLINGER MÓR

tenyész- és haszonállat-kereskedő Kispeszt. Lakás és istállók: Kispeszt. Kőlöse-utca 5. sz. Levél- és sürgönyczim ugyanez. Telefon, Kispeszt 33. Saját istáiban.

GÖZMIVELÉS.

Nagyobb területek **szántását** eredeti **Fowler-féle gőzekével**, épügy **mélyrigolozást** szőlőtelepítésekhez elvállal **WOLFF ERNŐ** gőzszántási vállalkozó **Budapest-Kelenföld.**

Eladásra kerül

nagy mennyiségben **Ripária Portális** és **Rupestris Monticola** **alanyvessző** ugyszintén ily alanyokon készült **elsőosztályu gyökeres fásoltvány** a legkitűnőbb **bor- és csemegeszőlő** fajokban. Továbbá eladunk többféle fajban egy- és kétéves **gyökeres hazai szőlővesszőt**. Megkeresések közvetlen hozzánk intézendők: **Badacsony-Szentgyörgyhegyi szőlőoltványtelep, Tapolcza. (Balaton-vidék.)**

3943

Sürgős megvételre kerestetik birtok

Magyarország nyugati részében **2,000.000 K-ig.**
Feltételek: 4% tiszta jövedelem, fejedelmi kastély.

Kerestetnek birtokok és bérletek: 1000—2000 holdig, jó agyagos talaj, intenzív gazdasági üzemmel.

Röjtöki Bauer Antal
Budapest, VIII., Baross-utca 4. szám.
Telefon 166-66.

Magyarország magánménései.

90 képpel.
Összeállította: **Haraszi Bernolák Károly dr.** császári és királyi asztalnok.
Ára 4 korona.
Megrendelhető a "PÁTRIA" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, X., Üllői-út 25. (Köztelek.)

A Wettenstein-Ambulatorium és a

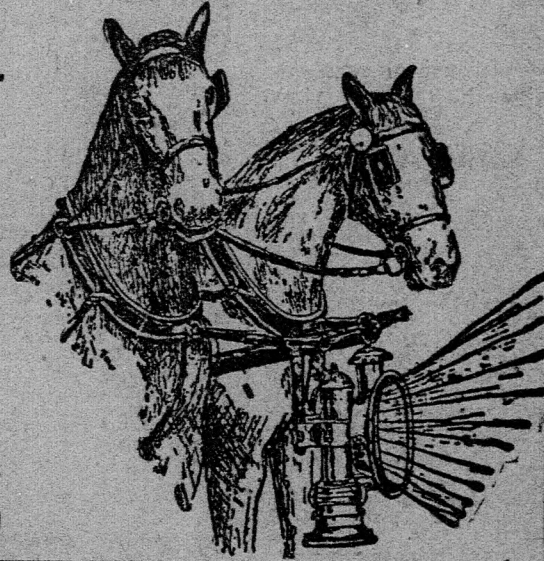
Dr. Wettenstein Sanatorium R.-Társ. irodája

Budapest, VI., Bulyovszky-utca 5. (Déli-báb-utca 23. sarok) van. Ezen új ambulatorium, amelyben tüdőcujások és egyéb tuberkulózis betegek a Wettenstein József dr. által feltalált gyógymóddal nyernék gyógykezelést, a városi villamos vasút, a Ferencz-József földalatti vasút és az omnibusz vállalat Aréna-úti állomásának szomszédságában van. 3863

☎ Telefon 65-43. ☎

Sürgőnyezim: Dunlop.

VAS - LÁMPÁK

ACETYLEN-LÁMPÁK.

Gőzeke-, Spritzbogen-, kocsirud-, kézi-, asztali-, fali-, függő-, istálló- és udvari-lámpák, nagyon praktikus függő ivlámpák gazdaságok és gyárak részére.

VAS GÉZA és FIA, Budapest, VI., Liszt-Ferencz-tér 6.

☎ Árjegyzék ingyen és bérmentve. ☎

ACETYLEN-LÁMPÁK

csakis **BÁRDI** névvel valódiak.

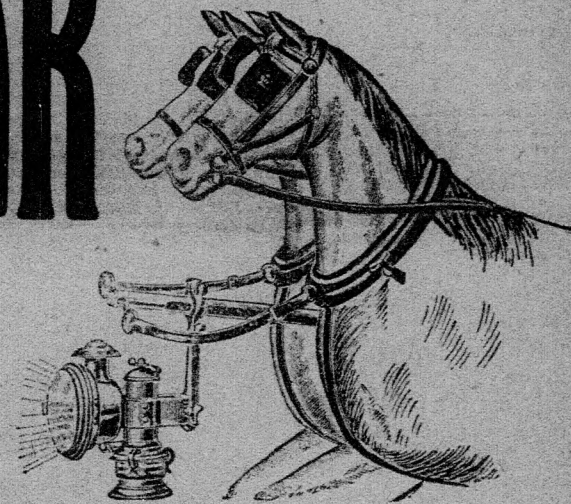
BÁRDI JÓZSEF R.-T.

Budapest, VI., Liszt-Ferencz-tér 15.

☎ Telefon 16-28. ☎☎☎ Telefon 16-28.

☎ Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. ☎

Sürgőnyezim: „PNEUMATIK”.

“Patria” irodalmi, vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása, Budapest, IX., Üllői-út 25. sz. (Köztelek.)

K

AZ ORSZÁG

Az Országos Magyar

ingye

Nem tagoknak
Egész évre 24 korona, fe

6

AZ OMGE.

Ülésnapok

1909 december 14.

” ” 19.

” ” 20.

M
az „Országos Mag
19

rendes kö

amelyet folyó évi de
dél előtt 10 órakor
székházának (Budap
II. emelet) nagyterm

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyit
2. Jegyzőkönyvhit
3. Szövetségi tago
4. Szavazatszedő
5. Kilépés folytár
választás folytán me
- 1 igazgató-választim
- husz, 2 évre egy, ö
- mányi tag választá
6. Számvizsgáló-
választása. (Alapsza
7. Igazgató-válasz
1909. évi egyesületi
8. Jelentés az eg
- beállott változásról.
9. Az 1907 jul
- 31-iki költségvetési
- bemutatása és a fe

A MAGY

ME

☎ ZÖVE
V. KER.